

ŠELDON B. KOL

DOŠAO JE TIHO I UŠAO U LEGENDU

CENA 30 DINARA

BROJ 126

DOŠAO JE TIHO

I UŠAO U LEGENDU

TRAG VODI U ČEJEN

DOK HOLIDEJ ★

ŠELDON B. KOL

TRAG VODI U ČEJEN

NIŠRO FORUM OUR MARKETPRINT

**EDICIJA VESTERN ROMANA
DOK HOLIDEJ**

Broj 126

**Glavni i odgovorni urednik:
Svetožar TOMIĆ**

**Urednik:
Zorka ĆIRIĆ**

**Naslov originala:
Sheldon B. Cole
WHERE GUNS TALK**

**Recenzija:
Radomir MILOSAVLJEVIĆ**

**Adaptacija i prevod:
Dragoslav MILOSAVLJEVIĆ**

**Lektor:
Zorka ĆIRIĆ**

**Tehnički urednik:
Ferenc BARAT**

**Korektori:
Julijana KARDOS
Marija KEČKEŠ
Marta MLADENOVIC**

**Štampa: 6. VII 1982.
Tržište: 7. VII. 1982.**

**Izdaje i štampa NISRO FORUM — OOUR MARKETPRINT, Novi Sad, Vojvo-
de Mišića 1. Glavni i odgovorni urednik: Svetožar TOMIĆ. Urednik: Zorka
ĆIRIĆ. Naslov originala: Sheldon B. Cole-WHERE GUNS TALK. Copyright:
UNIVERSUM PRESS.**

**Oslobođeno osnovnog poreza na promet, mišljenjem Pokrajinskog sekretarijata
za obrazovanje, nauku i kulturu SAP Vojvodine, broj 413-279/73. od 10. maja
1973. godine.**

Suv i topao zapadni vetar duvao je sa ravnice noseći sa sobom sitne čestice prašine i miris polusušene ubokorene trave. Dok Holidej je poterao svog Miga prošaranog beličastim pečatima nizbrdo i čim se našao iza prevoza vetar je utihnuo. Pred sobom je, na nekoliko stotina metara daleko, u podnožju uzvišenja ugledao neveliki grad utonuo u tamu predvečerja.

Za njega taj grad nije bio od nekog značaja, bio je samo jedan običan grad kao i mnogi drugi gradovi na Divljem zapadu. Između sivkasto osenčenih krovova do kojih je još dopirala zamiruća svetlost proteklog dana, crne mrlje označavale su dve široke, glavne ulice od kojih su se kao niti razilazile nešto uže tamne linije koje su predstavljale sporedne ulice... Njima su hodali ljudi uobličeni u nejasne siluete, i kotrljala se kola, remeteći škripom noćnu tišinu, a na privezištima s jedne i druge strane stajali su vezani dremljivi konji, čekajući svoje gospodare.

Grad ga nije interesovao, jer sem običnog utočišta za noć, nije u njemu video ništa drugo. Istina, kada je tog dana nešto pred podne napustio dilažansu i pojahao Miga, vozar mu je objasnio da je Glori Krik zanimljiv grad i da boravak u njemu neće Doku biti nezanimljiv. Više po inerciji, Dok se uputio pravcem koji mu je vozar označio, ne znajući da li je

postupio dobro ili ne. Predeo je bio dosta živopisan ali su mu dugotrajna suša i žarko sunce oduzimali mnogo od njegove originalne lepote, tako da se hteo ne hteo, u nedostatku zanimljivijeg prizora u mislima stalno vraćao na Houp Klejton i avanturu u Parson Folsu. Pred očima mu je celo poslepodne lebdela slika te lepe devojke i pri pomisli na toplinu njenog tela i pokornost u bezrezervnom predavanju, podilazili su ga žmarci. I sada, kada se nalazio daleko od nje, obrisi njenog tela dobijali su ponovo izgled i boju stvarnosti. Sumnjao je da će uskoro naći na nešto tako privlačno, nesvakidašnje i tako kompletno. Najmanje će tako nešto naći u ovom gradu. Ali, ko zna? Svet i ako nesavršen, a možda haš zato što je nesavršen, znao da ljude iznenadi nepredviđenim događajima. No, ne treba očekivati mnogo.

Mig je pozeo nervozno da trupka nogama, i Holidej se nagnuo napred i potapšao ga rukom po znojem natopljenom vratu. Snažni zelenko se odmah umirio, zaključivši po blagom dodiru ruke svog gospodara da je sve u najboljem redu.

— U redu, mali moj, idemo da pogledamo kakav je to grad.

Mig je kratko zarzao i Holidej je popustio vodice. Ždrebac se uputio niz put prema gradu koji je tonuo u noć. Holidej se sasvim vratio iz

prošlosti i otvorenih očiju zagledao se u sadašnjost. Odmah na ulasku u grad ugledao je tablu sa natpisom iz koga se moglo zaključiti da neki Dž. B. Holmer najbolje čuva i hrani konje po najnižoj ceni u gradu. Sledeći oznaku, Dok je skrenuo Miga u jednu sporednu ulicu. Na kraju ulice naišao je na jednu staju s ograđenim prostorom koji je služio za smeštaj konja i nizom pokrivenih pregrada u jednoj dodatnoj zgradi koja se nastavljala na staju. Staja, ograđeni prostor i štala izgledali su solidno građeni i dobro održavani, što je ukazivalo da napis na tabli nije bio prazno hvalisanje Dž. B. Holmera.

Sjahavši sa konja poveo ga je u prostor osvetljen slabom svetlošću petrolejke. Miris sena namamio je Miga da digne glavu i raširi velike, crvene nozdrve. Kada se iz unutrašnjosti staje pojavio krivonogi štalarg do pojasa, Dok je već bio skinuo sedlo i opremu sa konjskih leđa. Štalar je bio čovek sićušnog, ružnog lica, upalih uzanih grudi i okomito povijenih ramena. Njegov beživotan pogled digao se do Holidejevog lica jedva malo preplanulog od jahanja po vetru i suncu, a ona se vratio do konja pod njim. Napucao je usne i treptaj čuđenja mu je raširio oči.

— Dolazite izdaleka, je l'te?

— Pa, prilično. — Holidej je palcem zabacio na potiljak svoj fini šešir od tamnosivog filca.

Štalar je pružio ruku da dohvati Migove uzde, ali, ždrebac je mahnio glavom i izmakao mu. Mršavi štalarski momak je pustio da mu ruke klonu niz telo. — Trebaće mu dobrog sena i zobi — rekao je.

— Daj mu i jednog i drugog koliko hoće. Dosta je putovao.

Štalar je klimnuo glavom i ozbiljno pogledao svoju mušteriju. — To će vas koštati dva dolara dnevno, mister... unapred. U ovo doba godine teško se dolazi do zobi. Imao sam dosta veliku zalihu, i mislio sam da će mi biti dosta do nove žetve, ali, nisam računao na ovoliki broj putnika. Ljudi su kao poludeli, samo putuju nekuda i pošto imaju dosta para, traže da im konje hranim kao da su prinčevi. Rezerve su mi se jako stanjile.

Dok se mašio džepa i izvadio novčanicu od pet dolara. — Istimari ga što bolje možeš, daj mu dosta sena i zobi i ostavi mu prostora za kretanje. Ne pokušavaj da ga muštraš, jer može da bude opasan. Navikao je samo na jednog čoveka, mene.

Holidej je skinuo sa ramena kišni ogrtač i otresao prašinu sa njega. Zatim je prišao pumpi pored štale, skinuo šešir i sako i posle nekoliko uzastopnih pumpanja pustio da mu vođa teče preko ruku. Pljusnuo se nekoliko puta po licu, a onda lice i ruke izbrisao čistom maramicom. Uzevši svoju putnu torbu pošao je da za sebe potraži nešto za večeru, a uz to i čašu dobrog piva. Odlazeći, čuo je štalara kako mumla.

— Konjiću, došao si na pravo mesto gde ćeš dobiti dobru hranu, vi-deceš i sam. Za to budi dobar. Prestani da bežiš i da se trzaš.

Holideju se sviđao smiren i samopouzdan glas starog štalara i udaljio se ne misleći više na Miga. To ne znači da se, uopšte uzev, mnogo brinuo za njega, jer je zelenkasti ždrebac uvek znao da okolinu i stva-

ri oko sebe prilagodi svojim potrebama. Između plemenite životinje i njenog gospodara postojalo je povezanost koju nikakve tegobe ili iskušenja nisu mogle prekinuti. Suviše dugo su zajedno putovali i suviše mnogo mesta su posetili da bi se to moglo zbrisati bez traga.

Putem kojim je došao, Dok se uputio nazad do glavne ulice. Bila je već nastupila noć i svetlost petrolejskih lampi dopirala je sa mesta gde se sporedna aleja ulivala u glavnu. Do njegovog uha dopirali su šumovi s ulice, uobičajeni zvuci života građana koji su izašli da još jedno veče provedu van uobičajenog monotonog toka života u kući. Pre nego što je došao do kraja sporedne ulice Dok je zastao i izvadio tabakeru iz džepa. Pod prstima je osetio okruglinu havana cigara i odabravši jednu, izvadio je i odgrizao joj vrh.

Pažnju mu je odjednom privuklo kretanje na ulazu u sporednu ulicu. Neka osoba ušla je žurno u tamu uličice osvrćući se za sobom. Zašavši nekoliko metara iza ugla ta osoba se priljubila uz zid, kao da se od nekoga krije i tračak svetlosti ulične svetiljke obasjao je ovalno lice neke žene, vrlo mlade, koliko je Dok u trenutku mogao da zapazi. Pri slaboj svetlosti razaznao je bujnu tamnokestenjastu kosu i fine crte lica. Lepa devojka, pomislio je. Ali lice te devojke odavalo je duboku zabrinutost.

Odjednom, devojka se još više priljubila uz zid i ukočila se kao kip. Doku se učinilo kao da je iz njenog grla čuo jedva čujan, prigušen krik.

Pogledao je u pravcu kuda je njen pogled bio upravljen. Tamo, na uglu

ulice, iskrsnule su siluete tri čoveka, dvojice koji su išli jedan pored drugoga i trećeg koji ih je pratio na maloj udaljenosti kao da se koleba. Videvši ih da dolaze, devojka je počela da uzmiče pored zida, ne obraćajući pažnju na Holidejevo prisustvo.

Holidej je pažljivo odmerio ovu trojicu. Svetlost ulične svetiljke obasjala je uzdignutu glavu, nisko čelo, male stisnute usne i isturenu bradu jednog od njih. Odelo tog čoveka bilo je široko i neprikladno za njegovu izduženu, mršavu figuru. Čovek pored njega jako mu je nalikao i pri igri senki, moglo se pomisliti da su braća blizanci. Taj je hodao levog ramena oborenog malo naniže, sa desnom rukom kao kandžom iznad drške revolvera. Imao je preteći stav kao da je spreman da potegne. Treći je bio nizak rastom, skoro kepec, okruglastog a mršavog, začuđenog lica, poluotvorenih usta i zbunjénog pogleda.

Sva trojica su se uputili prema mladoj ženi koja je uplašeno uzmičala pred njima. Tek što su učinili nekoliko koraka Dok je kresnuo šibicu. Plamičak palidrvca privukao devojčinu pažnju i ona se okrenula.

— Je li sve u redu, madam? — zapitao je Dok.

Devojka je napravila nekoliko užurbanih koraka prema njemu i mahinalno pružila ruku. — Molim vas pomozite mi.

— Naravno, ne bojte se ništa. — Uputio se prema ulazu u aleju, držeći u zubima upaljenu cigaru. Dvojica devojčinih gonilaca su zastali u mestu, a treći je ustuknuo korak nazad i glasno je zašištao kroz zube kao osoba koja se opekla.

— Vi tamo, ne mešajte se u ovo — rekao je srednji od trojice.

Pogledao je čoveka pored sebe i desnom rukom dao mu znak da ga sledi. Ovaj je zakoračio još dva koraka u uličicu, a onda je odjednom zastao, jer je iza sebe na trotoaru glavne ulice začuo galamu i bat koraka. Okrenuo se i istog trenutka je odbačen nazad telom nekog masivnog čoveka koji je naleteo na njega. Obojica su se od sudara srušili na zemlju. Dok Holidej je pogledao prvog čoveka, onog koji ga je upozorio da se ne meša i na njegovom licu zapazio izraz rastućeg negodovanja i ljutine. Ruka mu se spustila na dršku revolvera. Čovečuljak je ustuknuo do zida, i uplašeno kriknuo kada su se na njega bacila četiri snažna čoveka, mašući pesnicama. Uhvaćen u gužvu, bez šansi da pruži dostojan odgovor, čovečuljak se sagnuo i provukao se ubojicama između nogu, ostavljajući napadače da u mraku udaraju jedan drugoga.

Holidej se nije micao. Stajao je s užarenom cigarom u zubima i posmatrao okršaj kome nije znao ni razlog ni učesnike. Uplašena devojka se, međutim pribila uz njega i njeno uplašeno lice se diglo prema njegovom. Krupne, od straha raširene oči gledale su ga sa strahom i nadom. Devojka je podrhtavala.

— Budite mirni. Niko vas neće taknuti — rekao je Dok Holidej.

Sa trotoara glavne ulice jurnula su još trojica napadača. Potmulu jeku, stenjanje i udarce nadjačavale su nerazgovetne psovke i jauci. Patuljak je u međuvremnu našao dosta bezbedno mesto na drugoj strani ulice i dok su se ostala dvojica komešali u gužvi, on je stajao priljub-

ljen uz zid, baš kao što je i stajala devojka nekoliko trenutaka pre toga. Dok Holidej ga je nezainteresovano pogledao i koncentrisao pažnju na ostalu dvojicu. Uhvaćeni u kovčlacu zahuktalih tela, obojica su psovali glasno. Onaj prvi, s izdignutom glavom i niskim čelom, bio je dohvaćen nečijom rukom za prsa košulje, i povučen napred. Dva snažna udarca promašili su njegovu glavu, jer se on brzo sagnuo. Uzvratio je udarac i za taj svoj trud dobio udarac pesnicom po ustima. Sa trotoara glavne ulice u aleju je nagrnulo još ljudi.

Iskoristivši opštu gužvu, Dok Holidej je uzeo mladu ženu za mišicu i poveo je dublje u mračnu dubinu aleje. Petnaestak metara dalje od poprišta tuče, zaustavio se i nastavio da odbija guste dimove. Na licu mu se ogledao izraz duboke zamišljenosti.

— Ko su ta trojica? — zapitao je.

Odmahnula je glavom i lepršanje njene kose donelo je do njegovih nozdrva prijatan miris borovine. Zapazio je da je vitka, ali da na prvim mestima ima mekih oblina.

— Ne znam — prošaputala je kao da se bojala da će je neko čuti. — Prate me već danima i danima. Svuda gde ja pođem pođu i oni za mnom.

Holidej je klimnuo glavom i zgazio na zemlji opušak cigare. Uskovitlana gomila u kojoj su sevale pesnice i odjekivali jauci protutnjala je pored njih niz aleju, nastavljajući besmisleni tuču. Malo kasnije, dva visoka mršava čoveka su se izvukli kroz splet izukrštanih ruku i nogu, i zakotrljanih i izubijanih tela. Patuljak je pošao za njima, kao i prethodni put jedan korak iza njih. Zu-

rili su da se što pre nađu na bezbednom mestu.

Pošto su se malo odmakli od pomahnitale gomile, čovek sa visoko dignutom glavom se zaustavio. Oči su mu ljutito gorele. Mrkim pogledom je izvesno vreme odmeravao Holideja, a onda je izgovorio resku psovku.

— Čuj ti! Gubi se!

Holidej je lagano odmahnuo glavom. Mlada žena je primetila da su mu prsti ruku ležerno zadenući u džepove prsnika. Pa ipak, imala je osećaj ili bolje reći nejasnu slutnju da su te ruke vrlo dobro znale gde se nalazi futrola sa revolverom i da ga u slučaju potrebe vrlo lako mogu naći. Dokovo lice bilo je, međutim, bezizrazno, neprozirno.

— Mister, govorite nerazumljive reči — rekao je.

Grč brige zaigrao je na suncem i vetrom opaljenom vučjem licu dugackog mršavka. Njegova uzana ramena su se nakostrešila, a s usana mu je sletelo nekoliko nerazumljivih, mrzovoljno izgovorenih reči. Zatim mu se ruka spustila naniže. Dok Holidej je munjevito potegao revolver, i crni otvor revolverске cevi je zinuo prema mršavku. Istovremeno je ramenima delimično zaklonio mladu ženu.

— Ne budite budala, mister — rekao je mirnim ali čvrstim glasom.

Mršavkova ruka se zaustavila pri dodiru sa drškom revolvera, a ruka njegovog pratioca zadržala se na desetak santimetara daleko od futrole revolvera. Kepec je zastao i zaklonio se iza desnog od dva mršava čoveka. Kratko gundanje i jedan udarac laktom u rebra odbacili su ga do

zida. Dalje iza njih gomila boraca pesnicama, bila se već udaljila niže niz ulicu, i njihovo stenjanje, povići i psovke lagano su zamirali u sve većoj tišini ulice utonule u noćnu tamu.

Mlada žena se još više povukla u bezbednost iza Holidejevih leđa i kao da joj je nešto došlo na um, žurno izgovorila. — Pitajte ih ko su. Molim vas, saznajte šta hoće od mene.

Dok je klimnuo glavom. Ostavio je na mestu gde je iza njega stajala, i uputio se prema trojki. Kada je prišao bliže i izronio iz duboke senke na svetlost, dvojica visokih, mršavih su uzviknuli i brzo izmenjali poglede.

— Regnell! — rekao je jedan od njih dovoljno glasno da bi ga Dok mogao čuti.

Holidej je digao obrve od čega mu se na čelu napravila jedva primetna bora. U istom trenutku, čuo je da je i neko kratko prigušeno kriknuo kao kad je neko vrlo iznenađen. Odmah zatim, devojka mu je žurno prišla i radoznalo se zagledala u njega, a na njenom licu više nije bilo ni trunke straha.

— Ko ste vi, do vraga, i šta hoćete od ove žene? — zapitao je Holidej energično.

Prvi visoki mršavko je nervozno liznuo suve usne. Kepec je obrisao rukavom oznojeno lice. Na bubuljičavom crvenom licu ostali su tragovi prašine pomešane sa znojem.

Pošto nije dobio nikakav odgovor, Holidej je nastavio. — Izgleda da ste nešto pogrešili. Odbijte i ostavite je na miru, to važi zasada i za-uvek.

Kratkonogi treći se jedino pomerio, kao da je nameravao da poslušna naredbu, ali ga je besan pogled ostale dvojice naterao da zastane u mestu. Lice maleckog se mučno zgrčilo, i on je očajnički počeo da odmahuje glavom, mrmļajući pri tome nerazgovetne reči.

Dok je pošao prema njemu. Sva trojica su ustuknuli gurajući se pri uzmicanju ramenima. Holidej ih je gonio ispred sebe do glavne ulice. Kada su se okrenuli i gundajući žurno se udaljili, Dok ih je i dalje neko vreme držao na nišanu. Kada su, stigavši do trotoara dva mršavka zastali kao da razmišljaju da li da nešto preduzmu, Dok je ponovo upeorio revolver na njih i zategao obarač. Na ledeno metalno „klik“ obojica su ipak zaključili da je mudrije ne kačiti se sa čovekom koji tako brzo poteže revolver i nastavili su da se povlače zajedno sa trećim, maleckim, koji je već odmicao nekoliko koraka ispred njih. Dok je sačekao dok su nestali u senci iza saluna, i tek tada se okrenuo sa namerom da se vrati do devojke. Ali, za to nije bilo potrebe, jer ga je devojka pratila na kratkom odstojanju i kada se okrenuo, ona je zabacila rukom slap guste kestenjaste kose i pogledala ga sa više pribranosti. Ukrućenost njenih usana zasenio je nagoveštaj nervoznog osmeha.

— Već sam mislila da nikada nećete doći — rekla je. Odahnula je duboko kao da joj je sa ramena pao težak teret i ponovo počela da doteruje kosu. Zatim je prešla na odeću i popravila suknju, a zatim bolje zategla svilenu bluzu preko isturenih bujnih grudi. Kada je primetila

da je Holidej pomno gleda u prsa, rumen joj je oblila obraze. Ali, osmeh na usnama postao joj je izrazitiji.

— Stanujem u pansionu gde sam najmila jednu sobu, mister Regnele. Možemo otići tamo. Moramo da razgovaramo.

Holidej je bacio pogled niz trotoar kojim su otišli trojica nepoznatih. Regnel? Nije mogao da se seti tog imena. Za to vreme, trojica upornih pratilaca njegove štićenice zastali su u mraku iza saluna, i Dok ih je video kako stoje zbijeni jedan pored drugoga, odakle su pažljivo motrili svaki njegov pokret. Motrili su ali su ruke držali dalje od svojih revolvera.

Dok je duboko uzdahnulo i zapitao. — Gde je taj pansion, madam?

— Odmah tu gore.

Mlada žena je pošla pored njega i prošavši nekoliko koraka zastala je i okrenula se pozivajući ga time da pođe za njom. No, njeno lepo lice zamaglio je izraz zabrinutosti.

— Ja sam Endžela — rekla je. — Endžela Grant.

Dok je klimnuo glavom dajući na znanje da je obavestjenje primio na znanje. Još jednom je pogledao prema trojki da bi proverio njihovo ponašanje, i video da su se približili nekoliko stopa. Uzeo je mladu ženu za ruku i poveo je za sobom.

— Biće bolje da razgovaramo u vašoj sobi. Još uvek su ljuti i naostreni.

Na čvrst stisak njegove ruke, Endžela se ukrutila. Ali, posle kratkog slabog opiranja, dopustila je Holideju da je otprati trotoarom. Prošli su pored nekolicine građana koji su ih zainteresovano pogledali, nju pa

onda njega. Jedna krupna žena u prolazu im se osmehnula s odobravanjem, nalazeći, verovatno, da predstavljaju prikladan par. Stigavši do pansiona, Dok je pustio ispred sebe i ulazeći za njom skinuo šešir. Začešljao je dugačkim prstima crnu, dugačku kosu koja mu je padala preko ušiju i pogledom obuhvatio predvorje. U predvorju nije bilo nikoga, izuzimajući jednog čoveka koji je u isto vreme bio domaćin zgrade, recepcioner i portir i koji je nešto radio iza pulta kod ulaza. Dok joj je rukom pokazao kanape pored prozora, i pošao za njom preko odaje, zapažajući da ima hod i držanje zrele, samosvesne žene. Svetlost svetiljke sada je bolje osvetljavala nieno lice, i pogledavši ga sa više pažnje, Dok se iznenadio kako mu se to lice učinilo poznato. Bilo je nečeg ponosnog u načinu kako je držala glavu. Imala je mali, simpatično prčast nos i pune, sočne, pokretljive usne. Njene tamnosmeđe bademaste oči sijale su nekim izrazom blagosti.

— Prvo moramo da rasčistimo jednu stvar, mis Grant, ja nisam taj za koga me držite. Moje ime nije Regnel.

Sjaj njenih očiju je ugasnuo i u njima se ogledala zbunjenost. — Ka... kako? Vi... niste Regnel?

— Ne. Ja sam Džon Holidej.

Sigurnost i samouverenost koji su je poslednjih nekoliko minuta krasi li odjednom kao da je poneo olujni vetar. Kao da se u njoj skrhalo tek izgrađena ličnost.

— Ne razumem — rekla je. — Tako na ulici...

— Nazvali su me imenom Regnel, mis Grant i ja to nisam osporio, jer

nisam smatrao da je to tog momenta važno. No, nije potrebno da dalje ostajete u zabludi o mom identitetu. Rekao sam vam kako se zovem. A sada, kako bi bilo da mi ispričate u čemu je stvar? Ako ona trojica ka- ne da vas i dalje uznemiravaju, pozvraćemo šerifa.

Endžela je skrstila ruke na krilu. Njene mirne oči boje zelene trave u kojima se ogledao nagoveštaj osme- ha, zbunjivale su ga u izvesnoj meri. Ona je ponovo popravila kosu rukom i namestila polukružni češalj na njegovo mesto. Izgledala je ljupka, i u svakom slučaju vredna interesovanja.

— Mislicete možda da sam luda — rekla je, a kada se toplina njenih očiju ohladila nastavila je — ili možda čak i nešto gore.

Holidej je zauzeo mesto pored nje, i dalje motreći šta se događa na ulici. Držanje trojice devojčinih progonitelja na ulici govorilo mu je da nisu ništa drugo nego nasilnici u potrazi za žrtvom. Nije ih se, dakle, trebalo plašiti, i Dok ih je odstranio iz svojih misli i pažljivije se posvetio svojoj sagovornici. Zaključio je da devojka nije ono što bi se u stvari moglo nazvati lepoticom. Ali, imala je u sebi neku privlačnost koja ga je sve više plenila. Možda je to bila simpatija, rekao je sebi.

— Ispričajte mi sve od početka. Ako mogu, ja ću vam pomoći. Nemajte misliti o tome da će mi to oduzeti vremena. Vreme je nešto čega imam na pretek.

— Hvala vam — rekla je i oborila pogled do svojih ruku koje je i dalje držala prekrštene na krilu. Izvesno vreme sedela je nepomično, i

Dok je imao utisak da pribira misli. Imao je strpljenja i čekao je.

II

Za to vreme, dvojica čuvara reda, šerif i njegov pomoćnik prekinuli su tuču kauboja. Dok je čuo da neko dubokim, hrapavim glasom izvikuje upozorenje grupi izubijanih i izgrebanih kauboja. Za nekoliko minuta učesnici obračuna su ustuknuli i razdvojili se u dve grupe, od kojih je jedna otišla na zapad, a druga na istok.

— Osetila sam veliko olakšanje kada su vas oni ljudi nazvali imenom Regnel, mister Holideje. Pomislila sam da je moje čekanje završeno.

— Čekanje? Kakvo čekanje, mis Grant.

Holidejeva pažnja je bila podeljena između devojkice i događaja na ulici. Sa šerifovim dolaskom trojka se očigledno udaljila, ne želeći da se sukob sa nepoznatim strancem i ženom komplikuje. To mu je nešto govorilo o njima.

Pre nego što je počela da govori, napućila je usne i premestila ruke na krilu. Prijatnim, melodičnim alatom rekla je.

— Ja ovde čekam Zeba Regnela. Dogovorili smo se da se nađemo ovde u Glori Kriku. Prešla sam kolima put od Čejena do ovde, prolazeći kroz najstrašnije gradove koje sam ikada videla. Na ovu trojicu sam prvi put naišla u Barnabiju. Zainteresovali su se za mene i od tada su se pojavljivali na svakom mestu gde bih ja pošla. Nisu me gubili iz vida. Držali su se na odstojanju i večeras

su prvi put pokušali da mi priđu i da razgovaraju sa mnom.

Holidej je nabrao obrve razmišljajući o tome što mu je rekla. — Ako ste došli da se ovde nađete sa Regnelom, kako se moglo desiti da me zamenite s njim? — zapitao je konačno. — Svetlost nije bila toliko slaba kako mi se čini.

Na to su joj se obrazi oblili rumenilom. — Ja... ga nikada dosada nisam videla.

Njen pogled se za trenutak zadržao na njegovom licu, a onda se spustio na zemlju.

— Veridba preko pošte? — zapitao je.

U njenim bademastim očima ponovo je se pojavio tmurni oblak brige. — Moglo bi se tako reći, mister Holideje. Vidite, ja sam se javila na jedan oglas koji je izašao u Čejenskim novinama. Oglas je dao mister Regnel, i u njemu je tražio da stupi u kontakt sa nekom mladom ženom koja bi bila zainteresovana da dođe ovamo. Ja sam mu se javila pismom, rekla sam da sam zainteresovana i tražila sam da detaljnije objasni šta ima na umu. Posle toga tri puta smo se dopisivali. Regnel mi je objasnio da je rudar, da se srećno obogatio i da ne vidi čemu bi mu taj novac i bogatstvo mogli da služe ako nema nekoga s kim bi ga podelio. Sudeći po tom pismima, on je obrazovan i iskren čovek.

Holidej je klimnuo glavom. I ranije je imao prilike da čuje takve priče. Mada su putem oglasa i dopisivanjem dosta puta uspostavljeni trajni odnosi, kod većine tako uspostavljenih veza obostrana sreća nije bila najčešći ishod.

— Ova teritorija nije baš pogodna za usamljenu ženu, pogotovu ako dolazi iz drugih krajeva i nije naviknuta na ovdašnja pravila ponašanja — rekao je.

— Mister Regnel mi je poslao novac da kupim nove karuce i novac potreban za troškove puta. Objasnio mi je da ima ovde neodložne poslove koji ga sprečavaju da dođe po mene u Čejen. Zdravstveno stanje mog brata se ponovo pogoršalo, pa sam odlučila da prikupim hrabrost i da...

— Vaš brat?

Načinila je ozbiljno lice i potvrdno klimnula glavom. — Da moj mlađi brat. On je vrlo bolestan. Potrebno mu je da stalno bude u bolnici pod lekarskom negom. A to iziskuje mnogo novca. Pomenula sam to u svom drugom pismu mister Regnelu. On je pokazao veliko razumevanje za tu našu nevolju i više nego volju da pomogne. Javio mi je da smestim brata onako kako mislim da je najbolje, a on će platiti račune kad dođe u Čejen. Bila sam radosna i srećna zbog toga što je taj problem rešen. To je bilo prvi put da je neko hteo da učini nešto dobro za mene i mog brata. Morala sam da iskoristim priliku koja mi se ukazala.

Holidej je povukao dim i dunuo ga uvis. — A šta nije u redu sa vašim bratom, mis Grant?

— Tuberkulozan je. Kada je tata umro, nisam znala šta da radim. Bila sam verena i trebalo je da se udam, ali, kada je moj verenik Li saznao za mog brata, raskinuo je veridbu i otišao. Nikada više nisam ništa čula o Liu.

Suze su se zakotrljale u njenim

očima. Dok je ustao i vrhom prsta piknuo opušak cigare. Kada je opušak proleteo kroz prozor on je još jednom pogledao niz ulicu. Na ulici nije bilo nikoga.

— I tako ste došli ovamo, a Regnel se još nije pojavio. Kada bi trebalo da dođe?

— Pisao je da će me potražiti čim bude mogao. — Oči joj je opet zamaglio oblak brige, ali je uprkos tome uspela da se slabo osmehne. — Sve će biti u redu, mister Holideje. Žadala sam vam dosta truda i hvala vam na svemu što ste učinili za mene. No priznajem da sam zabrinuta zbog one trojice mojih pratilaca. Ne mogu da budem pametna zašto me prate i uznemiravaju.

— Ja ću ih srediti — rekao je Dok. — Imate li dovoljno novca, mis Grant?

Endžela je digla glavu i toplo mu se osmehnula. — Imam, mister Regnel me je dovoljno snabdeo. Ali ipak, hvala vam na vašoj brizi. Vrlo ste pažljivi.

Holidej je bolje namestio futrolu sa revolverom i zategao revere sakoa. — Ako budete opet imali nekih neprihvatljivih, nemojte se libiti da pozovete šerifa. Po tome kako je malčas nastupio napolju na ulici, mislim da će biti u stanju da sredi te nevaljalce dok trepnete okom. Ali, bilo bi ipak najbolje da ostanete u svojoj sobi i da čekate Regnela. Ako čujem da je u gradu, potražiću ga i reći ću mu da ga očekujete.

— Hvala vam još jednom — rekla je Endžela i pružila ruku. Holidej je kratko vreme zamišljeno gledao a onda je prihvatio njenu ruku i ru-

kovao se. Njen pogled je netremice počivao na njemu.

— Svaki čovek ponekad dođe u položaj da mu je neko potreban, ni ste vi u tome nikakav izuzetak — rekao je Dok. — Važno je da ne dozvolite da vas nešto skrene s puta kojim ste naumili.

Posle tih reči Holidej se okrenuo i udaljio, ostavljajući je da zainteresovano zuri za njim. Način kako se pola časa ranije suprotstavio trojici smutljivaca, ostavio je dubok utisak na Endželu Grant. Sada je ostala da sedi na svom mestu, osluškujući odjek njegovih čvrstih koraka na trotoaru. Pretpostavila je da je otišao u salun da popije nešto, kao što rade muškarci posle dugog putovanja. On joj je tako izgledao, kao muškarac, pravi muškarac.

Kopkalo je pitanje ko je u stvari bio taj čovek. Pojavio se neočekivano iz tame noći, i bez uzbuđivanja sredio problem koji je dani-ma mučio. Pitala se da li je pokazala dovoljno zahvalnosti. Kada je bolje razmislila, učinilo joj se da nije, jer je nekoliko stidljivo izgovorenih reči bilo sasvim malo za opasnost kojoj se izložio. Ali, pomislila je u odbranu sebe, on joj nije ni dao da mu se više zahvaljuje. Jednostavnim rečima, učinio je da svako zahvaljivanje izgleda izlišno. Ostavljao je utisak čvrstog i energičnog ali ne i grubog, a još manje surovog čoveka. Osećala je da je u životu dosta preživeo, ali da život nije uspeo da učini okorelim.

Endžela je uzdahnula i zavalila se u stolici. Oko nje se spuštala sve tiša i mirnija noć. Počela je da razmišlja o Zebu Regnelu, pitajući se

kakav je on čovek. Bilo je indicija da je dobar, mada joj ono što je u nekoliko pisama napisao nije govorilo mnogo. Ali konačno, šta su uopšte značile reči, izgovorene ili pisane? Važno je samo ono što čovek radi.

Možda je Regnel promenio mišljenje i možda uopšte neće doći da se nađe s njom. Na tu pomisao Endželi je zastao dah, i ona se osetila usamljenom, bedno usamljenom. Dok Holidej joj je ponudio novac, a ona je odbila, iako ga nije imala dovoljno. Možda je trebalo da prihvati. Ta pomisao kao da je bocnula, i ona je ustala i počela da doteruje haljinu, ocenjujući da je to budalasta misao kojom ne bi trebalo da se bavi. Prešla je toliki put i došla ovamo da bi se sastala sa Zebom Regnelom. Pa dobro; upознаće se s njim i iz tog poznanstva će izvući sve što bude mogla. Jedino je važan bio njen bolestan brat kome je po svaku cenu morala obezbediti bolničku negu. Za njega se morala pobrinuti. Kasnije, kada mu bude bolje, možda će moći da dođe da im se pridruži. Zamišljena, prišla je portiru i uzela ključ svoje sobe.

Kada se okrenula da pođe uz stepenice portir je upozorio. — Noć će, izgleda, biti vruća, mis Grant, ali, na vašem mestu, ja ne bih otvarao prozor. U gradu ima dosta svakojakog pijanog šljama; moglo bi se desiti da dođe do novih neprilika.

Endžela mu je zahvalila i pošla uz stepenice ka svojoj sobi.

— Ma, to je on, kad vam kažem — tvrdio je uporno Mark Medi

mršavko sa gordo dignutom glavom. — Nema nikave sumnje. Video sam ga kad je dojahao na velikom zelenku pečatliji. Metju je pominjao tog konja, zar ne? Pominjao je visokog čoveka koji jaše velikog zelenka, sećate li se?

— Ima mnogo zelenih konja sa belim pegama u ovoj pokrajini — odgovorio je njegov brat Luk.

Njihov kratkonogi brat Džon Medi stajao je kao i uvek u pozadini i pipkajući prstima vrh nosa nervozno zurio u njih. Izgledao je zbunjen i uplašen.

Mark je žustro dunuo kroz nos. — Znam vraški dobro da u pokrajini ima dosta zelenih konja sa belim pegama. Ali, on se odmah uputio prema onoj devojci, mis Grant, je li tako? I to nešto znači. Oteo je od nas, vrag ga odneo, i odveo je!

— Tata je rekao da ne smemo da psujemo, a ti psuješ, Mark — opomenuo ga je Džon Medi. Ako bi te tata čuo, oderao bi ti kožu s leđa.

Mark se okrenuo svom mlađem bratu i namrštio se na njega. — Rekao sam ti već da zavežeš, vrag odneo i tebe, Džone. Što si ti neki kukavko. Smučilo mi se da slušam tvoje priče o tati. Tata ovo, tata ono. Zaveži tu svoju bednu gubicu koja zna samo da cmizdri i zapomaže!

Džon je ustuknuo korak nazad, i uobičajenim pokretom ruke obrisao nos. — Šta vičeš na mene, Mark, ja ti samo kažem — rekao je glasom bliskim jecanju. — Ako te tata čuje, iskaliće se na svima nama. Ti znaš kakav je tata.

— Znam kakav je tata, a znam dobro kakav si ti, šmrkavče kukavni! Gubi se odavde! Luk i ja imamo

nešto da se dogovorimo. Gum se, jesi li me razumeo?!

Džon je ustuknuo još dva koraka nazad. Lice mu je bilo blede, a šake su mu se tresle od uzrujanosti. Vetar koji je duvao niz ulicu lepio mu je košulju uz upala, uzana prsa. Jadnik je bio mnogo niži od svojih braće, i onako odeven u veliko odeo koje mu je na telu sazdanom od kože i kostiju visilo kao krpe na stražiku, podsećao je na tužnu kreaturu. Pogledao je svoju braću ojađenim očima, progutao nekoliko knedli vazduha i na kraju uspeo da nađe reči.

— Samo sam mislio...

— Nemaš šta da misliš. Briši odavde. Zaudaraš na glupost.

Mark je preteći zakoračio prema Džonu i malecki se okrenuo i žurnim koracima se udaljio trotoarom. Zastao je pred vratima saluna i bojažljivo se okrenuo. Braća su ga posmatrala mrgodno. Malecki je pošao korak dalje, ali se predomislio i ušao u salon. Istog trenutka, morao je da se ukloni s puta dvojici krupnih kaubojica koji su se uputili prema leptirastim vratima. Mucajući reči izvinjenja, osvrćući se na sve strane da opet ne bi našao nekome na smetnji, uspeo je da se dočepa šanka. Izvadio je iz džepa nešto sitnine, dva puta prebrojao novac i uplašeno digao pogled kada se čovek sa keceljom zaustavio ispred njega.

— Ako ništa ne pijete, mister, odmaknite se i pustite one koji žele da nešto popiju — rekao je barmen osornim glasom od koga se kepec trgao.

Džon je pogledao novac i pružio napred drhtavu ruku. Barmen je po-

čeo da kopa po pruženoj šaci i pošto je pokupio većinu novčića, nasuo je viski u čašu. Pogledao je prezrivo Džona i mičući bezglasno usnama udaljio se da usluži druge goste. Džon je uzeo čašu s pićem, osvrnuo se nervozno oko sebe kao da se plaši da će ga neko videti i srknuo viski. Zatim je spustio čašu na šank i zagledao se u ogledalo. Njegovo sparušeno sićušno lice izgledalo je kao odbačena iznošena čizma. Nije ga bilo briga za to. Nikada ga nije bilo mnogo briga za njega samog, uvek je brinuo samo o tome šta će otac reći. Otac je bio na putu u Glori Krik i kada sazna da je Metju ubijen, nastaće pravi pakao, to je znao. Nos je opet počeo da mu curi što je bila njegova stalna nevolja, i on ga je prisao rukavom. Neki visoki čovek prošao je pored njega očesavši ga laktom i ugurao se među nekoliko pripitih gostiju. Osvrnuo se oko sebe žudeći za više prostora, nadajući se da se Luk i Mark neće dugo zadržavati u salunu.

A onda je ugledao i visokog neznanca koji je pomogao Grantovoj. Stajao je sam na drugom kraju šanka ispijajući baš u tom trenutku sadržinu svoje čaše. Džon se okrenuo i sručivši viski u grlo pohitao prema izlazu. Naletio je na nekog čoveka koji je posrtao i u nekoliko koraka našao se pred leptirastim vratima, osluškujući az sobom bujicu pijanih psovki.

Izašavši napolje, osvrnuo se oko sebe tražeći svoju braću. Znoj mu se sliavao niz lice praveći prljave brazde, i on se obrisao rukavom. Šarena košulja mu se od vetra prilepila uz mršavo telo dok je išao trotoarom

tražeći pogledom svoju braću. Hramao je u hodu, jer je izlazeći iz saluna izgubio jednu potpeticu. Pogledao je svoju obogaljenu obuću i zastenjao.

Tata će mahnitati od besa, pomislio je. Tata je skoro uvek mahnitao, kada bi mu on nešto ispričao. To je zaista čudnovato kako je tata znao da se ljuti na njega. Džon je nervozno progutao knedlu vazduha i znoj ga je oblio još više. Stisnuo je pesnice toliko da je na dlanovima osetio ubod sopstvenih noktiju, i odšetao dalje, šapućući u hodu nešto o svojoj zloj sreći.

Mark i Luk Medi stajali su nekih pedesetak metara daleko, i nezadovoljno posmatrali grupicu kaubojica koji su opet motrili šerifa i njegovog pomoćnika na njihovom uobičajenom večernjem obilasku grada. Neprijateljsko gundanje iz grupe upozorilo je Marka i Luka da ti nevaljalci pripremaju nekome nešto ne baš mnogo prijatno. Njih dvojica sa svoje strane nisu želeli da u tome uzmu učešće.

Ulicom su dižući prašinu klopajući i škripeći prošla jedna teretna kola. Neka žena uspijeno priljubljena uz jednog visokog građanina glasno se zakikotala, na šta se građanin oprezno osvrnuo oko sebe kao da se boji da ga neko možda prati. Kada je par skrenuo u sporednu ulicu da bi izbegao pogledima radoznalaca, Mark je promrmljao.

— Nema zabune šta imaju na umu, je li?

Luk je potvrdno klimnuo glavom. Požudnim očima gutao je ženino raskošno zaobljeno telo i pogled na nju oživeo je u njegovom sećanju

promisao na jednu ženu sa kojom je spavao. U njemu je buknuła požuda. Jedna jedina žena u celom njegovom životu bez ikakve nade da će naći neku drugu, bar ne kada se uzme u obzir kako ih otac strogo drži, kako motri na njih i kako ih grdi ako bi pokušali da kradimice bace pogled na neko malo više otkriveno žensko koleno.

— Kad likvidiramo račun sa Regnelom, ja ću otići od kuće — rekao je Luk. — Otići ću u neki grad gde me niko ne poznaje i gde niko ne poznaje tatu, u neki grad gde me tata neće moći da nađe. Tamo ću pribaviti neku žensku, napiću se dobro pića, a možda ću se malo i kockati. Neka sve ide do đavola, meni je sada dvadeset devet godina, a još nisam upoznao šta je prava zabava i zadovoljstvo.

Luk se počeo grubom šakom po koščatom vratu i bezizraznim pogledom se osvrnuo oko sebe, ne skidajući zadugo pogled sa grupe kauboja. Do uha mu je doprlo škripanje kože kao kad se neko pomera u sedlu, ali, nije obratio pažnju na taj šum. Onda ga je nešto udarilo po sredini leđa, i on je posrnuo naglavce napred. Povikao je nešto u znak protesta, ali je jedva uspeo da se rukama zadrži da ne tresne licem o zid, od čega zamalo nije polomio obe šake. Čuo je da je i Mark nešto uzviknuo, a onda je svom težinom tresnuo u njega i obojica su se srušili na zemlju. Odgurnuvši brata u stranu, Luk je uspeo da se izvuče ispod njega i stane na noge.

Lice mu je bilo crveno od besa koji je splasnulo još pre nego što je izbio iz njega. Blesasto je otvorio

usta i ostao tako zabezeknut u osobu koja ga je gledala sa visine.

— Bazate lenjivci, kao što ste uvek bazali. Ni jedan dan u životu niste se potrudili da u znoju lica svog zaradite hleb svoj. Niste nikad znali za mukotrpan rad koji čisti telo, razum i dušu!

I Mark je stajao bez reči pred pojavom jednog snažnog gorostasnog čoveka odevenog u crno kvekersko odelo, koji je sedeo na leđima sasvim belog konja.

— Tata!

— Misli su vam zaražene zlom! Vaše oči ne vide ništa drugo sem poroka ovoga sveta! Požuda i pohlepa su ovladali vašim dušama! Vi ste učenici đavola!

Glas gorostasnog čoveka odjekivao je ulicom, a Luk i Mark su stajali preplašeno zbijeni jedan uz drugog, sa jadnim i molećivim izrazom lica pogruženo pokrivenog šakama. Stojali su bedni i pokorni kao mala deca koja očekuju kaznu. Isak Mediih je otpustio još jednim mrkim pogledom, a onda je obratio pažnju na grad oko sebe. Krupne beonjače su mu se zakolutale od nezadovoljstva. Oči su mu se vratile dublje u očne duplje, a kosmate obrve su mu se nakostrešile i smrknuto se nadvile nad zenice užarene ljutnjom. Zatim je iz njegovih širokih prsa odjeknuo glas nalik na grmljavinu.

— Ovo je raj grešnika! Sodoma i Gomora! — izgovorio je gorostas dok je s naporom izvlačio svoje teško telo iz sedla. Luk je prišao da bi iz njegove ruke prihvatio vodice i vezao ih za privez. Mark je stajao povučen nazad, i nervozno lizao usne.

— Tata! Tata!

Lica blistavog od uzbuđenja, trotoarom je dotrčao treći Isakov sin Džon Medi. Isak Medi ga je posmatrao kako dolazi i debele energične usne su mu se razvukle u prezrivo i ljutito keženje. Upalim očima podsmješljivo je posmatrao svog žgoljavog trećeg sina. Zapazio je da je Džonovo odelo bilo dronjavije nego obično, da mu je košulja bila na jednom ramenu pocepana, i da se jednom njegovom čizmom nešto nije u redu. Došavši blizu, Džon je naglo zastao i osmehnuo se ponizno, osmehom ovčice. Isaku su ljutito zaigrale nozdrve i on je zgrabio Džona za prsa košulje i privukao ga sebi. Primakao je nos ustima svoga sina i urlik besa oteo mu se iz grla.

— Viski! — zaurlao je. — Pakleni napitak!

Džon je cmizdravo jauknuo, jer ga je stisak gorostasovih snažnih ruku skoro ugušio. Zatim je osetio da je dignut sa trotoara na kome je stajao. Držeći ga u rukama kao lutku, Isak Medi se krupnim koracima uputio niz ulicu i zaustavio se ispred korita za napajanje stoke. Zagnjurio je Džonovu glavu u vodu i držao ga tako zagnjurenog dosta dugo, dok najzad nije odbacio zagrcnutog, poluudavljenog kržljavka na prašnjavu ulicu.

— Samo nedelju dana ste bili daleko od moje ruke i već vas je satana uzeo pod svoje! — razdrao se Isak i okrenuo se trupkajući po trotoaru kao slon. Dograbilo je Marka i odgurnuo ga snažno na zid koji je potmulo odjeknuo od udara tela. Pošao je prema njemu da ga ponovo dočepa, ali, Mark mu je izmakao i

stao pored Luka, pokušavajući da se zakloni iza njega.

— Smiri se tata, sve si shvatio pogrešno — rekao je Mark. — Morali smo da odemo, a da ti se ne javimo. Doznali smo nešto... nešto...

— Nešto za Metjua — umešao se Luk nervozno.

— Za mene bi bilo bolje da sam svoje seme bacio na golu zemlju nego što me je priroda uklela porodom kao što ste vi — zagrmeo je gorostasni starac. Prišao je korak bliže svojim sinovima i Džon je zaskičao. Isak ga je šljisnuo nadlanicom i kada je Džon skoro zajecao, Isak je izlio iz sebe lavu besa. — Činio sam sve što sam najbolje mogao, svevišnji gospod mi je svedok, a sada ću morati da stanem pred nje ga da primim zasluženu kaznu za moj neuspeh. A i vi sa mnom, takođe! Molite se za oprostaj, grešnici teški! Molite se bogu gospodu i tražite milost da vam oprosti! Pognite vaše tupave glave i...

— Metju je mrtav — rekao je Luk iznenada.

Isak je zastao u pola reči, nepomičan kao kip, sa pohabanom biblijom pritisnutom na široka prsa. Glava mu je lagano klonula naniže i ispod nakostrešenih obrva pogled mu je prošetao do Luka, i zadržao se na njemu. Oči su mu plamtale.

— Šta si rekao, dečko?

— Metjua više nema, tata. Ubijen je u Čejenu.

— A mi smo pratili jednu ženu da bismo preko nje došli do njegovog ubice, tata — rekao je užurbano Mark. — Pratili smo je sve dovede. Tebi smo poslali poruku.

Džon je šmrknuo i obrisao vođu sa lica i kose. Rukavom je obrisao nos i nakašljao se. Kada ga je otac pogledao, pogledom koji ga je mogao spržiti, on je žurno klimnuo glavom i promucuo. — Sve vreme smo je pratili, tata, sva trojica smo ga vrebali da ga šćepamo.

— Umuknite deco — zamumlao je Isak Medi. Prebacio je bibliju iz desne u levu ruku i udar knjige o dlan je odjeknuo u tišini. Džon je poskočio. Isak je posle toga pažljivo pogledao ostalu dvojicu svojih sinova i konačno je klimnuo glavom prema Luku. — O 'kej ti govori i pazi se! Neću nikakve podvale i laži. Ako je jedan moj dečak mrtav, onda ja o tome moram da znam punu i apsolutnu istinu.

Luk je počeo da priča, i Mark je na to zavrteo svojom dignutom glavom. — Kad smo jahali u Čejen naišli smo na Metju. — Počeo je Mark. — Bio je teško ranjen na dva mesta i takoreći je izdisao. Učinili smo sve što smo mogli da ga spasemo, ali, spasa nije bilo. Sahranili smo ga na malom brežuljku gde smo se jednom prilikom s tobom molili bogu, tata, a posle smo dojahali u Čejen.

Isak je posiveo u licu i oči su mu dobile ledeni sjaj. Čeona žila mu je iskočila kao tanka zmija. Pošto ništa nije rekao, Luk je nastavio užurbano.

— Pre nego što je umro, tata, on je...

— On je bio kršten imenom Metju, i blagosloven prezimenom Medi. Nazivaj mog sina njegovim imenom, dečko!

— Naravno, tata, naravno, to sam zaboravio — izvinio se Luk. — Pre nego što je preminuo, Metju nam je nešto rekao. On je sa nekim čovekom kome je ime Regnel, izvršio oružanu pljačku, i na njegovu nesreću, u toj pljački su uhvaćeni na delu. Njih dvojica su opljačkali blagajnu „Vels Fargo“ kompanije u Čejenu, tata!

Isak je koraknuo korak napred i uhvatio Luka za gušu. — Šta to govoriš, dečače? Zar svog rođenog brata žigošeš kao lopova? Zar si svom bratu postao krvnik kao Kain Avelju?

Luk je počeo da se guši. Pokušao je nešto da odgovori, ali su ga očevi prsti čvrsto stezali za grlo.

— Govori dečače! Zar tvrdiš da je moj sin đavolov šegrt? — Isak je prodrmusao Luka i od stiska njegove ruke Luk je iskolačio oči kao da će mu ispasti iz očnih duplji.

Mark se umešao zaplićući jezikom od žurbe. — Luk je rekao istinu, tata. Časna reč, Metju nam je lično rekao to za pljačku. Rekao je jasno i glasno, nije moglo da bude nikakvog nesporazuma. Sto mu božjih gromova...

Isak je pustio Luka i odalamio Marka nadlaničom po licu. Kada se Mark zinućih usta zablenuo u svog oca, ovaj je zauriao. — Rekao sam ti da neću da slušam psovke i bogohuljenje. Rekao sam već da ne upotrebljavate nijednu reč koja nije zapisana u svetoj knjizi. Moram li batinama da vam to uteram u glavu? Jedan moj sin je đavolov učenik, ti psuješ i huliš, onaj cmizdri plače Luk laže, i ko zna da li možda neće

doći do toga da i krade. Kolutajući očima Isak je okrenuo lice nebu. — Zašto, gospode, zašto me tako surovo kažnjavaš?

Pošto je nekoliko puta duboko udahnuo da bi povratio dah, Luk je promuklim glasom izgovorio. — Ne lažem, tata. To je čista istina.

Isak se stresao kao da ga je neko opekao usijanim gvožđem. Nastavio je da zuri u mračno nebo iznad njegove glave, i da bezglasno miče usnama. A onda je prineo bibliju usnama i poljubio je. Posle toga im se ponovo okrenuo, dosta smirenog izraza lica, ali sa vatrom ljutine u očima.

— Dobro, hoću sve da čujem i saznam, Luk, ali, neću nikakve upadice od cmizdravaca i psovača. Nikakve, jeste li me čuli?

Džon je toliko jako klimnuo glavom da je povredio vrat. Mark je samo potvrdno zamumlao i protrljao rukom vrh brade i nosa gde ga je dokačila očeva nadlanica.

Luk je pročistio grlo i počeo. — Kao što sam ti rekao, tata, Metju i taj Regnel su opljačkali poslovnicu „Vels Fargo” kompanije u Čejenu i trebalo je da se Metju nađe sa Regnelom kada umaknu poteri. Metju je uspeo da umakne poteri, ali je pri bekstvu zaradio dva kuršuma. No, pre nego što je preminuo, Metju je rekao da je Regnela lako prepoznati. On je visok crnomanjast čovek, jaše zelenka sa belim pegama i uputio se prema zapadu. Kad smo to saznali poslali smo ti poruku i uputili smo se na zapad. Sledeći Metjuova uputstva našli smo njegov trag i zamalo da smo ga uhvatili u hotelu u Barnabiju.

— Zamalo? — presekao ga je Isak.

Luk se ponovo zakašljao. — Videli smo ga kada je ušao u hotel i pošli smo za njim do njegove sobe. Kad smo upali unutra on je zbrisao kroz prozor. Videli smo mu samo leđa.

— Glupani! — zagrmio je Isak.

— Možda jesmo, ali, nismo ga pustili da tek tako pobegne. Pojurili smo ga i on je zbrisao u takvoj žurbi da je zaboravio svoje bisage. U jednoj od torbi našli smo ovo pismo upućeno na ime Zeba Regnela. Prema tome, bili smo na dobrom tragu, je li tako, tata?

Isak je istrgao tri pisma iz Lukeve ruke i grubo ga odgurnou od sebe. — Dečace, u celom svom životu nikada nisi bio u pravu ni za šta. — Otvorio je kovertu i prišao ispod ulične svetiljke da bi pročitao pisma. Sva trojica njegovih sinova stajali su i ćutke ga posmatrali, ne usuđujući se takoreći ni da dišu od straha. Posle nekoliko minuta, Isak je savio pisma i prišavši im nabusito promrmeljao.

— Ta žena, ta mis Endžela Grant... Šta je s njom?

— Ona je ovde u gradu, tata — rekao je Luk sinuvši licem. — Ispustili smo Regnela iz šaka u Barnabiju, ali, dokopali smo se njegovog traga čim smo izašli iz grada. I kao što u tim pismima piše, dogovoreno je da mis Grant dođe ovamo sa kolima i zapregom i da se tu sastanu. Mi smo pošli za njom, pratili smo je sve dovde, i videli smo kada je ušla u grad; dovezla se na kolima, a posle toga je u grad dojahao jedan crnomanjast čovek na zelenom konju sa belim pegama, samo

nismo bili sigurni, kao što je Mark rekao, da li je to Regnel. Izgled i ostalo odgovarali su, ali ipak je postojala sumnja. No posle se sve razjasnilo. Kad smo onu Grantovu priterali u tesnac, pojavio se taj čova sa revolverom u ruci i naterao nas da uzmaknemo. Vrebali smo ga da se ponovo pojavi, pa da se obračunamo s njim, ali, pre toga si se ti, tata, pojavio. Šta kažeš da bi trebalo da uradimo?

— Taj čovek je u salunu — umešao se Džon tiho.

Isak se besno okrenuo i pogledao ga. — Šta kažeš, dečko?

Džon je progutao knedlu uz muklo „glup“. Vetar je zalepršao njegovom košuljom i poneo nekoliko kapi vode na Markove čizme. Džon je pokazao palcem preko ramena. — U salunu, tata. Maločas sam ga video. Izašao sam da obavestim Marka i Luka.

Isak je duboko uzdahnio, a onda savio pisma i stavio ih u džep. Zategao je tanku crnu mašnu i otresao prašinu sa pantalona i crnog satenskog sakoa. Posle toga je otvorio bibliju i punim prstima prelistao nekoliko listova pre nego što je rekao glasno.

— Pripremite se da čujete reči gospodnje.

Digao je glavu prema nebu, a njegovi sinovi su ćutke stajali pažljivo slušajući njegovo mrmljanje. Kada je završio, Isak se okrenuo i čvrstim korakom se uputio trotoarom praćen svojim sinovima. Stigavši do leptirastih vrata saluna okrenuo se, nezadovoljno dunuo na nos i brecnuo se na pokunjenog i ušeprtljanog Džona.

— Ovo što ćemo sada učiniti biće delo Svevišnjeg. Grešnika za grešnika, a obojica su samo prah ove zemlje. Pokaži mi ko je taj čovek!

Luk i Mark su izmenjali zabrinute poglede, ali ih je Isak obojicu dohvatio za ramena i gurnuo ih u salun. Kada je Džon pokušao da žurno prođe pored svog oca, gorostas se isprečio na vratima. Džon je naleteo na njega i odleteo odbačen u stranu. Ne obazirući se na sinovljevo bolan jauk Isak je ušao unutra.

III

Salun je bio pun naroda i kada su Luk i Mark Medi glavačke uleteli u gomilu, niko na to nije obratio previše pažnje. Prethodno odigrana tuča ohladila je kod gostiju želju za uzbuđenjima i prizor klijanja dvojice po podu sasvim im je odgovarao. Nije se čuo gromoglasan i neobuzdan smeh koji bi se inače mogao očekivati, jer se odmah za njima na vratima saluna pojavila gromadna silueta Isaka Medija i od pogleda na njegovo namršteno lice, prisutnima se sledio osmeh na usnama. Salunom je zavladala grobna tišina. Isak je prodornim pogledom preleteo po gomili, i pri pogledu na svakog pojedinca njegovo lice dobijalo je sve mrgodniji izraz. Za to vreme, Luk i Mark su ustali na noge i Isak im se kratko obratio. — Gde je on?

Dvojica njegovih visokih sinova otresli su strugotinu sa svojih odeća i osvrnuli se oko sebe da bi pronašli objekat na koji se odnosilo pitanje njihovog oca. No, odjednom se pored Isaka pojavio Džon i prstom pokazao u pravcu kraja šanka, gde

je ležerno oslonjen stajao Dok Holidej sa čašom u jednoj, a cigarom u drugoj ruci. Stajao je okružen kaubojima, ali se njegova upadljiva figura jako izdvajala od bezlične gomile ostalih gostiju. Isakove obrve su se mrgodno skupile na čelu i između stisnutih usana zabeleli su se zubi.

Stari je dograbio Džona za okovratnik kaputa i digao ga sa poda. — Gde dečko?

— Eno tamo, tata, onaj visoki čovek. To je on.

Isak je kroz stisnute zube izlio bujicu nerazgovetnih reči i odbacio svog sina u stranu kao neku stvar. Onda je dograbio Luka i Marka i gurnuo ih prema šanku.

— Onaj? — Zapitao je pokazujući masivnim prstom prema Holideju. — Je li to vaš Zeb Regnel?

— Da tata, to je on — rekao je Luk. — To je taj koji je ubio Metjua.

Isak je nešto glasno promrmljao i tresnuo ih glavom o glavu. U međuvremenu, treći sin Džon povratio je ravnotežu i sada je pokorno stajao iza svog oca.

— Budi oprezan tata, on je vrlo vešt i brz sa revolverom — posavetovao ga je Džon. — I lukav je, smeo bih da se kladim.

Isak ga je šljepnuo snažno nadlaticom, od čega se Džon zaneo u stranu. Gledajući Doka Holideja ozbiljnim očima, Isak ga je oslovio. — Izgleda mi da je ovde došlo do ozbiljne zabune u pogledu vaše ličnosti, Holideje, od strane ovih nedostojnih hulja koje sam doneo na ovaj svet. Ako imate vremena da malo pričekate, ja ću im već objas-

niti šta je prava istina svevišnjeg gospoda.

Isak se okrenuo i dohvativši Luka i Marka za prsa privukao ih jednog do drugoga. Munuo je Džona vrhom čizme u rebra i naterao ga da ustane sa poda. Sada su njih četvorica imali dosta prostora oko sebe, jer su se prisutni gosti odmakli, većina od njih posmatrajući sa zadovoljstvom šta će se desiti. Isak je počeo da drmusa Luka i Marka sve dok im šeširi nisu pali sa glava, i dok im dugačka kosa nije pala po licu. Kada je prestao da ih drmusa okrenuo ih je prema Doku Holideju i rekao.

— Čovek koga vidite pred sobom je Dok Holidej, glupaci. Holidej, koji se slučajno zadesio u mom domu dok ste se vi šunjali po mračnim izbama grešnog grada, ostavljajući mene da se znojim i da se mučim za vaše dobro i za vaše imanje. Sada dobro pogledajte i nikada nemojte zaboraviti ovog čoveka koji je pun božanske dobrote i milosti, isto tako kao što ste vi nevaljalci puni prokletog zla i prljavštine.

Isak je zgrabio Džona i gurnuo ga na drugu dvojicu svojih sinova i kada su se sva trojica jedva zadržali na šanku da ne padnu, on je prebacio svoju bibliju u levu ruku i ispružio desnicu prema Holideju.

Dok Holidej je prihvatio pruženu ruku i srdačno je protresao. — Zdravo Medi, kako ste — rekao je.

— Holideje, bilo bi dobro da me ne zaluduju ove budale od mojih sinova. Smatrali su da ste vi neki čovek koji se zove Regnel, ubica mog četvrtog sina Metjua, koga mi-

slim da znate. Taj Rengel je ubio Metjua u Čejenu.

Holidej je pogledao krajnje zbunjelog i uplašenog Luka i njegovog brata Marka. — Pretpostavljao sam da mora postojati neka zabuna.

— Zabune i zablude su njihova druga priroda, Holideje. Zablude su ono od čega su oni sazdani, to je niz gluposti koje oni bez prekida čine. Glupost za glupošću, eto šta. Njihove glave su pune zablude o onome što oko sebe vide i u njihovoj gluposti oni nisu u stanju da se popnu na prste i pogledaju preko tog zida ludosti. Isak Medi se okrenuo i rukom zbrisao sa šanka jednu praznu čašu od viskija. Čaša je udarila Džona Medija u nogu i naterala ga da ponovo poskoči toliko uplašen da mu je pljuvačka zablistala na uglovima blesasto oklembešenih usana. Od zbunjenosti, straha i zaprepašćenja, koža na licu mu je bila tako zategnuta i zgrčena kao da je jedva bilo toliko da pokrije kosti lobanje.

Isak je privukao Luka do sebe i pokazao mu na viskijem poprskani šank. — Pij dečko piće pakla i zla, a onda zatraži oprostaj od tvorca, što nisi iskoristio ništa od onog dobrog u sebi, što ti je on dao.

Isak je privukao svu trojicu svojih sinova u gomilu, a onda se okrenuo Holideju. — Ne tiče me neuspesi i promašaji, Holideje. Daleko bi me odvelo ako bi me mučili i tištali svi neuspesi u mom životu. Mana pada s neba ili, naprotiv, ne pada, prema tome, ni ja nisam previše kriv što sam stvorio ovakve nedostojne sinove kao što su ovi. Dakle, svaki čovek mora ići u život s onim

što mu je gospod bog dao, i raditi ono što mu je svevišnji propisao. Mora se znojiti mučiti i raditi za dobrobit onih koji su mu povereni da se stara o njima. Mora ostati čvrst da bi doživeo da vidi da svež čist vazduh ovoga sveta nije zakužen mirisom greha. Čovek mora činiti ono što mora, i nikako drukčije.

Holidej je srknuo svoje piće. Isak Medi je bacio kratak pogled na čašu u njegovoj ruci i liznuo usne. Zatim se ponovo naslonio na šank i smelo i prkosno odmerio pogledom sve prisutne. Pod njegovim čvrstim pogledom ljudi naviknuti na surovost života na Zapadu, pokunjeno su se počeli premeštati s noge na nogu, a onda su se lagano vratili svojim preokupacijama.

— I tako, kao što biblija kaže u svakom zlu ima ponešto dobro, Holideje — nastavio je sedokosi starac. Stavio je bibliju na šank i nekoliko puta značajno potapšao rukom po njoj. — U ovoj knjizi je istina i to istina vodilja za one koji imaju dovoljno mudrosti da je nauče i da je shvate. Ja sam vam obavezan, mister i nikada neću zaboraviti obavezu prema vama. Zato mi recite šta jedan čovek kao što ste vi, koji bi u svako doba bio spreman da pruži ruku pomoćnicu jednom starom čoveku u nevolji, koji bi bio spreman da podeli svoju hranu, da podeli svoje plemenite misli i koji bi jednog dana možda bio spreman čak i da klekne pred oltar onoga koji odlučuje o našim sudbinama i o našem životu, recite mi šta jedan takav čovek radi u jednom ovakvom smetlištu greha.

Luk je još uvek pročišćavao grlo, a Mark je i dalje trljao bradu na mestu gde ga je Isakova ruka tvrda kao kamen pogodila. Džon je stojao zgrčen iza njih, s očima punim obožavanja uperenim na svog oca, zadovoljan što su njegovi raniji gresi zaboravljeni i oprosteni.

Isak je ponovo prekinuo tišinu ponovivši isto pitanje. — Recite šta ste radili ovde, Holidej?

— Ništa osobito — rekao je Holidej. — Jednostavno sam prolazio ovuda.

Isakove usne su se malo izvile i izraz njegovih očiju je postao nešto tvrdi, ali u njegovom pogledu nije se primetila nikakva značajna promena. — Hteo bih da znam ovo u vezi sa mojim dečacima i sa neprilikama koje su vam priredili... to bih želeo da znam, Holideje. Rodio sam i odgajao glupake, i sada moram da odgovaram za ono što su učinili, jer su oni sami suviše glupi da odgovaraju za svoje greške.

Holidej je primetio da su Mark i Luk Medi bezglasno počeli da miču usnama kao da proklinju. Džon je međutim bio miran i nije pokušao ničim da ospori očeve reči. Sve vreme je stajao iza svoje braće i rukavom brisao nos.

— Nisu me doveli ni u kakvu naročitu nepriliku — rekao je Holidej. — Zaboravite na to, Medi.

— Da zaboravim? Da zaboravim da je na njih pakao utisnuo svoj sramni pečat. Ja bih izbacio grešnike iz svoje kuće, učinio bih to čak i u slučaju da su mi to rođeni sinovi, recite mi istinu ma koliko istina bila teška i oni će platiti za svoje greške. Iskusiće zasluženu kaznu, kunem vam se.

— To sada više nema nikakvog značaja — rekao je Holidej. Držite ih samo što dalje od mis Grant, i to će biti sasvim dovoljno.

— Hoću da znam, mister! — Isak Medi je tresnuo pesnicom po bibliji tako da se ceo šank zatresao. Oči su mu opet gorele divljim sjajem. Holidej ga je pogledao i mirno slegnuo ramenima.

— Okej, ako baš hoćete da znate onda ću vam reći. Dojahao sam u grad ove večeri, smestio konja u štalu i kada sam pošao da nađem prenošičte i večeru, naleteo sam u sporednoj ulici na vaše sinove i jednu mladu ženu. Oni su je pratili i izgledalo je kao da nemaju baš poštene namere prema njoj. Naravno, stao sam na njenu stranu.

— Kao da nemaju poštene name-re? Koliko daleko su otišli u tome?

— Samo toliko koliko sam im dopustio. Nije bilo nikakvog nasilja i nikome se ništa nije desilo.

Isak Medi je klimnuo glavom u znak da je razumeo šta je Dok hteo da kaže. — Za ono što ste mi pre šest meseci učinili, Holideje, nikada neću moći da vam se odužim. Čak se ne osećam dovoljno dostojnim ni da vam cipele obrišem. I kako se sada desilo da su vas pobrkali s tim Regnelom?

— To ne bih znao, Medi. Čujte, to i nije važno, zaboravimo šta je bilo. Sada jedino želim da sa sebe stresem prašinu od dugotrajnog jahanja, da se okupam, da se dobro nahranim i da se opružim u udobnom krevetu. Prema tome, uzmite vaše dečake i vodite ih kući.

Isak Medi je međutim, tvrdoglavo odmahnuo glavom. — Nemam na-

meru da to učinim, i neću se vratiti kući sve dok ne nađem ubilačkog nikogovića koji je ubio mog sina. Odlučio sam da imam četiri sina i rodio sam ih. Dao sam i imena po najboljim i najplemenitijim ljudima čije su noge ikada gazile ovom zemljom. Imena ljudi koji su pronosili ime svevišnjeg. Nazvao sam ih Matju, Mark, Luk i Džon. Pretpostavljam da ste čuli za četvoricu velikih apostola, Holideje, za četvoricu apostola koji su proslavili sina svevišnjeg ... čovek koji je obrazovan kao što ste vi i čovek koji je upoznao svet, morao je čuti i za ljude koje sam vam pomenuo.

Holidej je ravnodušno slegao ramenima. — Čuo sam Medi.

— Otići ću da se upoznam s tom ženom — objavio je Isak glasno — I kada od nje saznam ono što je potrebno naći ću tu hulju koju su moji sinovi pratili do ovog grada. A za neprilike koje su vam naneli, mister Holideje, ja vam se najiskrenije i najponiznije izvinjavam. To se više neće ponoviti, dajem vam reč.

Posle toga, Isak se okrenuo, zgrabio Marka i Luka za ruku i gurnuo ih prema izlazu iz saluna. Džon je brzo ustuknuo korak nazad. — Izlazite! — Viknuo je Isak na njih. — Izlazite odavde i potražite pogodno mesto na kome ćete klečati i očiju upravljani prema nebu čitati molitve ugodne bogu sve dok vam se grla ne osuše od čitanja.

Dok ih je gurao prema izlazu Isak je mlatio Luka i Marka biblijom po leđima, a ova dvojica su posrćući od njegovih udaraca držali ruke iznad glava, da bi se koliko koliko zaklo-

nili od njegovog besa. Grupa kauboj koja je stajala na njihovom putu gromko se nasmejala smešnoj sceni, ali se njihov smeh preobratio u bolno stenjanje kada je Mark posrćući zario lakat u stomak jednog krupnog kauboj u šarenoj košulji. Kauboj je odbacio čašu iz ruke i dograbio Marka za prsa košulje. Nameravao je očigledno da se Marku revanšira za njegov lukavi udarac, i zamahnuo je rukom, ali, u tom momentu, Isak je zgrabio malog Džona i bacio ga na njih. Mark i kauboj u kariranoj košulji su pali nabzemplju i kauboj je jauknuvši glasno opsovao. Isak je krenuo napred ne obazirući se na njegovo negodovanje, i odgurnuvši ramenom dvojicu drugih kauboj, prišao je kauboju u kariranoj košulji i dignuvši ga bez napora sa zemlje, bacio ga preko šanka na drugu stranu. Zatim se sagnuo, dohvatio Marka za okovratnik i gurnuo ga prema leptirastim vratima, vičući iz sveg glasa. — Polazi satano, polazi u vatru ispaštanja koja te očekuje!

Jedan drugi kauboj je jurnuo na Isaka, i Luk je priskočio da ga spreči u napadu, ali, pre nego što je Luk mogao da mu zada udarac, i sam je dobio pesnicu u lice, od čega su mu se usne rascvetale. Posrao je od toga i verovatno bi pao, da ga Isak nije uhvatio za mišicu i odgurnuo ga za Markom prema leptirastim vratima. Luk je skoro poleteo kroz vazduh, a sa sobom je povukao i Džona koji je cmizdrio i posrtao, hitajući da se što pre dočepa izlaza iz saluna. Pošto je svoje sinove otpravio sa mesta greha, Isak je svoju tešku pesnicu svom snagom

spustio na rame drugog kauboja od čega se ovaj srušio na kolena. Isak mu je dodao još jedan udarac kolenom u lice, i propovedničkim glasom dobacio.

— Onaj ko mačem seče od mača će i poginuti!

Posle toga, Isak se okrenuo da pođe, ali je barmen povikao za njim. — Hej, čekaj ti tamo! Ovaj kauboj koga si bacio razbio mi je tri flaše najboljeg viskija, mister. Neko bi to morao da plati.

— To vam je već samo po sebi naknada, mister, jer ćete manje grehova natočiti ovim bednicima, i manje ćete zgriješiti pred svevišnjim.

Isak je dograbio Džona i digao ga sa zemlje, a onda mu je zadao udarac nogom u stražnjicu. Džon je jauknuo i poleteo kroz vazduh, ali čim mu je noga dotakla tlo potrčao je kao na krilima. Kada je Isak Medi prsima otvorio leptirasta vrata, ugledao je trojicu svojih sinova kako se dižu sa drvenog trotoara. Pogledao ih je pretećim pogledom kao da im se sprema sudnji dan, i bez ijedne reči čvrstim korakom se uputio niz ulicu prema pansionu u kome je stanovala mis Endžela Grant.

Isak Medi se držao onoga što je govorio.

Dok Holidej je gledao u svoju čašu i diskretno se osmehivao. Oko njega grupa kauboja je galamila i ogorčeno sipala bujice kletvi, a neki od njih su glasnim povicima iskazivali želju da izađu napolje i obračunaju se sa starim narogušenim čitačem biblije. U međuvremenu, barmen je pomogao ošamućenom kau-

boju da ustane na noge i pljuskanjem vode po licu pokušavao je da ga povрати svesti. Iz posekotine na desnom obrazu snažnom kauboju je curio tanak mlaz krvi. Holidej je mirno pio svoje piće, čekajući da se galama oko njega utiša. Razmišljao je o vremenu koje je proveo s Isakom Medijem na njegovoj maloj farmi u dolini Sonora, koju je stari lisac proglasio svojom, uprkos predstavnicima zakona, građanima, susednim rančerima i svakom drugom koji je hteo da stavi nogu na ono što je on smatrao svojom zemljom. Uprkos prenatlaštenoj pobožnosti i citiranju odlomaka iz biblije, Dok Holidej je došao do toga da je zavoleo starog orlušinu. Ispod njegove prenatlaštene grubosti Isak Medi je u stvari bio prilično ugodan drug i sagovornik.

Malo kasnije u salun je ušao čovek sa metalnom zvezdom prikopčanom na prsa košulje i počeo da razgovara sa barmenom. Kada mu je barmen prstom pokazao na Holijeda, predstavnik zakona je čvrstim korakom pošao prema njemu. Pre nego što se naslonio laktom na šank, šerif je nekoliko trenutaka pronicljivo posmatrao Doka Holideja kao da premišlja na koji način da mu se približi. Pre nego što je progovorio, palcem je dobacio metalni novčić prema šankeru.

— Izgleda mi da ste zapali u neku nevolju, mister — rekao je obračavajući se Doku.

Holidej je ravnodušno slegnuo ramenima. Predstavnik zakona je palcem podigao šešir više na čelo, a onda je uzeo čašu sa pićem koju je barmen stavio ispred njega i dig-

nuvši je prema svetlosti zagledao se u žućkastu tečnost. Šerif je bio omaljen rastom, čvrste fizičke građe, i uopšte uzev izgledao je solidnog i dobrog zdravlja. Tamna kosa bila mu je nešto prореđена na temenu, a na slepoočnicama belele su mu se prve retke prosede vlasi.

— Čujem da ste imali neke neprilike sa jednom mladom ženom u sporednoj ulici — rekao je šerif — a onda je došao onaj propovednik sa biblijom da vas potraži. Da li bi vam smetalo ako bih vam postavio nekoliko pitanja?

— Možete postaviti pitanja, ali ne znam koliko će to vredeti. Ne znam mnogo o uzrocima večerašnjeg događaja — rekao je Dok.

— Svejedno, možda će ipak biti interesantno ono što čujem. Video sam vas kad ste dojahali. Jeste li doputovali izdaleka?

— Dolazim iz Parson Folsa u oblasti Plejt River, to je preko puta Mereditha nešto južnije odavde.

— A zbog čega dolazite?

— Nemam nikakvog posebnog razloga. Recimo, želeo sam da upoznam ovaj deo zemlje — odgovorio je Dok i srknuo piće.

— Ne bih rekao po vašem odelu da ste kauboj. Tražite li posao?

— Pa, ne baš u pravom smislu te reči. Recimo da sam ja individualista po prirodi, i da radim samo za sebe.

— Privatni preduzetnik, tako nešto, jel' te? — rekao je šerif mereći Holideja ispod oka.

— Da, ja pripadam slobodnim zanimanjima.

Šerif se namrgodio i počeo se po bradi, pre nego što je srknuo vi-

ski iz čašice. Bio je daleko niži nego Holidej, ali je njegov pogled bio dosta tvrd, i kako se Holideju činilo, imao je u sebi nešto određeno kada je u pitanju donošenje zaključaka o ljudima. Holidej je izdržao njegov pogled i nešto kao začetak osmeha zaigralo mu je na usnama.

— Ja se zovem Džon Holidej — rekao je šerifu i pogledao ga preko čaše.

Šerif je uzvratio na isti način. — Ja sam šerif Lasting, i ako mene pitate, ne čini mi se da je ime nešto što je važno. Mene su ranije zvali Kerli, ali, to je bilo pre nego što su u ovom gradu počeli da se okupljaju nasilnici i protuve svih vrsta. Sada me obično oslovljavaju sa šerife, što mislim da je bolje za vršenje mog posla. No, da sada to ostavimo po strani, vi poznajete onog kveкера sa biblijom?

Pre nego što je odgovorio na postavljeno pitanje, Holidej je srknuo gutljaj pića iz čaše. — Taj kveker se zove Isak Medi, i pre nekoliko meseci proveo sam na njegovoj farmi nekoliko dana. A koliko mi je poznato zaplet događaja je ovakav. Njegovi sinovi pratili su kretanje jednog čoveka na zelenku, i došli su do ovog grada. Po nekim njihovim pretpostavkama, taj čovek je u nekoj vezi sa ženom koja se zove Endžela Grant. Sem toga ne bih znao ništa više da vam kažem, šerife Lasting, sem jedne jedine činjenice: U pomrčini, njih trojica su me zamenili za jednog drugog čoveka.

Lasting se na to trgao i nabrao obrve, kao da to obaveštenje za njega ima mnogo važnosti. — Kažete da su vas pogrešno smatrali za nekog drugog čoveka, je li?

— Da, radi se o zabludi.

Lasting je vrhom prsta zagladio gornju usnu i krajičkom oka pogledao „kolt“ čija je drška od slonove kosti izvirivala ispod Holidejevog elegantnog sakoa. — Jedan svjedok koji je u uličici video šta se desilo, priča da ste potegli revolver brže nego što zmija zvečarka može da ujede.

— Ima i sporih zvečarki — rekao je Holidej.

Lasting se sasvim kratko osmehnuo. — Sem toga, neko mi je rekao da ste posle sukoba sa trojicom napasnika odveli tu lepu mladu ženu u pansion, da ste izvesno vreme razgovarali s njom i da ste posle toga došli ovamo. Zatim se u salunu pojavio taj vaš Medi sa svojim sinovima, i počeo da lomi i krši po salunu.

Holidej se diskretno zacerekao. — Pa, malo je makijsao svoje sinove zbog toga što su me zabludom smatrali za ono što nisam, šerife. Istina, prebacio je jednog kauboja na drugu stranu šanka i pri tome razbio nekoliko flaša viskija, ali, može biti da je taj kauboj to i zaslužio. Nije preporučljivo mešati se u poslove Isaka Medija, bez obzira na kojoj strani se on nalazi, a još manje dolaziti u neki konflikt s njim. On je prilično eksplozivan čovek i kad mu nešto sune u glavu, ne misli mnogo o tome da li će neko biti povređen ako smatra da je ono što radi po volji njegovog svevišnjeg gospoda.

Po volji njegovog... — začudio se Lasting i počeo se po glavi.

— On i njegova biblija su prilično dobra kombinacija, šerife. On je gorostasne građe i po prvom utisku snagator i nasilnik, ali, koliko ja

znam, nije u stanju da čoveku pričinii veće zlo nego da ga dohvati i tresne mu glavu u nečiju glavu, kad ga uhvate lutke i bes. Naravno, nešto je drukčije kada se desi da neko povredi njegovu familiju ili najbližeg prijatelja. Tada mislim da nije ništa bolji niti gori nego ostali ljudi, dakle, ništa gori niti bolji nego vi i ja.

— Ono što sam čuo, Holideje malo se razlikuje od vaših reči — rekao je Lasting i sumnjičavo odmahnuo glavom.

— Je li neko možda povređen ili ubijen? — zapitao je Dok Holidej. — Da li ste možda čuli neki pucanj?

Na to je Lasting bio prinuđen da ponovo odrečno odmahne glavom.

— Prema tome, nikakva šteta ili nesreća nije nikome naneta, je li tako? — Odgovorio je Dok Holidej šerifu, iako je formalno izgledalo kao da mu postavlja pitanje.

Dok je završio svoje piće i odstupio korak dalje od šanka. Što se njega lično ticalo, razgovor sa šerifom mogao se smatrati završenim, tim pre što je po njegovom mišljenju bilo vreme za večeru. Posle toga, kada namiri svoje blagoutrobi je, nameravao je da pogleda kako je smešten njegov Mig, da vidi da li mu je stari štalas dao dovoljno sena i zobi kao što je obećao i uopšte, da li je njegov nerazdvojni ždrebac namiren pristojno. Tek tada, nameravao je da potraži prenočište za sebe. Smatrao je da mirno može da pođe na počinak, jer je za jedno veče u Glori Kriku doživio sasvim dovoljno novih avantura. Već se okretao da pođe kada je La-

sting spustio na njegovu podlakticu svoju čvrstu muskuloznu ruku.

Dok se okrenuo i hladno pogledao predstavnika zakona.

— Nisam još završio sa razgovorom, Holideje. Hteo sam da vam kažem još samo jedno. Metju Medi je ubijen pre nedelju dana... pošto je prethodno opljačkao poslovnicu „Vels Fargo“ kompanije u Čejenu. Ubijen je u bekstvu, tačnije, bio je teško ranjen, pa je u bekstvu izdahnuo.

Dok Holidej se trgao. — Posle izvršene pljačke, rekoste li?

— Da, posle izvršene pljačke. Uspeo je da se izvuče, pošto je izvršio svoju zamisao, tačnije rečeno, on i njegov ortak za koga se kasnije utvrdilo da je niko drugi nego poznati razbojnik Ringo Nejl. Sada, kada ste to čuli, ne čini li vam se da je večerašnji događaj i ovo što ste mi rekli dobilo neki drugi obrt, Holideje?

Holidej ga je izvesno vreme bez reči posmatrao. Poznavao je Isaka Medija kao časnog i poštenog čoveka, ali naravno, to nije moralo da znači da su i njegovi sinovi takvi.

Lasting se jedva primetno osmehnuo krajičkom usana. — Prilično neobičan sklop činjenica, zar ne? Ringo Nejl i jedan od Medijevih dečaka, nije važno otkuda su se njih dvojica našli zajedno, napali su i opljačkali poslovnicu kompanije „Vels Fargo“ u Čejenu i odmaglili otuda sa pljačkom od 40 hiljada dolara u zlatu. Posle toga, Metju Medi je u toku bekstva, verovatno na povratku kući, završio život. Ne zna se kako se to desilo, da li je

ranjen u bekstvu ili se desilo nešto drugo. — Šerif je pri tome značajno pogledao Holideja. — Sledeće što o tome znam je da ste se odjednom vi pojavili u Glori Kriku i da ste se umešali u incident sa jednom mladom ženom zbog toga što su vas trojica Medijevih dečaka, koji su tražili ubicu njihovog brata, zamenili za nekog čoveka koji se zove Regnel. Lasting je srknuo svoje piće i promućkao viski po ustima, da bi mu što bolje osetio ukus.

Dok je još i dalje stajao korak dalje od šanka i zamišljeno posmatrao šerifa. — Ne razumem zbog čega mi sve to govorite, šerife.

— Pa evo zašto. Vi, Regnel i Ringo Nejl... to se nekako povezuje, od nekuda kao da se uklapa, zar ne?

Dok Holidej je nezainteresovano slegnuo ramenima. — Ne vezujte zajedno različite stvari šerife.

— I ne nameravam da to činim. Ali, interesuje me šta mislite o ovome što ću vam sada reći, Holideje? Vi ste došli u ovaj grad iz Parson Folsa, tamo iz oblasti Plejt River gde se negde u blizini nalazi i Čejen. Zatim treba da računamo i na to da su vas Medijevi sinovi greškom, ili možda ne greškom, zamenili za čoveka koji je ubio njihovog brata. Posle toga kao treće, ja nikada nisam čuo niti sam upoznao bilo koga ko je video ili čuo za čoveka po imenu Zeb Regnel, a koji bi trebalo da jaše zelenka sa belim pegama... istog onakvog na kome ste vi dojahali.

Holidej je na to uzdahnuo duboko. — Savetovo bih vam da ne brzate sa donošenjem zaključka, šerife.

Lasting je odrečno odmahnuo glavom. — Uvek sam nastojao da ne budem brzoplet, Holideje, ja sam čovek koji strpljivo i lagano ide za činjenicama, ali, kada ih prikupim i složim, ja onda vrlo brzo delujem. Kod mene nema mnogo čekanja, jeste li me shvatili?

— Shvatio sam vas šerife i sve mi je jasno. — Holidej je izvesno vreme stajao zamišljen. Ja opet stvari gledam malo drukčije. Po mojim nekim pretpostavkama, Zeb Regnel i taj Ringo Nejl mogli bi biti ista linčost. To me ne bi iznenadilo.

Lasting je iznenađeno zinuo i u njegovim zelenim očima odrazio se izraz nedoumice i kolebanja. — Šta kažete. — Regnel — Nejl. To zvuči fantastično.

— Pa možda zvuči fantastično, ali po mom mišljenju, ta fantastika ima u sebi mnogo realnih činjenica. — Počeo je Dok da razlaže svoju ideju. — Pođimo samo od toga da je Regnel stupio u kontakt sa mis Grant i ponudio joj da se uda za njega. Kako je to nameravao da učini i kada to je njegova stvar, tačnije njegova i njena, i vi se verovatno slažete s tim. Ali, Medijevi dečaci, prateći nekog čoveka koji je jahao zelenka sa belim pečatima, a koji se čovek zvao Zeb Regnel greškom su od mene pomislili da sam on. Greška, to je u ovom slučaju prava i ključna reč šerife, i zato nemojte da je smetnete s uma. Kasnije je prispeo i Isak Medi i zahvaljujući tome što me je on odrani- je poznavao, ja sam u očima njegovih sinova ispao čist. Moje je

mišljenje da vam posle toga preostaje da učinite samo jednu stvar.

— Recite šta je to, Holideje.

— Morate da pođete i da utvrdite gde se taj Zeb Regnel nalazi. Regnel je bio u prepisci sa gospođicom Endželom Grant i preko pisama je s njom zakazao sastanak u ovom gradu, mada nije rekao tačno kada će doći. To pitanje zasada ostaje otvoreno, i mislim da za konstrukciju istine, ta činjenica prilično kvari celu sliku. No, ovde je važno još jedno. U jednom od svojih pisama, Regnel je objasnio Endželi Grant da je on rudar koji se iznenada srećno obogatio. Ja verujem da i to može biti istina, mada ljudi često varaju i koriste priče o bogatstvu, da bi privukli pažnju i simpatije mladih lakoumnih žena. No, nekako ne verujem da je u ovom slučaju u pitanju prevara, pre će biti da je Zeb Regnel svoj rudnik našao u Čejenu, u poslovnici „Vels Fargo“ kompanije, i da je tamo iskopao svoje zlatno nalazište.

Lasting je promumljao zamišljeno. — Nejl.

— Imate li možda njegov opis ili možda poternicu? — Zapitao je Dok.

Lasting je potvrdno klimnuo glavom. — Zajedno s obaveštenjem o pljački i otkriću groba Metju Medija, nedaleko od Čejena, poslati su mi i poternica i opis. Prema tim informacijama, Nejl prilično liči na vas... čak bih pre pola sata bio dovoljno hrabar da tvrdim da ste to vi.

Dok Holidej se osmehnulo. — E tu smo, došli smo na ono glavno. Medijeva grupa goni čoveka koji se

zove Zeb Regnel. Endžela Grant čeka u Glori Kriku tog istog Regnela. Čini mi se da niko ne bi trebalo da vam sugerira šta treba da bude vaš sledeći potez.

Lasting se isprasio i bolje namestio opasač sa revolverom na kratkom trupastom struku. — Ne, Holideje, niko nema potrebe da mi govori šta treba da radim. Iz ovih stopa idem da potražim tu Grantovu devojkicu. Vi pođite sa mnom.

Dok ga je pogledao ispod oka. Ni je voleo da mu neko naređuje i da mu diktira šta da radi i kako da se vlada, a iz izraza njegovih očiju Lasting je dobro mogao da vidi šta on misli. No, na drugoj strani, interesovala ga je sudbina Endžele Grant i zanimao ga je razvoj događaja u vezi s njom i porodicom Meddi, pa je stoga Dok odlučio da ovoga puta ne bude tako isključiv u svom odnosu prema šerifu koji mu je nešto naređivao. Pristao je u duši da učini jedan ustupak koji inače nije rado činio.

Okrenuvši se šanku, Holidej je uzeo svoju čašu, završio piće i bez ikakvog daljeg razgovora pošao iz saluna. Da trotoaru Lasting je pokazao Holideju pravac u kome se nalazila zgrada pansiona. Dok su koračali jedan pored drugoga, šerif je pažljivo posmatrao Holideja, držeći neprekidno ruku na drški revolvera. Holidej je to primetio, ali nije bio nimalo uvređen, a još manje zabrinut. Na Dalekom zapadu vladalo je geslo da šerif koji želi da preživi i dočeka starost mora biti do krajnosti obazriv.

U predvorju pansiona Holidej je prišao do portirskog pulta i stao

pred mršavog kućepazitelja. — Je li mis Grant u svojoj sobi?

Kućepazitelj je pažljivo odmerio Holideja, pa onda je njegov pogled prešao na Lastinga koji je stajao korak dva pozadi. — Imate li nekih neprilika, šerife? Desilo se nešto?

— Želim da razgovaramo sa tom mis Grant, Bene. Koji je broj njene sobe?

— Ona je bila u broju 17, šerife.

— Bila?

— Da, bila. Napustila je pansion pre kratkog vremena. Došao je, naime, jedan visok crnomanjast čovek dosta elegantno odeven i zapitao za nju. Rekao sam mu u kojoj je sobi, i on se popeo na sprat. Posle desetak minuta, oboje su sišli odozgo noseći njenu putnu torbu. Ona je isplatila svoj račun i zatim su oboje izašli na zadnja vrata. Video sam da je taj nepoznati čovek upregao konje u njena kola, zatim je ona sela za vozačko sedište i posle toga su otišli prema severu. To je sve što znam, i sve što sam video.

Lasting je procedio kroz zube nerazgovetnu kletvu. Kažeš prema severu, Bene. Pa tamo su pustare, to valjda znaš. Jesi li siguran da su baš tamo otišli?

— Siguran.

— Taj nepoznati je seo pored nje, a ipak je pustio nju da vozi kola?

Ben je odmahnuo glavom. — Ne, on nije sedeo na sedištu. Pratio je kola jašući svog konja.

— Zelenka sa krupnim belim pegama? — promumlao je Lasting.

Na Benovom licu pokazalo se iznenađenje. — Da tačno tako, jahao je jednog zelenka snažnog žustrog, sa dugim koracima.

Lasting je nešto promumlao u znak zahvalnosti, a onda se okrenuo Holideju koji je primetio kratko. — Regnel, alias Ringo Nejl.

Lasting je čvrsto stisnuo usne. — Izgleda da će biti tako.

— Devojka je došla iz Čejena, a otuda je došao i Nejl — nastavio je Holidej da komponuje celinu događaja. Bogami šerife, treba dobro da se zamislite. Preko vaše teritorije prelazi četrdeset hiljada dolara u suvom zlatu, a to nije mala para. Šta mislite kako biste vi nosili toliku količinu zlata? Zlato je teško.

Lasting se namrgodio. — Naravno, na kolima.

Holidej se okrenuo i prišao bliže vratima predvorja koja su vodila u dvorište pansiona i bacio pogled prema severu. Prišavši mu, Lasting je rekao nastojeći da pročita Holidejeve misli. — Izgleda da se sve uklapa, zar ne? Nejl je bio potreban neko ko će mu ovamo dovesti jedna dobra čvrsta kola. Zato je udesio s ovom ženom da dođe ovamo i da ih doveze. U međuvremenu, on je verovatno negde sakrio opljačkano zlato. Sada, kada su kola tu, oni će otići, natovariti ga na kola i odmagliti, tako da im nećemo sagledati sevanje potpetica. — Šerif je besno tresnuo pesnicom o šaku i počeo da niže niz sve sočnijih pogrda. — Sto mu gromova ta žena je umešana znači u pljačku i po svoj prilici da je od samog početka bila njihov saučesnik.

Dok Holidej je zamišljeno odmahnuo glavom. — Ja ne mislim tako. Razgovarao sam s njom i po mojoj oceni, ona je poštena osoba. Ima porodičnih problema i zbog toga joj je potreban novac, ali ne verujem da bi

se zbog toga upustila u neku kriminalnu akciju. Koliko je njoj u znaju, Zeb Regnel je rudar, tačnije kopač zlata koji se srećnim slučajem obogatio. Ona mi je to rekla i ja joj verujem. Sumnjam da je ikada čula za Ringo Nejl.

Lasting nije izgledao uveren Holidejevim rezonovanjem. — Mislite što god hoćete, Holideje. Radite što god hoćete, takođe, jer što se mene tiče, na vas ne pada više nikakva sumnja.

— Vama će trebati ljudi za poturu — rekao je Holidej. — Dok vi budete sakupljali ljude, ja ću osedlati konja i poći napred. Mislim da vam neće biti teško da pratite moj i njihov trag.

Lasting se namrgodio još više. — Šta to treba da znači, Holideje? Otкуда sada da se vi mešate u to? Ono na ulici, to mi je jasno, naišli ste slučajno i dužnost vam je nalagala da uzmete ženu u zaštitu. Ali do vraća, šta je sad? Da niste vi možda neki lovac ucena i želite da se dočepate Nejllove glave. Sad se sećam da mi vaše ime nije nepoznato, kao da sam ga negde već čuo. Je li to u vezi sa vašim zanatom?

— Ni govora o tome, šerife nika da nisam bio lovac ucena. Jednostavno sam malo zabrinut za devojku. To možda izgleda čudno, ali, ja sam takav čovek. Ako je taj Ringo Nejl samo upola onako opasan kao što izgleda, a mislim da jeste...

— Opasan je da opasniji ne može biti, Holideje! Ringo Nejl je najveća hulja od svih nevaljalaca koji su ikada pojahali konja na ovom svetu. Njegova glava je učenjena znatnom svotom... zbog pljačke i ubistva. Ona

pljačka u Čejenu nije mu prvi put.

— To onda znači da je mis Grant u nevolji, je li tako Lasting? Vreme je kratko i odmiče brzo. Videćemo se... ako me ikada stignete. Ja odlazim.

Holidej je zakoračio u dvorište saluna, i Lasting je resko doviknuo za njim. — Čekajte malo Holideje. Ne sviđa mi se mnogo pomisao da se uplićete u moj posao. Još manje mi se sviđa da to činite samoinicijativno, na svoju ruku. Ako želite da učestvujete u poteri, onda je najbolje da se prijavite i da položite zakletvu kao moj pomoćnik, zajedno s ostalim učesnicima potere.

No, Dok Holidej je nastavio da hoda kuda je naumio, kao da nije čuo njegove reči. Na izlazu iz dvorišta okrenuo se i pogledao nazad. — Ako slučajno naiđete na Isaka Medija, bilo bi dobro da mu kažete ovo do čega ste došli. Medi i njegovi sinovi bi vam mogli biti od velike koristi ako u toku potere negde saterate Nejla u tesnac. Oni su u svakom slučaju bar pouzdani borci.

Holidej je pošao sporednim uličicom da bi izbegao susret sa familijom Isaka Medija, misleći da mu susret s njima u tom trenutku ne bi bio ni od kakve koristi. Nekoliko minuta kasnije, stigao je do gradske štale i probudivši štalskog momka rekao mu da osedla njegovog Miga. Kada se vinuo na leđa snažnog zelenka začuo je neku viku na glavnoj ulici. Odmah zatim prema štali je potrčala čitava gomila ljudi. Ne želeći da proverava zbog čega vika i zbrka, Holidej je dirnuo Miga petama u slabinu i naterao ga u trk. Nekoliko trenutaka kasnije, plašt

noći zavio je njegovu siluetu na konju, a desetak minuta zatim, Glori Krik se nalazio već daleko iza nje.

IV

— Šta misliš da bi trebalo da učinimo, tata? — zapitao je Mark Medi svog gorostasnog oca.

Isak mu nije odgovorio odmah jer je bio zaokupljen posmatranjem ljudi koji su se okupljali ispred zatvorske zgrade. Luk je stojao naslonjen na zid trgovine mešovite robe, dirkajući prstom donju usnu i proklinjući u sebi svog oca zbog toga što mu je ispod desnog oka, kao znak očeve nežnosti, lice krasila ogromna modrica i ogrebotina na jagodičnoj kosti levog obraza. Zaklinjao se da će jednog dana prekinuti sa svim tim i da će to učiniti prvi put kad mu se za to ukaže povoljna prilika.

— Pronađi brata i dovedite ovamo vaše konje — rekao je Isak konačno. — I požurite da vas ne čekamo dugo.

Ali, pre nego što su se dva brata udaljili da poslušaju očevo naređenje, sa drugog kraja grada, ulicom je dotrčao žgoljavi treći brat Džon. U trku se sapleo preko nečega što je bilo pokriveno prašinom, pao glavačke, uspeo da se šaprljajući digne na noge i potrčao ponovo koliko su ga noge nosile ka svom ocu i braći.

Boreći se da povрати izgubljeni dah, jedva je uspeo da prevali preko usana. — Tata, onaj Holidej je upravo odjahao iz grada.

— Pa šta? Šta me se to tiče? Jesam li ja njegova dadilja? — grmnuo je Isak okrećući glavu na drugu stranu da bi izbegao neprijatan zadah koji je dopirao od neopranog tela njegovog najmlađeg sina.

Džon je nabrao obrve ne shvatajući pravo značenje reči njegovog oca. A onda je dignuvši ruke od uzaludnog truda nastavio svoju misao. — Video sam ga kad je otišao sa šerifom u pansion. Tata tamo su nešto razgovarali sa kućepaziteljem. Uspeo sam da im se privučem sasvim blizu i čuo sam sve što su govorili.

Isak je duboko uzdahnuo. Još jednom je pogledao prema ljudima koji su se okupljali pred zatvorskom zgradom i onda prasnuo. — Šta su to tvoje zmijske uši čule, dečko?

— Onaj kućepazitelj, on je rekao da je mis Grant otputovala sa jednim čovekom koji je jahao konja ze lenka sa belim pečatima, rekao je da je ona vozila kola. Mister Holidej, on je rekao da je to dokaz da je Regnel niko drugi nego Ringo Nejl.

— Nejl? — Isak je zgrabio svog sina za prsa košulje i privukao ga sebi. Džonova ramena su se skupila kao dva lista suvog papira i mali čovečuljak je bio prinuđen da istegne vrat kako bi pogledao oca u oči. — Hoćeš li da mi kažeš, dečko, da su njih dvojica govorili o tome da je ovde bio ona hulja Nejl?

Džon je uspaničeno klimnuo glavom, a njegovo čelo dodirnulo je pri tome dugmad na prsima očeve košulje, a trag sline iz njegovog nosa ostao je na košulji. — Otišao je sa mis Grant, tata. Mister Holidej i šerif kažu da je on taj koji je ubio Metjua, opljačkao silnu gomilu zlata i posle toga došao ovamo da se oženi sa mis Grant. Kad sam to čuo, dotrčao sam ovamo što sam mogao brže, tata, a naravno, pre toga sam dobro pazio da slučajno ne bih pogrešno čuo i zaključio. Dotrčao sam mnogo brzo, tata, ali ipak mi je tre-

balo dosta vremena dok sam stigao, jer sam usput morao malo i da razmišljam. Nisam hteo da se slučajno desi da ti nešto pogrešno kažem, znam da ti to ne bi voleo.

Isak ga je odgurnuo u stranu i zaur-lao na Luka i Marka. — Zar vas dvojica još niste doveli ovamo te proklete konje.

Dvojica braće odjurili su kao da ih je neko ošinuo. Očiju sjajnih od oduševljenja i samozadovoljstva, Džon je stajao na ivici drvenog trotoara i sa puno nade i očekivanja gledao svog oca. Pošto Isak i dalje nije obraćao pažnju na njega kao da ne postoji, osmeh zadovoljstva i blistavi izraz radosti u njegovim očima polako su se ugasili, i on je nesigurno kao i pre progovorio. — Učinio sam ono što je trebalo, zar ne tata?

Isakovo namršteno lice okrenulo se prema Džonu koji se zaplašen tim neočekivanim gestom glupavo osmehnuo i rukavom obrisao nos iz koga su neprekidno curile sline. Isak Medij je ljutito zabrundao i nogom šutnuo svog sina kepeca po nogama. Posle toga se udaljio, nastojeći da ne čuje krik iznenađenja sa usta žgobjavog Džona koji se sručio na trotoar. Hodajući čvrstim korakom niz ulicu, Isak je digao glavu i pogledao prema nebu, kao da objašnjenje za mnogo šta što ga snazali očekuje sa tih nedokućivih visina. Sklopio je oči i poluglasno prošaptao u crnu noć. — Ako je moguće, gospode, učini da me ova čaša žuči mimoiđe. No, neka ne bude ono što ja želim nego neka bude volja tvoja.

Dok Holidej je bodrio svog Miga da ne posustaje i da žuri što može brže. Snažni zeleni pastuv kao da je

shvatao šta se od njega traži, ulagao je svu snagu da udovolji želji svog gospodara i uskoro su iza njega ostale mnoge milje koje su ga razdvajale od Lastingove potere i Isaka Medija. Ako je bio onih koje je želeo da budu što dalje od njega u tom momentu, to bi sigurno bili stari proovednik biblije, Medi i trojica njegovih sinova koji su znali da budu opasni kao razjareni psi.

Usporivši vođicama Migov trk, Holidej je izbio na vrh jednog uzvišenja i odatle bacio pogled preko prostrane, mesečinom obasjane prerije. Sve dotle dok mu je pogled mogao dopreti, nije video nikoga i pred njim se van srebrnasto obojenog kruga pružala samo tamna praznina. A kroz tu prazninu i do nje, kao dve uporedne linije pružali su se tragovi kolskih točkova, a pored njih tragovi konjskih kopita. Dok Holidej je dao Migu kratak odmor da se izduva, a posle toga ga je poterao u ravnomeran kas, sve dok pred sobom nije ugledao ravnu kao ogledalo posrebrvenu površinu neke reke. Pošto je tim istim putem došao do Glori Krika, Holidej je poznavao put i sećao se da tu ispred njega postoji most preko koga može preći na drugu stranu reke u ravnu prostranu pustaru. Iza reke, koliko se sećao, nalazila se neplodna i negostoljubiva zemlja, dosta široka i dugačka, ali opustošena sušom koja je trajala već nekoliko sezona. U toj pustari nije bilo naseljenika, a oni koji su pre suše tu živeli, odselili su se u potrazi za zemljištem koje bi bilo pitomije i koje bi im davalo više. Sada su tu pustaru naseljavali samo lenjivci i

skitnice, dakle, ljudi čije je ambicije skresala zla sudbina, ili neprekidni neuspesi.

Deset minuta kasnije, Holidej je stigao do reke koja je odatle vijugala prema jugu, u vidu uzane srebrnaste trake čija je površina bila neopisivo glatka i mirna. Holidej je znao iz iskustva da se ispod te mirne dobroćudne površine kriju stotine podmuklih neukrotivih vrtloga, mnogobrojni besni brzaci i virovi kroz koje čak ni njegov snažni Mig ne bi mogao da se probije. Bila je to jedna od onih reka koju bi se čovek usuđio da pregazi samo u situaciji krajnje opasnosti i nužde.

Ali, tu je bio most, istina drveni most, ali načinjen od jakih debelih greda, koje su se oslanjale na debele stubove zarivene duboko ispod rečnog dna. Tako je most bio pouzdan i siguran za prelaz, čak i u doba najvećeg vodostaja.

Holidej je pomilovao svog Miga po znojem okupanom vratu i vođicama ga usmerio u pravcu drvenog mosta, udaljenog jedva nekih četvrt milje daleko. Zadovoljan što više ne mora da juri nego da hoda, Mig se radosno uputio pravcem kojim ga je Holidej usmerio, prateći trag kola i jednog jahaćeg konja koji su vodili pravo prema mostu. Dok nije znao koliko je vremena uspeo da nadoknadi i koliko se bliže nalazio Ringo Nejlu i Endželi Grant, ali bio je čvrsto uveren da će ih Mig stići pre nego što svane sutrašnji dan.

Holidej se nalazio nekih dve stotine metara daleko od mosta kada je crvenkastožućkasta svetlost prosvetlila noćnu tamu i odmah zatim

gromka eksplozija prolomila je tišinu. Zategnuvši vođice, Dok Holidej je zastao ne shvatajući odmah šta se događa, a onda su kroz vazduh počeli da lete komadi polomljene građe, i delovi debelih trupaca koji su se kovitali naspram mesečinom obasjanog neba. Mig je nervozno zaigrao pod njim, ali ga je Dok umirio tapšanjem ruke po vratu, mada je sam za sebe izgovorio nekoliko kletvi. Prošlo je nekoliko sekundi u metežu i zbunjenosti, a za to vreme odjek eksplozije zamirao je u daljini. Tek kada je prestala da pada kiša polomljenog drveta, kamenja, blata i vode, on je ugledao pogurenu siluetu nekog čoveka koji je trčao suprotnom obalom. Dok je izvukao revolver, ali, dok je priterao Miga bliže obali, shvatio je da bi pucanje za nekim nejasnim ciljem jedva razgovetnim u sdebrnastoj tami, bilo jednostavno gubljenje vremena. Trenutak kasnije, silueta čoveka je nestala iz njegovog vidokruga, a odmah zatim, Dok je začuo škripu i kotrljanje točkova na tvrdom kamenitom tlu. Posle toga ugledao je jedna kola koja su izronila iz zaklona niskog pamukovog drveta, a pored kola jednog konja koji je vezan kaskao pored njih.

Holidej je došao do reke i zategnuvši vođice zastao na visokoj obali. Pogledao je u pravcu mosta i ono što je video nije ga mnogo iznenadilo. Na drvenoj konstrukciji nedostajala je sredina a oba kraja naslonjena na obale nisu bila ništa drugo nego izuvijana i polomljena gomila rascepanog drveta i polomljenih potpornih stubova. Nekoliko santimetara debeo žičani kabl bio je uvijen oko osnov-

nog potporišta naslonjenog na obalu. Holidej je promrmljao nerazgovetnu kletvu sebi u bradu, i zagledao se pažljivije u reku. Reka je tekla brže nego dva dana ranije, kada je on na tom istom mestu prešao preko mosta putem za Glori Krik. Pogledao je prema drugoj obali; kola i jahač pored njih više se nisu videli.

Holidej je poterao Miga duž blatnjave obale. Jedino dosta pogodno mesto za prelaz, mesto sa dosta plitkih gazom nalazilo se nekih petnaest milja dalje prema severu. Pošto mu nije preostajalo ništa drugo, Dok je usmerio Miga u tom pravcu. Zasada je Nejl dobio prvu rundu, uspeo je da mu umakne i stekne izvesnu prednost. Ali, budući da je uz sebe imao devojkicu i da je vozio kola sa tere-
tom koji je trebalo prevesti preko pustinje, Holidej se nije mnogo brinuo za to da izgubljeno vreme neće naknaditi. Kada se konačno bude sreo sa Ringo Nejlom imaće još jedan razlog više da se s njim bez milosti obračuna.

*

Na blagaj uzbrdici Endžela Grant je usporila brzinu kola, a zatim je odjednom zategla vođice i zaustavila konja. Ispred kola na nekih desetak metara jahao je tobožnji Regnel i kada je škripanje točkova zamuklo iza njega, on se okrenuo jastrebovski namrgođenog lica i pogledao šta je tome uzrok. Jedan kratak trenutak u njegovim očima je goreo izraz ljutine, ali kada je Endžela podigla pogled do njega, taj izraz je odjednom postao blaži.

— U čemu je stvar? — Zapitao je. Endžela je na to odmahнула glavom. — Ne znam šta da vam kažem

mister Regnele, jednostavno, osećam da možda ne bi trebalo da idem dalje, tj. ne bi trebalo dok ne saznam čemu je sve ovo potrebno.

— Kako to mislite čemu je sve ovo potrebno, Endžela? — zapitao je Regnel.

Devojka se osvrnula i bacila pogled preko prostranstva kojim su došli. — Mislim na most — rekla je. — Zašto ste porušili most, to mi nikako nije jasno?

Regnel je priterao konja bliže kolima i namešteno umornim pokretom zabacio šešir na potiljak. Mesečina je obasjala njegove dosta oštre ali ipak lepe crte lica. U njemu je bilo neke dečачke naivnosti, naravno, samo na prvi pogled, jer posle nekoliko sekundi posmatranja od prvobitne naivnosti na njegovom licu nije ostajalo ništa, i taj izraz privlačio je Endželu. No, odmah posle tog prvog utiska, pažljivi posmatrač je jasno mogao da ispod relativno prijatnih crta otkrije grabljivu vučiju suštinu duše. No, u svojoj naivnosti, Endžela to nije mogla da razlikuje. Pisma Zeba Regnela ostavila su na nju utisak njegove iskrenosti i ona je bila voljna, posle mnogo razmišljanja i ličnih duševnih protivurečnosti, da se da tome čoveku, da mu pokloni svoju dobrotu i svoju ljubav za ljubav svog brata, kome je Regnelova pomoć bila neophodno potrebna. I kada se još ispostavilo da je Zeb Regnel ne samo dobar i prijatan čovek, kakav je utisak ona kroz pisma stekla, već naočit i prijatnog izgleda, devojka jedva da je mogla verovati da je u životu zadesila tako velika sreća.

— Morao sam da most dignem u

vazduh — rekao je. — Vi to ne možete razumeti, jer ste još mladi, ali ćete jednoga dana opravdati moje držanje. Kad neko nešto teško stekne, onda se bori da to sačuva. Ja sam se mnogo mučio da bih stekao ovo što ima.

— Ali ne razumem vas — nastavila je devojka. — Ljudima je taj most neophodan za prelaz preko reke. Bez njega neće moći da dolaze u Glorij Krik i odlaze iz njega. Naravno...

— Razmišljao sam ja o tome, nemojte misliti — odgovorio je Regnel još uvek strpljivo. — I priznajem da sam zbog toga prilično neraspoložen. Nije u mojoj prirodi da nekome nešto naškodim ili učinim nažao, a ovoga puta to se desilo.

— Zašto ste onda to učinili, mister Regnel? Kakve to veze ima s onim pričanjem o teško stečenom imetku.

— Bilo bi bolje ako biste me jednostavno zvali po imenu Zeb, Endžela. Naravno, kao što sam vam rekao u Glorij Kriku, ja ne očekujem ni sada, a ni pre nisam očekivao da mi se odmah na prvi pogled bacite u naručje. Pružićemo jedno drugom dosta vremena da se bolje upoznamo, mislim da je to neophodno za čvrst i dobar i dugotrajan odnos. Ali ipak, negde moramo početi, zar ne, i zato vam predlažem da budete slobodniji. Za vas sam odsada jednostavno Zeb, pristajete?

Endželine obraze ocrtilo je rumenilo. A onda je prekrstivši ruke na križu rekla još tišim glasom. — U redu Zebe, pristajem. Ali, molim te objasni mi ovo sa mostom, ako hoćeš. Moja je želja da te razumem i da ti verujem. Što je najvažnije, ja zaista mnogo želim da ti poduhvat uspe, želim to za dobro mog brata.

Zeb Regnel se zagledao u noć, glave nakrivljene malo na jednu stranu, kao da pomno osluškuje da li će odnekuda čuti neki neuobičajeni šum. Konačno je progovorio.

— Pa ako baš hoćeš da znaš, objasniću ti. Ja sam stekao i sakrio na jednom mestu mnogo zlata. Toliko zlata koliko ti nikada u životu nisi videla, i koliko će biti dovoljno da lepo i udobno živimo negde na zapadu ili na istoku, gde budeš htela. Mislim da kada čovek prvi put u životu dođe do nečega od velike vrednosti, on jednostavno nije u stanju da zaveže jezik i da o tome ne govori nikome. On taj svoj uspeh mora nekome da pokaže, da bi dokazao kako je bio đavolski uporan, vredan i pametan. — Okrenuo je glavu prema njoj i pogledom prošetao po njenom telu od glave do pete, od čega je ona odjednom osetila potrebu da šakama pokrije grudi kao da je naga. Ali, istog trenutka, njegov pogled je kliznuo dalje.

— Ti možda nećeš to verovati ili možda nećeš shvatiti što bi mi bilo sasvim razumljivo, Endžela, ali, ja sam dugo vremena bio stvarno usamljen. Čovek pođe u brda, zaputi se tamo u potrazi za srećom, istražuje, kopa zemlju, lomí stenje, nada se. Možda u toku godine ode u grad jednom ili dva puta, i tada sebi dozvoli malo popuštanja i uživanja. Ali, najvećim delom ta godina je mučan i tegoban život, svih onih tristotine šezdeset i više dana njegov život je spavanje na goloj zemlji, pucanje kičme pod teretom teškog kamenja, napinjanje mišica i žuljanje ruku, čas za časom, dan za danom nedelja za nedeljom, po svakom vremenu ki-

ši i suncu, bez pristojno pripremljene hrane. Eto, to je život istraživača zlata, ako nisi znala. Pa, povrh svega toga, dolazi još i samoća, a to je ono što najviše pritiska i što se najteže može izdržati. Samoća, Endžela, to je pakao.

Endžela je osetila da se u njoj buđa i da je sve više obuzima osećanje simpatije prema njemu, — Pa, zašto si to onda sve radio?

Regnel se stidljivo osmehnulo, a onda ponovo pogledao pored nje i crte njegovog lica postale su strože i ozbiljnije. — Zašto? Mislim da sam to pitanje sebi hiljadu puta postavljao u toku poslednjih nekoliko godina. Ne znam tačan odgovor na to pitanje, ali, mislim da sam u duši uvek gajio neku potajnu nadu da će se jednog dana nešto desiti i da će neko iskrsnuti na tom mom usamljeničkom putu. I zaista jednog kišnog jutra to se desilo. Naišao sam na zlato, mnogo zlata, dovoljno za čoveka da se pristojno smesti, da kupi neko imanje i kuću, da sebi nađe nekoga koga će voleti i ko će ga voleti, da zauvek prekine monotoniju i usamljenost sa nekom drugom osobom koja će ga razumeti...

Regnel je netremice pogledao Endželu, i njoj se učinilo da su mu oči vlažne. — Ti si divna. Nisam imao hrabrosti da ti to ranije kažem, ali, želeo sam to od prvog trenutka. Čim sam te video u tvojoj sobi u pansionu, rekao sam sebi: Zebe Regnele ako si ikada u svom životu učinio nešto pametno, onda je to bio onaj oglas u čejskim novinama... osmehnulo se, a Endžela je na to lako porumenela. Kada je ona postidičeno spustila pogled na ruke prekrštene u krilu, Regnel je nastavio.

— Idući prema mostu, ja sam neprekidno razmišljao o svim onim ljudima koji su znali za moje zlato, bilo da sam im ja to rekao ili da su čuli od nekog drugog. Setio sam se kako su me mnogi gledali kao da im je jedina želja da me zauvek nestane s ovog sveta. Razmišljao sam takođe i o tome šta bi mi ti mogla značiti, kako bih mogao da sve što želiš uskladim s onim što imam, kako bih mogao da pomognem tvom bratu da se što bolje smesti i obezbedi za budućnost, ili, da eventualno kasnije dođe da nam se pridruži i da živi sa nama. Razmišljao sam o mnogo, mnogo čemu, gledajući tebe i razmišljajući kako si lepa i kako dobro voziš ova kola sa puno samopouzdanja i mere za budućnost. Razmišljajući o svemu tome, rekoh ti, odlučio sam da most dignem u vazduh i da sve te grabljivce i lešinare, koji se ne bi ustezali da nas pobiju i dočepaju se našeg zlata, ostavim daleko iza nas. Nisam hteo da preuzmem nikakav rizik, ne kada imam u vidu to što sam teško radio, to što sam stekao i to što mi je na dohvatu ruke i verovatno ću steći.

Endžela je pružila ruku i stavila mu šaku na podlakticu. — Žao mi je što sam te pitala, Zebe. Nisam shvatala šta imaš na umu, ali, sada mi je jasno.

Na to je on duboko uzdahnuo. — Pričala si mi o nekim ljudima, Endžela, ti ljudi su pohlepni i cilj im je naše zlato. Morao sam kao što vidiš da most dignem u vazduh... za tvoje dobro.

Devojka je uzela uzde u ruke, a onda je stidljivo se osmehnuvši pogledala Regnela i rekla. — Hoćemo li poći, Zebe?

On se dobroćudno osmehnuo i navukao šešir dublje na čelo. Okrenuvši svog konja, radosno je kliknuo da bi ga poterao u trk i njegov konj je jurnuo putem koji je vodio niz padinu, a zatim dalje u pustaru. Regnel je jahao napred na udaljenosti od dvadesetak metara, tako da Endžela nije mogla da mu vidi lice, a on je opet bio zadovoljan da je topot kopita konja i kotrljanje točkova pri gušivao njegov ciničan smeh koji nije mogao da obuzda.

Devojčin izgled mu se dopadao. Sem toga što je lepo izgledala, ona je imala i duha, i tako mu svega na svetu, nije više mogao da odagna pomisao da je po svaku cenu mora imati. Verovao je da mu to neće biti teško, uprkos njenom poštenju i njenim moralnim obzirima. Bogatstvo je imalo ukus nečeg neodoljivog, i kada jednom oseti slasti udobnog života, sve ostalo će biti lako. Ali, za sada je morao da bude obazriv i da joj ne dopusti da sazna da je jednoga dana u Čejenu, dok je osmatrao poslovnicu »Vels Fargo« kompanije i pripremao plan kako da je opljačka, spazio nju na ulici sa njenim bogaljastim bratom. Nije smeo da joj dopusti da to otkrije, čak ni onda kada zlato bude imao u rukama, jer, nešto je moglo uticati na nju da se eventualno predomisli. A on je neodoljivo želeo da je ima kao svoju ženu i tu odluku hteo je da sprovede u delo.

Zeb Regnel je žustro gonio svog konja kroz noć, poklanjajući visokom crnomanjastom čoveku na zelenom konju samo onoliko misli koliko ga je dovodio u vezi sa mostom i putem kojim će taj čovek do mosta svaka-ko doći. Pa lepo, taj lovački pas ko-

ji je možda želeo da ga šćepa, sada više neće moći da prati njegov trag.

•

Isak Medi, bio je umoran. Znojio se više nego ikada u svom životu, čak više nego usred leta kada su mu mišice pucale radeći na njegovom ranču. No, ovde je vetar bio tako vreo i suv da je od te vreline pucala koža. No, Isak se nije žalio, bar ne glasno. Zadržavao je svoje žalbe za sebe, zato što su njegovi sinovi bili uz njega i posmatrali ga dok su jahali zajedno, čudeći se, on je to znao, šta mu je i kakvu vrašku zamisao ima na umu.

Isak Medi ipak nije nameravao da im kaže nijednu reč, nijednim pokretom nije hteo da im nagovesti kakve su mu krajnje namere. Zato je gonio svog velikog belog ždrepcu bez milosti, žaleći samo što nije bio u mogućnosti da ga u Glori Kriku odmori više. No, od samog početka mimo njegovog očekivanja, stvari su se okrenule naopačke, i tako je ostalo sve do tog trenutka. Regnel, mis Grant, Ringo Nejl, Dok Holidej. I na kraju, još i onaj prokleti drski smutljivac i bezobraznik šerif. A što je bilo za njega najgore, njegovi dečaci nisu se pokazali na visini i kao što obično biva, napravili su od sebe budale...

Obrisao je znoj koji mu se sa čela slivao na obrve, i šakom prešao po bibliji u svom džepu od kaputa. Pitao se i čudio zašto jedan takav častan, pošten i bogobojažljiv čovek kao što je on, mora da trpi toliko mnogo mučenja.

Mark i Luk su jahali pored njega, ali je Džon još uvek bio daleko iza

poslednjeg uzvišenja, šiban vrelim vetrom koji ga je silio da se očajnički priljubi uz vrat svog mršavog koščatog konjića. Kada ih je Džon konačno stigao, oči su mu bile zamagljene, a znoj je curio niz njegovo izmučeno lice. Držao se dalje od svog oca, još uvek nesiguran u sebe i ne znajući razlog zbog koga ga je stari u gradu udario po nozi i oborio ga na trotoar. Koliko se prisećao nije u tom trenutku napravio nikakvu grešku, ali, na kraju, Džon nikada nije mnogo mogao da shvati razloge za postupke svog oca.

— Da li je tebi namera da nas zadržavaš, dečake? — Rekao je Isak tmurno ne gledajući svog sina.

Džon je odmahnuo glavom i nelaгодно se promeškoltio u sedlu, jer mu se to pitanje nije dopalo. Plašio se nekih sankcija, a među takvima bila je i mogućnost da ga otac i braća ostave da jaše sam. A ta pomisao ledila mu je krv u žilama. Plašila ga je pomisao da bi mogao ostati sam u preriji, čak eventualno i noću, uz zavijanje šakala i kliktanje sova. — Tata, hitao sam toliko brzo koliko sam mogao, ali vi ste toliko brzo jahali da nisam mogao da održim taj tempo. Moj konj nije ni upola tako...

— Konj je dobar. Ja sam ga sam lično ukrotio dok si se ti šunjaio oko korala i cmizdrio. A sada si još i nezahvalan, jer izgleda da hoćeš da tvrdiš da ja ne znam kako treba ukrotiti konja? — Dodao je stari kveker mrgodno.

Džonovo čelo orosilo se sitnim graškama znoja. Pogledao je unezvereno svoju braću, očekujući da će ga oni podržati, ali, Mark i Luk su ostali potpuno nemi.

— Tata, nisam ni pomislio, a još manje hteo tako nešto da kažem. Ne postoji ništa što ti ne bi mogao da učiniš bolje nego bilo koji čovek na svetu. Ja sam samo...

— Pođi ispred mene dečake, hoću da te imam na oku. I pazi ako samo usporiš ja ću te pregaziti, kao suv list. Kreći smesta! Pred nama je ubica koga moramo naći da iz njega iskorenimo seme zla ovog sveta. — Isakov besan pogled preneo se sa Džona na drugu dvojicu njegovih sinova. — Nešto od ovoga važi i za vas dvojicu tupoglavca. Obratite pažnju na trag, i nemojte smetati s uma jednu jedinu stvar: ubica vašeg brata je negde ispred nas, vozeći na kolima pun tovar grehova ljudskih, i prokaženu ženu čije će nedostojne postupke uskoro svi prepoznati.

Isak je gurnuo Džona u leđa i mali žgoljavi mladić zamalo što nije pao iz sedla. Uz veliki napor i očajničkom brzinom, uspeo mu je da se ispravi i povрати ravnotežu, u čemu mu je mnogo pomoglo što je njegova krivonoga kobila sedlastih, ulegnutih leđa stojala nepomično na svom mestu. Mamuznuvši je da pođe, Džon je poterao svoju kobilu ispred oca i braće, onoliko brzo koliko je ona mogla ići. Mark i Luk su podbolj svoje konje i ovi su krupnim skokovima pošli za njim, a iza sve trojice jahao je Isak namršten i ljutito usplamtelih očiju. Isak je sve vreme mrmljao nešto za sebe, i gledao u reku. A onda, kada je primetio da je most srušen i da je reka suviše duboka i brza da bi se mogla pregaziti, zaustavio je svog konja i ukrutio se u sedlu, pokazujući prstom prema ostacima mosta. U tom polo-

žaju, izgledao je kao neumitni nepokolebivi sudija.

— Ono je delo đavola! — uzviknuo je.

Njegovi sinovi su bez reči sedeli na konjima pored njega, posmatrajući divlju bujicu koja je tekla preko i između ostataka mosta, praveći neobuzdane čudne vrtloge. Isak je poterao konja napred i prišavši bliže mostu, pogledao tragove na tlu. Noćni, jak noćni vetar šibao ga je po širokim snažnim prsima, ali, on na to nije obraćao ni najmanju pažnju. Njegova pažnja bila je usredsređena na par tragova urezanih u blatnu obalu, nekoliko stotina metara pre nego što su kola naišla na čvršće tlo i uputila se prema severu. To je bio znak koji mu je mnogo govorio, i zadržavši svog konja Isak je umorno progundao, a onda jasnije dodao reči koje su njegovi sinovi razumeli:

— Kola su prešla preko reke, a Nejl je prešao za njima. Ali, Holidej nije prešao ovde, došao je do rake suviše kasno. Budući da ga dobro poznajem i da znam kakve je vrednosti čovek, povešćemo se za njegovim primerom. Ali, jedno morate da imate na umu, i to vam više neću ponavljati. On je čovek finih manira i izgleda častan i pošten, ali, kada ga budemo stigli, i kada se sretnemo s njim, neka ni jednoga od nas ti njegovi fini maniri i izgled ne zavaraju. Pohlepa za zlatom živi u svakom čoveku, i tu pohlepu ne mogu izlečiti ni sve mudrosti svete biblije. Zato pazite šta radite. A sada podimo dalje.

Rekavši to, Isak je poterao svog konja u trk. Puna dva časa četvorica konjanika su jahali prema severu. Stari gorostas se znojio kao da je

izašao iz reke, i sav mokar konačno je azlegao vođice na mestu gde je Holidejev trag vodio prema vodi. Na tom mestu reka je bila nešto šira i verovatno plića.

— Izgleda da je ovde prešao preko, tata — rekao je Luk.

— To i sam vidim, dečake. Moje oči gospod je blagoslovio da vide ono što je potrebno. Holidej je sposoban čovek, ali nije sposobniji od nas. U vašim venama teče krv Isaka Medija, to ne treba nikada da zaboravite. A sada, u ime svevišnjeg da pređemo na drugu stranu. Mark i Luk će poći prvi.

Dvojica Medijevih sinova pogledali su u brzu rečnu maticu, a onda su unezvereno pogledali jedan drugoga. Po pokretanju jabučice na grlu videlo se da su krajnje nervozni. Ali, pod ostrim pogledom njihovog oca Isaka, poterali su konje da zagaze u reku. Voda se zakovitlala oko njih i Mark je sleteo sa sedla, pre nego što su stigli do sredine. Sa ovog mesta na obali, Isak ih je posmatrao proklinjući tiho đavolja posla, a Džon je bez reči stajao bleđ i probijen hladnim znojem. Džon je znao da svom ocu ne sme odbiti poslušnost, i bio je ubeđen da će uskoro biti mrtav. Srce mu je zatreperelo od straha kada mu se Isak okrenuo i naredio:

— Ulazi u vodu sa mnom dečko i drži se desno od mene, ali što je moguće dalje. Ako zapaziš u vodi neko deblo ili drugi predmet koji može povrediti mog konja, blagovremeno me upozori.

Isak je naterao svog ždrepcu u vodu, a Džon je ušao u reku nekih desetak metara više uzvodno. Reka je odmah ponela Džonovog umornog

konja prema konju njegovog oca nizvodno. Na dodir dve životinje, Isak se ljutito okrenuo prema svom sinu. Na drugoj strani reke Mark i Luk su već bili stigli do druge obale, i sada su se mučili da iz plićaka izađu na čvrsto tlo. Pošto su njih dvojica bili prošli kroz glavnu opasnost mogli su sada mirno da posmatraju kako preko reke prelaze Isak i Džon.

Držeći bibliju u jednoj ruci, Isak je svom snagom drugom rukom odgurnuo Džonovog konja. Ali, rečna bujica je i dalje gurala mladićevu kobilu prema konju starog gorostas, tako da njegov napor nije urodio plodom. Isak je dobro znao da ako u sudaru sa kobilom njegovog sina, njegov ždrebac potone, da će on potonuti zajedno s njim jer nije znao da pliva. Očajnički impuls nagona za samoodržanjem naterao ga je da se okrene i zamahne rukom na svog sina, nesvestan da bi time možda ovog drugog poslao u smrt, kada je njegov konj odjednom naišao nogama na zemlju blizu obale, i u nekoliko krupnih skokova s naporom se otrgao iz matice. Rečna matica je međutim, ponela Džona niz vodu, a njegov konj više je plivao kao stvar nego što se borio da se dočepa čvrstog tla. Džon je sleteo iz sedla i našavši se u vodi razmahnuo rukama da bi se dočepao obale nekih dvadesetak metara niže od mesta gde su stajali Mark i Luk. Obojica braće nisu ni pokušali da mu pođu u pomoć.

Kada se konačno mladić bauljajući na rukama i kolenima izvukao na obalu i tamo ostao da leži pljujući i grcajući, zagušen vodom i boreći se za izgubljen dah, njegove oči su bile

širom razrogačene od smrtnog straha. Njegov konj izašao je iz reke nekih dvadesetak metara nizvodno od njega.

Kada je Džon posle nekoliko minuta konačno digao glavu, pored njega je stajao njegov otac sa biblijom čvrsto prigrljenom na njegova široka prsa. Mark i Luk su se nalazili dalje na obali, držeći tri konja, spremni za dalje jahanje. Isak se sagnuo, očistio svog sina od trave i mulja, i držeći ga ispod miške, takoreći ga izvukao uz kosinu korita reke do vrha obale. Mrmljajući nerazgovetne reči koje su izražavale njegovu zbunjenoost i strah, Džon je klizeći, puzeći i batrgajući se uz pomoć svog oca uspeo da izađe do vrha. Isak je išao pored njega vukući ga kao mltavu vreću, a kada je izašao do vrha obale, gurnuo je na kolena njega, a onda Marka i Luka, a sam je ostao da stoji zagledan u zvezdano nebo iznad njih.

Dok mu je ispod nogu bučno šumela razuzdana reka, Isak je biranim rečima zahvalio nebu za spas. Sva trojica njegovih sinova klečali su pognute glave, ali u jednom momentu, Mark i Luk su pogledali jedan na drugoga i nešto kao ozbiljan osmeh zaigralo je na njihovim usnama. Oni su se dobro razumeli i znali su da za svoj spas imaju da zahvale samo sebi i svojim dobrim konjima.

V

Dok Holidej je prešao reku i pustio Miga da se desetak minuta odmori i izduva pre nego što se ponovo vinuo u sedlo da bi nastavio go-

njenje. No, pre nego što je zaronio u neprozirnu noć, osvrnuo se da baci pogled preko reke da bi proverio da li ga neko, prati, ali je mesečinom obasjana prerija bila pusta i bez ikakvog vidljivog kretanja. Holidej je dodirom peta u slabine opomenuo Miga da pođe, i moćni ždrebac je iz mesta poskočio i počeo da juri. Ali, samo desetak metara dalje, njegova noga je upala u rupu koju je iskopao neki pustinjaški kunić i od trzaja, konj je posrnuo. Još uvek nedovoljno učvršćen u sedlu, Holidej je poleteo preko konjskog vrata. Napravio je veliki luk kroz vazduh i pao na zemlju pri čemu je udario glavom u jedan kamen. Kroz izmaglicu nesvestice video je Miga kako se uspinje da ustane na noge, a onda je njegovu svest obavila neprozirna tama.

*

Koliko dugo je ležao bez svesti Dok Holidej nije znao. Oko njega je još uvek vladao mrak kada je na licu osetio dodir hladne i vlažne Migoove njuške, a topot udaljenih kopita mešao se sa potmulom tutnjavom u njegovoj glavi. Sa dosta napora Dok se pridigao na kolena i protresao glavom, zbacivši sa lica vlati trave i komadiće vlažne zemlje. Ostao je da kleči nekoliko trenutaka pognute glave, priželjkujući da dosta jak vetar donese nešto drugo sem vreline koja je izazivala smušenost i znojenje. Dok je digao ruku i pipnuo bolno mesto na glavi, ali, taj dodir kao da mu je prostrelao oštar bol delom lobanje.

— Kada malo dođete sebi, Holi-

deje — začuo se neki glas kao iz daljine, koji je Doku odnekud bio poznat — ... porazgovaraćemo malo.

Dok se odjednom potpuno pribrao i brzo digao glavu. Pored njega su stajali Džon, Mark i Luk i netremice ga gledali. Malo dalje na jednom oborenom deblu sedeo je Isak Medi sa biblijom na krilu, a njegova bela košulja ovlažena prljavom vodom i mokro odelo cedili su se sa njegovog gorostasnog tela. Lice mu je bilo bezizrazno i ni po čemu drugom sem po sjaju njegovih sumnjičavih crnih očiju nije se moglo znati o čemu taj čovek razmišlja. Glas koji je čuo, prisetio se Holidej, pripadao je Isaku Mediju.

Holidej se s naporom digao i nesigurno stao na noge, a onda ne obraćajući pažnju na Medijeve sinove prišao nekoliko koraka do Miga i uzeo sa sedla čuturicu sa vodom. Odšrafio je zapušač, popio nekoliko gutljaja, a onda nasuo vode u šaku i pljusnuo se nekoliko puta po licu. Prijatna svežina hladne vode potpuno ga je vratila u stvarnost. Prstima je prošao kroz kosu po temenu gde je na koži našao zarez od udara, ranicu dugačku možda dva do tri santimetra i na njegovu sreću, vrlo plitku. Zapušio je čuturicu i vratio je na sedlo, a onda uzeo sa zemlje svoj šešir i očistio rukom prašinu i komadiće zemlje sa njega. Tek kada je s tim završio, dozvolio je sebi da ukaže pažnju Isaku Mediju koji je strpljivo čekao da Holidej završi ono što je počeo.

— Mogli ste mi i pomoći, učiniti nešto za mene, Medi rekao je Dok Holidej sa prizvukom negodovanja.

— Možda smo mogli, i ja sam na

to pomišljao, Holideje. Pomišljao sam takođe na pomoć koju ste vi meni jednom ukazali, ali, kad čoveka jednom djavo uzme pod svoje, onda se čovek promeni i sve se oko njega menja. On onda više nije onaj isti čovek kao i pre, on je sada nešto sasvim drugo, postaje zauvek proklet.

— Zadržite vi te vaše propovedi za sebe — rekao je Dok umorno.

Isak je ravnodušno slegnuo svojim širokim mišićavim ramenima.

— Čovekove ovozemaljske želje i pohlepa određuju tok njegovog života, Holideje, i od toga ni vi niste izuzetak. Čini mi se da vas muči miris zlata koji osećate u nozdrvama, kao što miris divljači muči lovačkog psa i tera ga da trči za njom.

Holidej ga je pogledao ispod oka i nezadovoljno dunuo kroz nos. Pokušao je da rukom otkloni blatne fleke sa svog odela, ali, kada mu to nije pošlo za rukom, otišao je odmerenim korakom do reke i izvadiвши iz džepa čistu maramicu nakvasio je u vodi i skinuo sa sakoa i pantalo- na ostatke polusuvog blata. Zatim je u reci oprao prljavu maramicu i pošto je dobro iscedio, vratio se do svog konja i stavio je u svoju putnu torbu, a iz nje izvadio drugu i stavio je sebi u džep. Posle toga, uzeo je Miga za uzdu, doveo ga do obale i pažljivo ga oprao, sipajući, preko prljavih mesta vodu zahvaćenu udvojenim pregrštima. Željan da što pre nastavi put, Mig je nekoliko puta zadovoljno frknuo, i izašavši uz obalu, okrenuo je pogled svojih krupnih očiju prema Isaku Mediju i trojici njegovih sinova. Holidej je

laganim korakom pošao za njim i izašavši na obalu, okrenuo je svog konja tako da su ga zruci ranog jutarnjeg sunca grejali po bokovima. Izvadivši iz džepa svoju tabakeru sa cigarama izvadio je jednu zadovoljan što ih voda nije ovlažila. Sve vreme, Isak Medi je sedeo i pažljivo ga posmatrao.

Povukavši prvi dim, Dok Holidej je rekao. — A sada objasnite mi u čemu je stvar, i šta je razlog ovakvog vašeg ponašanja, Medi?

— Razlog je u tome što nemam poverenja u vas — rekao je Medi kratko.

— Nemate poverenja? — rekao je Dok i digao obrve. — Zašto?

— Zato što u vama vidim zlo! — odgovorio je stari gorostas. — Vidim i osećam miris zla — dodao je.

— Ne razumem zbog čega to. Mi se dosta dobro znamo, Medi, i čemu ove glupe reči.

— Da li su glupe pokazaće prst svevišnjeg — izdeklamovao je stari kveker. — Meni se čini da sve ukazuje na vaše grešne namere.

— Kakve grešne namere čoveče — zaustio je Dok ljutito, i dodao — Znete i sami kuda sam pošao.

— Znam i zato i kažem. Lov na ucene nije hrišćanski posao, a ja mislim da ste vi pošli u lov na ucenu, Holideje. Ne želim da čujem nikakve priče i laži o tome kako ste zabrinuti za sudbinu one grešne žene koja je pobegla s ubicom. U celu igru umešano je nešto drugo, četrdeset hiljada dolara u zlatu, i ja verujem da je vaše crno srce poklonio svoju klonost baš tom ovozemaljskom cilju, a ne nečem

drugom. Vi hoćete da se dočepate tog prokletog zlata.

Dok Holidej se osmehnuo krajičkom usana. Sada mu je napokon bilo jasno na šta stari kveker cilja.

— Znači, vi to mislite, mister?

Isak je ozbiljno klimnuo glavom, potvrđujući time da je mislio baš to što je rekao, a onda je ustao s oborenog debla. Poljubio je pobožno knjigu koju je držao u ruci. i vratio je u džep svog ogrtača, a onda se zaljuljao napred i nazad kao da želi da svojim rečima da još ozbiljnije značenje, i stisnutih usana netremice pogledao Holideja. Starac kao da je hteo da pogledom prodre do dna Holidejeve duše.

— Tako je, tako, Holideje. Jedan od mojih dečaka čuo je kada ste razgovarali sa šerifom Lastingom pre nego što ste se kradimice išunjali iz Glori Krika i pošli u poteru za čovekom koji se zove Nejl.

Holidej je upitno digao obrve. — To vam je poznato, je li?

— Kao skromni sledbenik svevišnjeg, Holideje ja imam mogućnosti da dođem do svih vrsta informacija. Nejl je u stvari čovek koga moji dečaci gone. Nejl, a ne Zeb Regnel. Prema tome, odsada možemo zaboraviti da smo tu ubilačku svinju ikada zvali Regnel, jer to nije njegovo ime. Naravno, pod uslovom da ovo »od sada« ima nekog značenja za vas, Holideje.

Dok je povukao gust dim iz cigare i pustio da mu lagano izlazi kroz nozdrve i na usta. Osećao je da mu je telo još uvek ukrućeno od ležanja na zemlji i udarca u glavu, a sem toga, osećao je i da je gladan. Dodatak uz to bilo je njegovo ne-

strpljenje, jer mu je duga priča Isaka Medija počinjala da biva dosadna.

— Pređite na stvar, Medi. Oduzimajte mi dragoceno vreme.

Isakove obrve su se nakostrešeno nabrale i sakrile njegove crne oči. Starac je duboko uzdahnio i prostreljao pogledom svoje sinove kao da im je time stavljao do znanja da ga ne prekidaju. Ali, njima to nije bilo ni na kraj pameti, bili su zadovoljni time što im je dopušteno da posmatraju, i Isak se s toga okrenuo Holideju.

— Imamo dovoljno vremena, Holideje, i nameravam da to vreme iskoristim za službu svevišnjem. Evo kako su stvari išle ako vam to već nije poznato. Onaj zlikovac i pakleni sin Nejl opljačkao je poslovnicu »Vela Fargo« kompanije uz pomoć mog zlosrećnog sina Metjua. Šta da vam kažem, Metju nije bio rđav dečak. Možda je bio malo ispušten iz ruku, možda malo lakomislen i podložan lažljivim rečima jednog slatkorečivog čoveka koga je satana vodio svojom paklenom rukom. Ali, u dubini duše, Metju je bio čovek dobrodušan, iskren, pošten i častan, i pod mojim savetima i sugestijama, on bi svakako postao ugledan i častan građanin. On bi na kraju išao ovom zemljom i propovedao ljubav i istinu kao što ja to činim, i bio bi srećan i ponosan što se tako vlada.

Holidej je odbio jedan gust dim iz svoje mirišljave cigare. Isak je žmirnuo očima i posle kratkog predaha nastavio, mada je bilo očigledno da mu je bilo teško da govori.

— Njegova smrt će biti osvećena,

Holideje, možete mi verovati na reč. Ne mogu dozvoliti da jedan veliki grešnik prođe nekažnjeno. On će biti očišćen od njegovih grehova, kunem se u to, i ako svoju zakletvu ne ispunim, neka me ispeku sve vatre pakla.

Holidej je palcem zabacio šešir na zatiljak i naslonio se na Miga. — Da bismo ga kaznili i očistili od greha, moramo ga najpre uhvatiti, Medi, a ako budemo nastavili sa pričanjem i obećanjima, to će mu dati još više vremena da umakne. Zato predlažem da skratimo priču i pređemo na dela.

— Strpljenje je velika vrlina, Holideje, i zato neću dopustiti da me neko požuruje. U žurbi se prave greške, a meni je stalo da ovoga puta greške ne bude. I do sada sam živeo u svetu u kome postoji mnogo zlih ljudi i svemogućí mi je svjedok da sam činio sve što sam mogao da im pomognem da se vrate na put poštenja i iskrenosti. Nastaviću to da radim i ubuduće i nikakve me teškoće neće skrenuti i odvratiti. Ja sam svoj život posvetio službi sveopšteg stvaraoča, i on mi je savetovao da to što radim radim svesrdno i da u svojim naporima ustrajem. Zlato koje je moj sin ukrao i zbog kojeg je ubijen da bi mu to zlato bilo oteto, sada pripada meni. Osvetiću smrt svoga deteta, a onda ću uzeti to zlato i iskoristiti ga za dalje širenje božijeg dela i božje istine.

— A šta će biti sa »Vels Fargo« kompanijom? — zapitao je Dok Holidej zapažajući da se Medijeve namere da prisvoji novac koji je pripadao drugome, ne slažu baš sa nje-

govim hvalisanjem o bogougodnim namerama.

Isak Medi je pobledo u licu. — Fariseji! Trgovci! Piju krv i život siromašnom časnom narodu. Oni ne oru niti kopaju, ne muče se da seju, ali zato žanju i ubiraju plodove. Paraziti! — Zagrejan propovedničkim osvetničkim žarom, Isak Medi se stušio žurnim nervoznim koracima duž obale i odgurnuvši u stranu svoje sinove počeo da maše biblijom iznad svoje glave. — Izopačena, grehom zaslepljena, bogatstvima ovog sveta opijena banda zabludelih izroda odbačena od svevišnjeg, koja se nikada neće vratiti na put pravičnosti skromnosti i odricanja. Oni su hulje, ogavne hulje koji zaslužuju da budu lišeni svega što su prigrabili.

Dok Holidej je rezervisano zavrteo glavom i prihvativši Miga za vodjice priveo ga bliže sebi. Kada se bez reči vinuo u sedlo, Isak je pokretom glave dao znak svojim sinovima i Mark i Luk su izvadili revolvere i uperili na Doka Holideja. Dok ih je nekoliko trenutaka hladnokrvno posmatrao, a onda se, ne pokazujući ni trunku uzrujanosti, a još manje straha, nagnuo u sedlu prema Isaku Mediju i provlačeći uzde kroz ruku rekao mu mirnim glasom.

— Medi, zapamtite šta vam kažem, Vi vaše sinove gurate u opasnost kojoj oni nisu dorasli i u kojoj neće moći da se snađu. Ja polazim da nađem mis Grant i da je izbavim iz ruku zlikovca koji joj je natutkao glavu lažima. Ne tiče me se i ne dam pet para na to da li ćete vi poći za mnom ili nećete, ali, ja idem svo-

jim putem, svojim tempom i rešavaću stvar na svoj način. Ako možete da izdržite tempo kojim ja jašem, to je u redu, i nemam ništa protiv da mi se pridružite. Naravno, pod uslovom da ne dođete na neku glupu ideju da me zamajavate i da na kraju pokušate da me izigrate.

Lice starog kvekera se smračilo, i on je ukrutio vrat. Mark i Luk su se udaljili korak dalje od njega, a Džon se svojim priprostim i prigupim licem okrenuo prema Holideju i plašljivo ga pogledao.

— Nećete se dočepati blaga gospodnjeg, Holideje, — povikao je gorostas.

— Ama fućka se meni za to zlato, Medi, shvatite to. Ali, ako se ipak desi da to zlato dođe u moje ruke, postaraću se da ga »Vels Fargo« dobije, jer na kraju njima i pripada.

Isak Medi je na to duboko uzdahnuo. — Zar se usuđujete da mi prikosite, Holideje!

Holidej ga je pogledao ispod oka, i slab osmeh je zaigrao na krajičku njegovih usana. — Medi, vi i vaše reči nimalo me ne zabrinjavate niti me zabrinjavaju vaši sinovi. Ja odlazim dalje. Činite šta vam je volja, nije moja stvar da vam budem tutor, ali, tako vam svega na svetu, pazite da mi se ne popnete na glavu.

Holidej je okrenuo Miga i pote-
rao ga u lagani hod. Gledajući pravo pred sebe, činilo se kao da ne primećuje preteći upereno revolvere i mržnjom ispunjene oči. Stigavši do vrha padine, okrenuo je Miga pravcem prema jugu i pustio ga u lak kas.

Ostavši iza njega, Mark Medi je upitao svog oca. — Tata, šta ćemo mi da činimo?

Isak se namrgodio, a onda počeo glasno da proklinje. — Šta čekate penjite se na konje brzo! I ostavite nazad te revolvare. Najverovatnije da biste u nekoj gužvi pre pogodili mene ili sebe nego onoga na koga ste ciljali.

Isak je grubim pokretom ruke uklonio Džona s puta, i uprkos svojoj gorostasnoj težini, lako se vinuo na leđa velikog belog ždrepcu. Pogledao je žmireći za Dokom Holidejom i nešto nerazgovetno promrm-ljao sebi u bradu. Za to vreme, Mark i Luk su takođe pojahali svoje konje i kada je Isak poterao svog belca u galop, oni su pošli za njim. Šeprtljasti Džon, međutim, odgurnut u stranu naletom konja njegove braće, ponovo je izgubio ravnotežu i glavačke pao na zemlju. Stenjući s mukom je ustao na noge, dograbio vođice svog mršavog kljakavog konja i s naporom se uzverao na njegova leđa. Trebalo mu je više vremena i nekoliko uzaludnih pokušaja dok je svoju kobilu usmerio u pravom pravcu, što je bilo dosta čudno, s obzirom da konj obično sledi druge konje. Kada mu je to napokon pošlo za rukom, poterao ga je udarcima peta u slabine i naterao ga u trk. Daleko ispred njega, Dok Kolidej je gonio svog zelenka koji je lakim krupnim skokovima grabio tlo pod sobom i Isaku, Marku i Luku trebalo je dosta muke da svoje konje drže u istom tempu preko suve prostrane pustare. Prašina ispod kopita nogu njihovih konja dizala se u oblacima i punila mu

oči, ali ništa na svetu ne bi moglo Džona da skrene u drugom pravcu od puta kojim je išao njegov otac.

*

Sunce je sijalo visoko sa zenita, a vetar je duvao vreo i suv. Endžela Grant je gonila konje žestokim tempom, pokušavajući da na što bližem rastojanju prati Zeba Regnela koji je jašući ispred nje izviđao teren levo i desno. Brdski prevoj ispred nje ličio je na izlomljenu petlovu krestu, izbrazdanu sa nekoliko drevnih glečera, a ispod jednog od tih, u čijem se podnožju u blagoj padini nalazilo dosta stena i komada polomljenih stabala, Regnel je zategao vođice i zaustavio konja. Endžela je duboko odahnula s olakšanjem. Ruke, šake i ramena bolele su je od zatezanja vođica, a koža na licu i vratu pekla je kao da se opekla vrelom vodom. To su bile posledice dugotrajnog izlaganja suncu i toplog vetra. Od silnog znojenja, haljina joj je bila mokra, kao da je izvađena iz vode, i Endželi se činilo da toliko znojava i slepljena nije bila nikada u svom izvotu.

Usporivši vožnju kola, Endžela ih je doterala u hlad jednog poluosušenog drveta, i tu je zastala na nekoliko metara daleko od Regnela koji je čekao u hladu. Kada se Regnel okrenuo ka njoj, ona je primetila da put i vrućina nisu ni najmanje uticali na njega. U stvari, tačnije rečeno, on je izgledao tako odmoran i svež kao što je izgledao tog istog jutra, pošto je digao drveni most u vazduh.

— Već sam mislila da se nikada nećeš zaustaviti — rekla je Endžela umorno, na šta je on pogledao s uz-

držanim osmehom i pokazao rukom u pravcu kuda su se uputili. Kada je videla kako iznad ispućane prostrane pustoši ispred nje poigrava izmaglica od vrelog vazduha, njene obrve su se skupile u nakostrešenu liniju sastavljenu na čelu.

— Mislio sam da bi bilo dobro da ovde malo odmorimo konje i da napravimo privremeni logor za nas — rekao je Regnel. — Ti si se stvarno izvanredno dobro držala, Endžela.

Endžela je osetila kako joj se lice obliva rumenilom. Regnel je umeo da je posmatra na neki poseban način, pogledom koji je razgolićavao, a ipak nije bio drzak, pogledom koji je prodirao do najtananijih delova njenog tela, a ipak nije davao povoda da se na njega ljuti. U svojoj agresivnosti, on je ipak ostajao pristojan pa čak i krotak.

— Već sam se toliko zamorila da ne znam koliko dugo bih još izdržala — rekla je Endžela, ali u njenim rečima i u njenom tonu nije bilo nimalo nagoveštaja o onome šta misli, nije bilo ni znaka prebacivanja ili zameranja. — Kuda mi idemo u stvari, Zebe?

Regnel je sjahao sa konja i otpustio kolan na sedlu. Zatim je skinuo sedlo i bacio ga u hlad pored drveća, sapeo konja da bi mogao da hoda i potraži trave za pašu. Onda je skinuo čuturicu sa sedla i popio nekoliko gutljaja vode, prosipajući sitne bistre kapi po kosmatim prsima. Stojeći tu pored nje, visok, snažan, sa samopouzdanom raširenih nogama da bi izgledao postojaniji i čvršći, izgledao je Endželi prikladan i lep kao najprikladniji i najzgodniji čovek koga je ikada upoznala. Na-

ravno, s izuzetkom jednog čoveka, onog istog sličnog njemu, visokog vitkog i mišićavog, sivoplavih očiju i duge crne talasaste kose. Bio je istina vrlo sličan Zebu Regnelu, ali ipak među njima je bilo neke razlike. Pogled njegovih očiju bio je energičniji, a ipak topliji, oštrij, a ipak blaži. To je na njeno čuđenje nagoveštavalo neku dušu drukčiju od Regnelove, način mišljenja drukčiji od Regnelovog. No ipak, stvarnost je bila stvarnost, i sanjarenja iz mašte nisu bila opipljiva kao ono što je blizu nas. Regnel je bio tu, živ, zdrav, dohvatljiv. Njegovo telo kao da je bilo sazdano od samih mišića, bez ijednog grama suvišnog mesa ili masti, kao što je viđala kod mnogih uhranjenih građana u Čenu. I taj čovek sada se smeškao na nju.

— Pa lepo, Endžela, mislim da smo ono što je najgore ostavili iza nas. Odsada će biti nešto hladovitije pa čak i kada uđemo u pustaru ne verujem da će ti se putovanje učiniti suviše teškim. Najvažnije je da se sada malo odmorimo a sa dolaskom večeri sve će biti bolje.

— Pustara? — zapitala je Endžela uznemirenim glasom.

— Samo jedno malo parče, mada ni to nije baš prava pustinja. Trebalo bi da do nje stignemo negde u zalazak sunca. Ako se budemo žurili, tojest ako budemo održali tempo kojim smo dosada išli. Naravno, ne moramo se toliko naprezati, i ako osetiš da si se umorila ti samo reci, pa ćemo usporiti brzinu. Pretpostavljam da smo dosta daleko odmakli i da smo eventualne gonioce ostavili daleko iza sebe.

Endžela je zabacila pramen kose sa lica i prihvatila čuturicu sa vodom koju joj je pružio Regnel. Vreline užarenog dana pritiskala je kao užareno vuneno čebe.

Pošto se napila vode vratila je čuturicu Regnelu i prešavši do drveta nekoliko koraka spustila se na zemlju i naslonila se na deblo. Opužila je noge i odmah osetila duboko olakšanje. Bol u rukama, ramenima i celom telu popustio je, i ona se s olakšanjem okrenula prema njemu.

Regnel je vratio čuturicu na sedlo i prišao da sedne pored nje. Uzeo je komadić grane sa zemlje i vrhom počeo da šara po prašini, praveći krugove u koje je upisivao svoje inicijale. Činio je to nesvesno, kao što čini čovek kada misli o nečem drugom. Endžela ga je posmatrala, misleći da u njemu ima još mnogo energije, mnogo vatrenosti i mnogo mladalačkog napona. A onda je njen pogled zastao na krugovima i na inicijalima koji su predstavljali dva slova: R.N.

— Šta znači to: R.N.? — zapitala je.

Regnel je odjednom spustio štapić i Endžela je primetila da mu se lice ukočilo. Vrhom čizme naglo je izbrisao slova u prašini.

— To su inicijali nekog Reda Nelsona — rekao je posle kratkog ćutanja. — On je bio vlasnik ranča na kome sam poslednji put radio pre nego što sam promenio zanimanje i postao kopač zlata.

— Je li on još uvek tvoj prijatelj, Zebe? — zapitala je nadajući se da će iz njegovog odgovora saznati nešto više o njemu. Uvek je

smatrala korisnim da pusti ljude da govore o sebi. Tako su otkrivali svoje slabosti i vrline, i pružali joj mogućnost da ih upozna bez romantičnih oreola.

Regnel je neodređeno slegnuo ramenima. — Pa, ne znam. Nelson je bio dosta dobar čovek rekao bih. Kao poslodavac nije bio ništa gori od drugih i nije tražio da se čovek satire na poslu.

— Ne voliš da radiš za druge, je li, Zebe?

Regnel je pogledao oštro. — A ko voli? — presekao je kao nožem.

Ona se zavalila na deblu i zategla haljinu preko kolena. — Ne verujem da ljudi vole, bar većina njih, Zebe. Je li to razlog što si napustio posao kauboja i postao kopač zlata? Hteo si da budeš svoj sopstveni gazda, da ideš kuda hoćeš i da radiš što ti je volja?

— Tako nešto.

Regnel je ustao, istegao noge i prošetao po krugu hladovine odmiornim korakom, kao da nije jahao cele noći i pola dana. Endželu je opet obuzelo osećanje da se u njemu nešto kuva, da ga muči neko neodređeno nestrpljenje, da bi želeo da što pre krene i da što pre bude daleko odatle. S vremena na vreme, zapažala je kako kradomice baca pogled nazad preko prerije koju su prešli.

— Zebe, da li si ikada bio usamljen, mislim stvarno usamljen?

— Regnel se lagano okrenuo. Gledao je pogledom koji je bludeo negde u prošlost kao da gleda kroz nju. — Da, bio sam usamljen, Endžela.

— I ja sam bila. Ponekad sam bi-

la tako usamljena da mi je dolazilo da počnem da plaćem na ulici ne bih li time privukla nekoga da mi priđe da me pita šta nije u redu. U mom životu bilo je takvih trenutaka da sam prosto umirala od očajanja. Bilo je trenutaka kada sam verovala da za mene više nikada neće biti sreće u životu, da je u stvari ceo moj život u budućnosti besmislica i praznina.

Regnel se vratio do nje i zastao u blizini. Pružio je ruke i uzeo je za šake. — Tako je bilo i sa mnom punih pet godina. Radio sam, radio i radio kao što sam ti rekao i trpeo samoću koja je bila najgora od svega. Čak i sada, kada su ta strašna, teška vremena prošla, zauvek ostala iza mene, ja ne mogu da ih zaboravim. Bivao sam ponekad tako gladan da sam prstima kopao zemlju ne bih li našao njoj nešto za jelo, tako žedan da sam sisao komade mladih grančica i danima u ustima držao sitne kamenčiće. Bilo je noći kada sam bio toliko umoran da nisam mogao spavati od bolova u rukama i nogama. Bilo je dana da sam od žarkog sunca bio tako ispečen da su mi se leđa crvenela i koža skidala, posle čega su dolazile groznice i bunilo. Bilo je dana kada su mi prsti mrznuli kao da će otpasti. Bilo je mnogo teških dana, paklenih dana u znoju, mukama, gladi i hladnoći i što je najvažnije samoći.

Regnel je uzdahnuo duboko. — Čovek nikada ne zaboravlja takva vremena, i laž je kada se kaže da sa protekom vremena i to loša, ružna vremena čoveku postaju lepša, pa čak i prijatna. Ono što je nekada bi-

lo rđavo ništa ne može učiniti lepim i ništa ga ne može izgladiti sem ako čovek ima novca, mnogo novca kojim može sebi pribaviti sve što mu je nedostajalo ranije.

Endžela je liznula jezikom suve usnice. Osećala se nelagodno. Još uvek nije znala šta i kako oseća prema tom čoveku koji je na mnogo načina za nju ipak bio kompletan stranac. Ali, jedno je bilo izvesno, znala je sasvim sigurno da joj nije antipatičan, i verovala je da će jednoga dana za njega osećati i nešto lepše i toplije. Ali, činilo joj se da nikada neće osećati ljubav za njega. Jednom je već volela jednog čoveka i iskusila je kako je to strašno kada voljeni čovek povredi osobu koja ga voli. Bila je uverena da više nikada nikoga neće stvarno voleti.

— Ja sam se dočepao ogromnog bogatstva, Endžela. Kopao sam i iskopao neverovatno mnogo zlatnog praha i kamenčića i to sam prodao za zlatne poluge. Sa zlatnim polugama čovek može kupiti bilo šta, čak i bilo koga. Mislim da može kupiti i celu pokrajinu. Svako na svetu ceni i poštuje zlatne poluge, i takvo zlato ima svoju cenu, bez obzira gde je, i bez obzira u čijim se rukama nalazi. Sutra ujutru mi ćemo stići do mesta gde sam ostavio to zlato, uzećemo ga i natovarićemo ga na ova kola. Onda ćemo preći preko granice i uputićemo se dalje na jug. Ja volim jug, volim sunce i plavo nebo, bistre reke i peščane obale. Tamo ćemo kupiti jedan lep ranč i nešto stoke na ćemo se posvetiti gajenju goveda. Imaćemo su-

sede, verovatno neke dobre ljude, steći ćemo prijatelje koje ćemo pozivati u goste i koji će nas gostiti, i živ ćemo ne može biti bolje i zabavnije. Radujem se kad mislim na to vreme. Eto vidiš, to su moji snovi, takav sam ja čovek koga ti možeš uzeti za muža, Endžela istog trenutka kada ti se to prohte.

Endžela je pokušala da izvuče ruke iz njegovih, ali su je njegovi prsti čvrsto stegli. Endžela je bila iznenađena da su njegove ruke tako nežne, a koža tako glatka. Nije joj dolazilo do svesti šta tu nije u redu, ali joj se činilo da bi ruka kopača zlata morala imati više žuljeva.

— Kada si prestao da kopaš i da radiš teške poslove, Zebe? — zapitala je.

On se namrštio, bacio kratak pogled na svoje ruke i lukavo se osmehnuo. — Pa, čim sam mogao, Endžela, od toga ima već nekoliko meseci. Noćima sam sedeo i mazao ih kremovima da bih izgadio žuljeve na njima, danima sam ih negovao da bih izbrisao svaki trag koji me je mogao podsećati na nekadašnja teška vremena. To mi sada izgleda smešno, jer čovekov život ipak ostaje njegov život, ali onda sam imao samo tu jednu ideju: da zaboravim tešku prošlost.

Gledajući u zemlju, Endžela je nastavila. — I to ti je uspelo.

— Vidiš i sama kako su te kreme delovale izvrsno. Ruke su mi glatke i bez žuljeva kao da nikada u životu nisam radio. Imam ruke kao da sam kockar, zar ne?

Endžela je odsutno klimnula glavom, ali je crv sumnje počeo da je nagrizi. Dok su se u njoj kovitlale

protivrečne misli, Regnel je odjednom privukao sebi i zašavši rukom iza nje podišao joj ispod kose koja je padala na dugi vitak vrat. Devojka se nije ni pomerila, i nije se usprotivila čak ni onda kada su se njegove usne spustile do njenog uha i počele da klize po njenoj glatkoj koži. U njoj tog momenta nije bilo nikakve određene želje za opiranjem, jer joj nije pretila nikakva opasnost, pa je bez protesta dopustila da se njegova ruka klizne od pojasa naviše i da se zaustavi sasvim blizu njenih grudi. Tek tada ona se trgla.

— Sanjao sam da jednog dana budeš moja, Endžela — rekao je Regnel dišući malo brže — i ne vidim zašto bi bilo neke razlike ako bi to bilo sada, a ne kasnije.

Endžela je ustuknula. — Ne, Zebe, ne ovako i ne sada. Ne ovde na ovom mestu.

Njegov ozbiljan pogled se dugo zadržao na njenim očima. — Prešla si veliki put i došla ovamo na moj poziv u pismu. Mislio sam da to znači da je tvoja odluka konačna, da si se rešila i da želiš da se udaš za mene, da imaš dosta novca i da ti je cilj da zbrineš svog bolesnog brata.

Ona se napregla i ustala na noge, ali je i Regnel ustao zajedno s njom i dalje je držeći čvrsto uz sebe. No, ona se izvila iz njegovog zagrljaja i pošla nekoliko koraka dalje, osećajući da u njoj raste plima zadovoljstva što njegovo telo više nije u blizini njenog tela.

Regnel je pustio da se udalji, i dok je posmatrao, na licu mu je lebdeo osmeh. Onda je namestio bolje

opasač sa revolverom na svoj uzani struk i pričekavši još sekund ili dva pošao za njom. Zaneta u misli, i malo zbunjena, Endžela je izašla iz hladovine i istog trenutka kada je stupila pod vrele zrake sunca, kao da je zaronila u kazan vruće vode. Zastala je i osvrnula se oko sebe sa namerom da se vrati u hlad, a onda je začula njegove korake. Regnel joj je prilazio.

— Ne znam Zebe — rekla je ne okrećući se. — Treba mi vremena, moram ipak da razmislim. Ti si čovek veće vrednosti nego što sam očekivala, daleko veće nego što sam mogla da se nadam. Ima... ima u tebi mnogo toga što mi se dopada i što je vredno obožavanja.

Regnel je zastao pored nje, a onda, kada je Endžela već bila spremna da dočeka njegov sledeći korak, čegrtanje zvečarke je sledilo i ostavilo bez pokreta. Imala je samo toliko snage da pogleda dole i na zemlji je ugledala zmiju zvečarku savijenu u krug spremnu na skok.

Munjevitim pokretom, Regnel je odgurnuo u stranu, a onda je njegova ruka poletela ka futrolji revolvera brzinom koja se nije mogla meriti ljudskim okom. U njegovoj ruci našao se „kolt“, pucanj je prolomio tišinu i teško tane je odvojilo zvečarkinu glavu od tela. Endžela je ustuknula nazad lica blede kao smrt.

Regnel je kratko vreme posmatrao, a onda je napravio dva koraka do mesta gde je ležala zmija i udarcem čizme odbacio njeno telo van hlada drveta. Vrativši se do devojke, rekao je tihim glasom. — Čo-

vek ponekad ima i sreće, ne treba to da zaboraviš, Endžela.

Odjek njegovog glasa vratio je Endželu iz stanja obamrlosti. Ruke su joj klonule pored tela, i ona ga je prestrašeno pogledala njišući glavom levo desno kao neko ko se vajka zbog svoje nemoći. Ali, iza toga, nalazila su se i druga osećanja koja Regnel nije shvatio. Ona ga je sada gledala u sasvim drugom svetlu i prisećala se mnogih nerazjašnjenih i zbunjujućih detalja o njegovoj ličnosti koje ranije nije mogla da razume. Setila se načina kako joj je zakazao susret u Glori Kriku, njegove apsolutne anonimnosti i tajnosti, njegove navika da baci pogled preko ramena uvek kada bi se negde zaustavili, dizanja u vazduh drvenog mosta... setila se njegovih ruku na kojima nije bilo ni traga od žuljeva. A sada je svemu tome trebalo dodati i način kako je potegao revolver i obračunao se sa toliko uspeha sa zvečarkom. Sve to, znala je, bili su detalji i postupci čoveka kome oružje nije bilo strano, i koji je, naprotiv, revolverima baratao sa velikom veštinom. Da li je jedan običan rudar mogao biti tako vešt u potezanju revolvera — pitala se ona?

— Mislim da su se konji dosada već dovoljno odmorili, Endžela — obratio joj se Regnel i prošao pored nje da bi osedlao svog konja. Endžela je mahinalno poslušala ono što joj je rekao i vratila se do kola. Popjevši se na sedište ostala je nekoliko trenutaka da sedi potpuno mirna, zagledana u užareni blesak ispućane i suncem ispečene zemlje koja se pružala pred njima. Još uvek je

podrhtavala od straha zbog nedavnog događaja, a usta su joj bila suva da je jedva mogla da proguta pljuvačku. Mašila se za čuturicu koja je visila sa strane kola, i pošto je ispila nekoliko gutljaja, prosula je malo vode u dlan i pljusnula je sebi na potiljak i zadnji deo vrata. Pošto je vratila čuturicu na svoje mesto uzela je vođice u ruke, otpustila ručicu kočnice i poterala zapregu na čistinu šibanu vrelinom i bleskom razjarenog sunca. Nije se čak nijednom okrenula da pogleda čoveka koji se zvao Zeb Regnel.

VI

— Ovde ćemo se zaustaviti.

Isak Medi je priterao svog konja u hlad tri velika drveta i umorno se svukao iz sedla. Udaljio se jedan korak od svog konja, ali na prvom koraku leva noga je poklecnula pod njegovom težinom. Gorostas se zateurao unazad i obema rukama se prihvatio za jabuku sedla da ne bi pao. A onda je lica mokrog od znoja i ispucalog od vrućine i suvog vetra, nalegao na snažnog pastuva i umornim pokretom ruke obrisao oznojeno čelo i obrve. Prošlo je dosta vremena pre nego što se izduvao i udahnuo toliko vazduha u pluća da se pribere i skupi dovoljno snage da ostane stojeći na nogama. Pogledao je sumorno Marka i Luka koji su lako i bez napora skočili iz njihovih sedala, i koji su se već osvrtali oko sebe tražeći mesto gde bi se mogli opružiti. Džon Medi je međutim još uvek bio daleko iza njih, i dok su se oni baškarili po privremenom logoru, on je još uvek ja-

hao kroz sprženu ravnu pustaru, na konju koji je sitnim tromim korakom polako išao prema malom šumarku. Džon je na svom mršavom konju izgledao kao isti takav, mršav, žgoljav dodatak.

I Dok Holidej se nalazio u hladovini drveća gde je stigao ispred svih ostalih, ali kada je zategao vođice, on nije sjahao već je ostao u sedlu gledajući pažljivo starog propovednika. Znao je da je Isak na kraju svojih snaga, da ga je naporno jahanje po suncu i vrelom vetru pretvorilo u običnu iscrpenu gomilu kože i kostiju, i da toga dana što se njih tiče, jahanja više neće biti. Za njega se zbog toga postavljalo pitanje da li da put nastavi sam ili da iz solidarnosti i opreznosti sačeka da se odmore i osposobe za dalje gonjenje.

— Konj je iscrpen do krajnjih granica — rekao je Isak Holideju. — Ako ga budemo i dalje terali moglo bi se desiti da padne poda mnom i uquine na istom mestu.

Holidej je klimnuo glavom u znak da je to i njegovo mišljenje. Isak se šepajući udaljio od svog konja u istom trenutku kada je do hladovine dojahao njegov najmlađi sin. Baciivši jedan ogorčen pogled na nesrećnog sina, stari grdosija je zamrmeljao.

— Postaraj se za mog konja, dečko, a onda naloži vatru. Pozovi ovu tvoju lenju braću da ti nešto pomognu, umesto što ležeći cepaju pantalone i odelo na stražnjici i leđima.

Trudeći se da normalno hoda, Isak je čvrstim korakom prošao pored Holideja, ali su mu noge bile

krute i utegnute, i stari nije mogao da se uzdrži da pri hodanju ne zas-tenje nekoliko puta, i tako oda svoj napor da se prikaže dostojnim sa-putnikom. Došavši do jednog drveta seo je i naslonio se leđima na deb-
lo, a onda je umornim pokretom ski-
nuo šešir sa glave, obrisao čelo nad-
lanicom i izvukao bibliju iz džepa
svog ogrtača. Počeo je da hladi lice
mašući biblijom kao lepezom, a sve
vreme njegov pogled počivao je bez
prestanka na Doku Holideju.

Holidej nije obraćao pažnju na
njegovo ponašanje, već je izvesno
vreme stajao zagledan u daljinu, a
onda je, nagnut u sedlu na jednu
stranu da bi sa veće blizine posmat-
rao tragove na zemlji, poterao svog
Miga laganim hodom. U blizini hla-
dovitih drveta trag kola jasno se vi-
deo kao dve paralelne linije ucrtane
na prašini.

— Koliko mi se čini, oni su naj-
više dva do tri časa daleko ispred
nas, Medi. Ja idem dalje. Ako bu-
dem imao sreće, možda ću ih stići
pre nego što padne mrak.

Isak Medi je nezadovoljno izvio
kraj usnice i duboko uzdahnuo. Na-
kostrešene obrve su mu se nadvile
nad crne oči. — Niko neće napusti-
ti ovaj logor, Holideje. Svi ostaje-
mo tu gde smo sada. Odmorićemo
se ovde do mraka i preko noći, a su-
tra ujutru poći ćemo svi zajedno
kao i dosada.

Isak Medi je pokretom ruke dao
znak svojim sinovima da priđu bli-
že. Gledajući Holideja ispod oka
pogledom koji nije nagoveštavao ni-
šta dobro, Mark i Luk su prišli i
stali pored njega. Isak je odjednom
pružio ruku i izvukao Makov revol-

ver iz futrole. Onda je odgurnuo na-
zad obojicu svojih sinova i skoro
zapenušen od ljutine besno zaur-
lao.

— Niko neće maknuti odavde dok
ja ne budem odmoran i spreman da
pođem, Holideje. I nemojte ni u snu
računati na to da ćete me kasnije
nadmudriti i dok spavam izvući se
u noć, jer će moji dečaci stražariti
i paziti na vas. Džone, založi tu vat-
ru a ti Mark zajedno sa Lukom uz-
mite konje i odvedite ih tamo dole
i vežite ih da mogu da pasu. Tamo
i ostanite, a ja ću kasnije poslati
Džona da vam donese nešto za jelo.

Mark i Luk su bez pogovora pos-
lušali i udaljili se vodeći konje za
sobom, a do tada je Džon već pošao
na prikupljanje drva i suvih gran-
čica za potpaljivanje vatre. Stari
kveker je prišao Holideju i oduzeo
mu revolver koji je zadenuo sebi za
pojas. Doku se nimalo nije svideo na
stup starog Mediija, i malo ljut zbog
svoje popustljivosti procedio je kroz
zube. — Medi, nemojte preterivati.
Ako mi se smučti mogao bih okre-
nuti drugi list u rešavanju nespora-
zuma sa vama.

— Radiću ono što mi se sviđa,
preterivao ili ne, mister. A ovo sa
revolverom je predostrožnost koju
i vi ne biste zanemarili. Dok smo
jahali ovamo, sve vreme sam mno-
go razmišljao o vama. Ono što me
najviše golica i interesuje je pita-
nje zašto se niste vratili vašoj kući
na Istok umesto što ste se uputili
ovamo na Zapad u divljinu. Niste
mi nikad rekli da imate negde ovde
neko imanje ili nešto slično i niste
mi kazali da ovde imate rođake.

— Ne znam, može biti da sam

vam nešto i govorio ali, to nije ni važno.

— Sećam se da ste nešto pominjali i neku ženu, je li tako?

Dok ga je pogledao ispod oka i izraz njegovog lica se smračio. — Mnogo pitate, Medi. To su moje privatne stvari koje se ne tiču nikoga sem mene. Šta je bilo bilo je, šta sam vam rekao, to s ovim nema veze.

— Nema veze? Ako ste nekada imali neku ženu i možda je još i imate, šta s ovom drugom? To su djavolja posla.

Dok Holidej je još više oborio glavu i usne su mu se stisnule u čvrstu, pravu liniju. Očigledno da je njegovo strpljenje bilo pri kraju, ali, Medi to nije zapažao. Šmrknuo je kroz nos i rukavom obрисao znoj sa čela i lica. — Nema veze kažete? U ovom životu svi putevi su povezani i ako imate kuću na Istoku, onda vam na Zapadu nije mesto. Tu ima nešto što ne mogu da objasnim. Ne mogu da znam zašto čovek kao što ste vi skita po za-bitim palankama Divljeg zapada. Kao što sam vam ranije priznao, još uvek sam vam zahvalan što ste mi pomogli kada ste prolazili preko mog imanja i svratili na moj ranč. Holideje. Ali, to ne znači da ću vam dozvoliti da mi se suprotstavljate. Ne, mister, to neću dozvoliti. Konj mi je premoren, a ja sam čovek koji na životinje gleda čak možda i bolje nego što gleda na većinu ljudi koji hodaju zemljom. Životinje nisu pokvarene, a ljudi jesu. A sada sjašite lepo s konja, sedite ovde pored mene i budite društven čovek.

Holidej je nezadovoljno uzdahnio

ali je ipak sjahao iz sedla znajući da protiv revolvera nema mnogo šansi. Odveo je svog Miga u dublju hladovinu visokih, drveta, privezao vođice za jednu nisku granu žbuna da bi konj mogao da pase, a onda se vratio do starog čoveka koji je nezadovoljnim pogledom posmatrao Džona koji se još uvek mučio da zapali vatru. Izgubivši konačno strpljenje, Isak je čušnuo svog sinčića nogom u stražnjicu od čega je ovaj glavačke poleteo i pručio se potrbuške preko skupljenog granja. Onda je gorostas sam kleknuo pored vatrišta, ponovo prikupio grančice koje je Džon pri padu rasturio, i pošto je veštim pokretom palca zapalio palidrvce, naložio je vatru oko koje se Džon toliko mučio. Posle prvih malih plamičaka vatra je buknila. Sve vreme, Džon je ostao da leži na zemlji gledajući uplašeno svog oca. I ko zna koliko bi dugo tako ostao, da Isak nije dreknuo na njega.

— Donesi lonče za kafu i kasu. I nemoj slučajno da zaboraviš vodu dečko, jer je za kafu potrebna i voda! Zar moram celog svog života da te vučem za taj tvoj šmrkavi nos?

Džon je poskočio na noge i pohitao do mesta gde su Mark i Luk bili sapeli svoje konje. Mark mu je dobacio ogaravljeni lonac za kuvanje kafe, a Luk mu je otvorio čuturicu i nalio vode u sud. Onda mu je Mark dodao džakčić sa kafom i rekao.

— Pokušaj da se vratiš do oca, a da ništa ne prospeš, Džone.

Džon se okrenuo i žurno pošao nazad do mesta gde je njegov otac stajao pored vatrišta, stavljajući u

tek raspljenu vatru nove suve grančice. Kada je Džon prišao iskusni Zapadnjak je na vatrište uporedo jednu do druge stavio dve debele sirove grane, a na njih lonac sa vodom. Zatim je ispod lonca dodao još suvog granja, a onda se ponovo zalutao na zemlju puštajući da se njegov dugačak ogrtač vuče po prašini. Njegov ozbiljan prodoran pogled neprekidno je počivao na Holideju.

— Da li se vi ikada molite bogu, Holideje? — zapitao je.

Holidej na to nije odgovorio ništa.

— Ako se do sada nikada niste molili bilo bi dobro da počnete da učite molitve... to jest ako namećete da ostanete sa mnom, mister... a moraćete izvesno vreme da ostanete sa mnom. Molitva je put, vratnice koje se otvaraju u carstvo svevišnjeg. Vi ćete tim putem i kroz te vratnice poći sa mnom i ja vam garantujem da ćete na kraj ovog puta doći kao mnogo bolji čovek. Bićete u pravom smislu reči preporođeni.

Holidej se posadio dalje od vatrišta i dohvata dima koji se sa vatrišta dizao i izvadiвши iz tabakere jednu od svojih cigara zapalio je komadom užarene grančice. Povukao je nekoliko gustih dimova, a onda bacio grančicu nazad u vatru i zagledao se u medveđe lice starog propovednika obraslo kratkom sedom dlakom. Uprkos njegovoj ličnoj nezainteresovanosti da se bavi karakterima svih ljudi koje je sretao, Isak Medi je u njegovim očima stekao izvestan ugled. Starog propovednika nikada nije uzimao suviše ozbiljno, ali sada, kada je počeo bolje da ga

razumeva i da u njemu sagledava ličnost inteligentnog starog podvrladžije, odlučio je da mu pokloni više uvažavanja i poštovanja. Što se tiče njegovih pričanja o dobroti i pravičnosti i drugim praznim brbljarijama o svevišnjem i svemogućem, Dok time nije bio naročito impresioniran. Ispod svih tih priča, on je nazirao nešto što je mnogo ličilo na licemerje i šuplje fraze.

Dok je sedeo i puštao da minuti prolaze, pušći posmatrajući poigravanje plamičaka vatre i razmišljajući o mnogim neprilikama koje su iskrsnule na njegovom putu od kada je došao u Glori Krik. Zatim se u mislima vratio nazad do Parson Folsa i ljudi koje je tamo upoznao, a onda je pošao dalje još nazad u uspomene u gradove i naselja kroz koje je prošao i u kojima je ostavljao delić sebe. Uvek po završetku jedne od tih epizoda ostajao je za nešto siromašniji, a postajao je za nešto bogatiji. Sa ljudima koje je sretao i kroz avanture koje je doživljavao, svaki put je gubio delić iluzija o savršenosti čovečanstva, a zauzvrat, svaki put bi dobijao ponešto iskustva kakvo da u budućnosti takvim iluzijama više ne podleže. Bilo je tu i žena i ljubavi, prijatelja i požrtvovanja i sve to zajedno izgradilo ga je i stvorilo ovakvog kakav je bio sada. Nije stoga Isak Medi mogao na njega uticati ništa više nego što je uticao.

Uzdahnuo je. Od svega toga doživljenog, na njegovoj duši bilo je dosta ožiljaka i Isak je možda bio u pravu što mu nije u svemu verovao. Stari lisac je upoznao dosta ljudi, i na neki način između njega i Holi-

deja postojala je izvesna sličnost. Pre nego što je postao lukavi povadladžija, i Medi je možda imao svoje iluzije i svoja razočarenja, možda je i on u mladosti ležeći u hladu bora osećao njegov prijatan miris, gledao pred očima svetlucanje bistre reke u kojoj su se ogledali niski oblaci, uživao u beskrajnom zelenilu prostrane prerije nad kojom su nošeni lakim povetarcem leteli zeleni listići i lepršale ptice.

— Slušajte — rekao je Isak predkidajući nit Holidejevih razmišljanja — kada se budemo sreli s tim Nejlom koji je ubio mog sina, hteo bih da vodite računa o svojim postupcima. Gospod bog mi je dao Metjua i odlučio je da on treba da odraste i postane čovek po mom uzoru. Ali, onaj ubica je tome učinio kraj. Ja ne znam šta bih drugo mogao da zahtevam, sem ono što je i u bibliji zapisano: oko za oko, zub za zub... Moje je pravo da okončam njegov život kao što je on okončao život mog dečaka.

Dok je povukao nekoliko gustih dimova iz cigare i zagledao se u daljinu. Nedaleko od mesta gde je visoko stablo urastalo u zemlju, topli vetar je dizao male vrtloge prašine, dižući sa zemlje vlati zelene trave i otkinute zelene listiće. Nadaleko oko njih nije se čuo nikakav šum sem pucketanja vatre i struganja Medijevih čizama po zemlji, izazvanog njegovim pokretima nogu. Dok se zavalio na leđa i namakao šesir na oči, zaklanjajući ih od bleska sunca. Nije mu se dopadala Isakova tiranija, ali ga nije ni mnogo ljućila. Na kraju, pred njim je stojao samo jedan izbor: morao je da se

prilagodi ili da uđe u obračun s njim. Pošto nije imao revolver, obračun nije dolazio u obzir, tim pre što stari lisac uprkos svojim nedostadnostima nije zasluživao smrt. Preostajalo mu je, dakle, da čeka bolju priliku.

•

Zeb Regnel je jahao napred preko pustinskog pojasa sve vreme motreći budnim okom na Endželu Grant koja je vozila kola iza njega. Činjenica je da je nešto ranije izbegla njegove ponude za ljubav i brak nije ga mnogo mučila. Pred njim je bila pustinja koju je trebalo preći, zlato koje je trebalo iskopati i natovariti na kola, i posle toga, lako i bezbrižno putovanje do granice i preko nje. Te misli zaokupljale su ga više od pretrpljenog neuspeha, i zato u njegovom srcu nije bilo gorčine niti u glavi osvetoljubivih namera. Pred njega su se postavljala pitanja neposredne budućnosti za koje je bilo potrebno naći rešenje. Planirao je da logor napravi blizu malog potoka nedaleko od Čejena gde se zaustavio posle ubistva onog prokletog glupaka Metjua Medija. U tom logoru, obavijen plaštom mrkles noći, Endžela će biti njegova sa njenim pristankom ili bez toga. Tako će konačno sve biti odlučeno, i ona će biti njegova jednom za svaгда, posle čega će moći da radi s njom sve što ga bude volja.

Jahao je kroz sumrak koji se brzo spuštao, a Endžela je vozila kola za njim ponovo umorna do obamrlosti, i željna da se zaustave na potoku ili na reci, gde bi se mogla oprati od prašine koja joj je pokrivala li-

ce, a možda čak i okupati i oprati ožnjene i prašnjave haljine. Od kako je videla kako je Regnel ubio iz pištolja zmiju zvečarku, u njevoj svesti su se, kao otkucajima nekog kosmičkog časovnika, ocrtavale linije i detalji jedne nove njegove fizionomije koja se nije uklapala u njenu blizinu. Od tada je nekoliko, puta pomišljala da se vrati nazad u Glori Krik, ali je duboko u sebi sumnjala da bi joj Regnel to dozvolio.

Dok Holidej je bio u pravu kada joj je rekao da Divlji zapad nije za ženu bez ičije zaštite.

Odjednom je osetila da je hvata strah. Konačno se ispostavilo da Regnel nikako nije istraživač zlata, koji je godinama radio i štedeo dok nije nakupio veliko bogatstvo. Taj čovek je bio suviše uveren u sebe, suviše vešt i brz na potezanju revolvera. A što se tiče njegovog odelja koje je u prvom trenutku zavaravalo, to odelo bilo je malo neobično: ručno rađene skupocene cipele, lep sako od dobrog štofa i uštirkana košulja sa naborima. To nije odavalo oveštalog kopača zlata, ali, tada ona nije mogla da dokuči šta bi se iza toga odela moglo kriti. Sada je, činilo joj se, bila bliže istini.

Dok je razmišljala o tome da veže vođice za kanate i da sebi dopusti nekoliko minuta odmora i sna. Regnel je okrenuo konja i vratio se do nje. Iza neprozirnog izraza lica nije se moglo dokučiti šta ima na umu. Prišavši do kola, pokazao je prstom napred i rekao dosta oštrim tonom. — Pođi tamo na zapad iza onih stena. Prešli smo dosta za danas, i mislim da smo se izvukli. Možeš se

odmoriti izvesno vreme, a ja ću u međuvremenu osmotriti teren ispred nas. U ovakvim situacijama nekakva mera predostrožnosti nije suviše.

Od truckanja u kolima i dugog sedenja na neudobnom sedištu, Endžela je bila toliko umorna da je umesto odgovora samo klimnula glavom. Sama pomisao da će se skloniti od nesnosne vrućine u tom trenutku joj je bila dovoljna nagrada. Okrenula je kola i poterala ih prema stenama čiji su se obrisi nejasno jedva nazirali u rumeñosivom sumraku. Regnel je međutim nastavio napred, i uskoro se njegova silueta izgubila u daljini.

Stigavši do stena, Endžela je skočila sa kola i zamalo što nije pala. Od dugog sedenja utrnule i ukrućene noge nisu mogle da podnesu nagli pritisak težine njenog tela. Utrošila je nekoliko minuta trljajući noge i bedra, pre nego što je procenila da je sposobna da ponovo hoda. Prišavši jednoj steni, sela je i zagledala se u nebo dok se svuda oko nje sve više sklapao tamni ogrtač noći. Ubrzo zatim uhvatila je sebe da razmišlja o Doku Holideju, tom snažnom, tihom i dostojanstvenom čoveku koji joj je mnogo pomogao ne tražeći zauzvrat ništa, i koji joj je dao nekoliko dobrih saveta koje ona nije poslušala. Kako je došlo do toga da misli baš na lepog crnokosog i muževnog čoveka. Pravdala je sama sebe time da je u ovoj za nju teškoj situaciji, bilo logično da misli na čoveka koji se pokazao ne samo dalekovid i mudar, već i prijatelj. Pitala se kakva se vrsta žena njemu dopada. Bilo je u njegovoj

ličnosti nečeg izdvojenog što ga nije izjednačavalo ili dovodilo u vezu ni sa kakvom određenom vrstom ljudi ili žena. Kako je bilo moguće da jedan čovek bude toliko sam sebi dovoljan, i da li je to bila njegova osobina, deo njegove prirode, ili posledica nekog događaja u prošlosti. Da li je razlog njegove uzdržanosti i nekog neodređenog distanciranja bila neka žena?

Endžela je pretpostavljala, tačnije rečeno naslućivala da je to bila žena. Zbog čega joj se uvek događalo da su svi ljudi od vrednosti i svi zgodni ljudi koji su je privlačili, bili ili oženjeni ili su na sebi nosili žig odnosa sa nekom drugom ženom u prošlosti? Bilo je to pitanje koje je mučilo, na koje nije znala da odgovori, ali, koje je osećala kao nepravdu svoje zlosrećne sudbine. Zabacila je kosu na leđa i umorno uzdahnula. Dok je tako razmišljala, njen bludeći pogled šetao je po prostranstvu. Svuda oko nje predeo je bio ravan i suv od mnogo nedelja užarenog sunca, a vetar je još uvek bio topao i suv. Osetila se usamljenom. Imala je samo jednog brata i nikoga više na celom svetu. Daleko od nje, u nepoznatoj zemlji, sa čovekom kome nije verovala, osećala se kao brodolomnik na usamljenom ostrvu. Sedela je apsolutno mirna, bez pokreta, a u očima su počele da joj naviru suze.

Nešto kasnije, Regnel se vratio. Na njegovom licu lebdeo je osmeh. — Hajde Endžela ustani, samo još jednu milju ili nešto više i ulogorićemo se na jednom lepom mestu gde možemo provesti noć. Pripremićemo kafu i nešto za večeru, a onda mo-

žemo i lepo da odspavamo. Obećavam ti da je to poslednja sirotinjska večera koju ćemo zajedno pojesti.

Endžela je ukrućeno ustala i uputila se prema kolima. Samo milja ili možda nešto više, pomislila je. Za nju je to bilo više nego prelaz preko stenovitih planina do Kalifornije. Celo telo je bolelo i vapilo za odmorom. Ali ipak, prisilila je sebe da se popne na vozarsko sedište i da uzme vođice u ruke. Poterala je kola za Regnelom i u širokom luku zaobišla oko razbacanog stenjara. Posle vožnje za koju joj se činilo da traje miljama, Regnel je uhvatio vođice jednog konja i skrenuo zapregu na jedan mali proplanak. Tu je zaustavio kola i sjahavši iz sedla privezao svog konja za jednu granu, a onda pomogao Endželi da siđe sa svog sedišta.

— Smesti se što udobnije možeš — rekao je. — Za danas su tvoje muke završene, i zaslužila si pravo na odmor.

Zatim je poveo konje iza skupine drveća i malo kasnije Endžela je čula potmuli odjek udaraca nečeg tvrdog o drveni pod. To je Regnel tovario nešto u kola.

Zlatne poluge. To joj je kao prvo sinulo u glavi i ona se osetila do krajnosti zbunjenom. Ako je svoje zlato iskopao u nekom rudniku, zašto ga nije uložio u neku banku? Banke su sigurne, ne apsolutno sigurne, ali svakako sigurnije nego kada se toliko bogatstvo drži kod sebe ili sakriveno negde u pustinji kao što je Regnel učinio. I drugi rudari koriste se uslugama banaka. I kao drugo, postavljalo se pitanje zašto su zlatni prah i zrnevlje zame-

njeni za zlatne poluge? Ta pitanja su joj se kovitlala u glavi, ali još jednom je zaključila da je suviše umorna da bi je se ma šta ticalo. Navalila se leđima na stablo jednog drveta i pokušala da se opusti, puštajući da je vetar, sada nešto hladniji, miluje po umornom telu.

Za nekoliko minuta, Regnel je završio utovar zlatnih poluga u kola. Zapravo, Endžela je to pomislila, jer je potmula lupa prestala i sav moker od znoja, Regnel se pojavio iz šumarka, vozeći kola nazad prema Endželi. Endžela je primetila da su točkovi sada dublje zasecali prašnjavo tlo, tako da je kolski trag bio jasno vidljiv i pri slaboj svetlosti polumraka.

Regnel je ispregao konje i pustio ih da slobodno pasu, jer onako umorni nije bilo opasnosti da će uteći, a onda se posvetio loženju vatre, a kada je vatra planula, stavio je lonče za kafu i zdelu pasulja da se kuvaju. Sve vreme je netremice posmatrao Endželu očima sjajnim od pritajene vatre. Endžela je osećala na sebi njegove poglede, i srce joj je stogla hladna ruka strepnje. Sve dok bude zauzet pripremanjem jela za njih, ona će biti bezbedna i to je trenutno umirilo. Kasnije, ako je bude doveo u nepriliku postavljanjem nekih zahteva, nadala se da će joj poći za rukom da ga nečim zabavi i da pobegne i sakrije se negde gde je neće naći. Gde bi to moglo biti u ovoj pustari u kojoj sem njih miljama okolo nije bilo drugog živog bića ona nije znala, ali, u duši je gajila neku slepu nadu da će je sreća poštediti najneprijatnijih obrta. Kasnije, eventualno ujutru,

smisliće neki plan šta da učini. Ali sada, bila je suviše umorna čak i da razmišlja o tome.

Mark i Luk su tiho jahali kroz noć. Još sa ivice pustinje nekoliko milja ranije primetili su svetlucanje logorske vatre i od tada, koristeći blago talasast predeo posut kamenjem i retkim stenama koje su koristili kao zaklon za privlačenje, uspeli su da priđu na nekih stotinak metara od logora. Iz okrilja mraka zapazili su jednog čoveka koji je nešto poslovaao oko vatre, a neka žena sedela je u podnožju jednog drveta na slonjena na stablo.

— To je ona, smeo bih da se zakunem — rekao je Luk Medi. — A onaj čovek koji se muva oko vatre, mora biti da je nevaljalac Nejl. Misliš li da je se dočepao zlata, Mark?

— To ne bih znao da ti kažem — rekao je Mark i uzdahnuo osvrćući se oko sebe. Po njegovom izgledu, moglo se zaključiti da se oseća nepokojnim.

— Tata neće doći. Spavaće kao zaklan celu noć i kada se probudi biće sve kasno — rekao je Luk.

— Ako nas bude uhvatio, sto mu muka, sručiće se na nas kao najopasnija paklena oluja. Ne bih nikako voleo da mi se to desi. — Pri toj pomisli, Mark je stresao ramenima kao da mu je zima. — Možda bi trebalo da se vratimo — rekao je i upitno pogledao svog brata.

Luk je iskolačio oči na svog brata. — Neće mu uspeti da nas stigne to ti garantujem. I zato neće moći da se sruči na nas kao paklena oluja čega se ti bojiš. Mi smo na dohvat ruke ogromnog bogatstva u zlatu, i nemam nameru da onom ubici

i hulji Neplu i njegovoj ženturači do zvolim da to bogatstvo zadrže za sebe, shvataš li me, Prvi put u našem životu došli smo u mogućnost da sebi nešto priuštimo, da možemo da se vladamo kao ljudi. Do sada nismo smeli ni da psujemo, ni da pogledamo žene, niti da govorimo, niti da činimo ono što nam je volja, a da se neko ne iskrlješti na nas. Kad kažem neko, mislim prvenstveno na našeg oca. E pa, tome je jednom zauvek došao kraj. Bogatstvo nam je takoreći u rukama i ja se neću vratiti, nikada i nimalo me nije briga šta će otac reći i šta će s njim biti. Neka on čita svoje knjige za sebe, može i da ih pojede ako mu se toliko sviđaju, i nadam se da će se njima zadaviti. Znaj da mi ne bi bilo ni najmanje žao.

Mark je nervozno liznuo osušene usne. Još od trenutka kada su samovoljno krišom napustili logor, mučila ga je zebnja da se njihova avantura neće završiti dobro. Smetalo mu je što je tim gestom uzeo na sebe deo odgovornosti na koju nije bio navikao. Mada je bio isto toliko visok i snažan kao Luk, nikada se nije usudio da odmeri svoje snage sa svojim bratom. Celog života radio je ono što je Luk želeo da radi, sem, ukoliko se to nije slagalo sa željama njihovog oca. Jedina prilika kada je mogao da donosi odluke sam za sebe, bila je kada su on i Džon bili sami. Uvek je mogao da naređuje Džonu šta da radi. Sada je zapitao — Šta ćemo da radimo Luk?

— Ubićemo ga, šta drugo?

Mark je s mukom progutao vazduh. Uprkos noćnoj tmini jasno je mogao da vidi Lukovo mršavo, oš-

trim linijama ocrtano lice. Divlji sjaj Lukovih očiju uneo je u njega nespokojstvo, jer, Mark mada i sam surov, nije bilo hladnokrvni ubica. Pomisao da treba da učestvuje u oduzimanju života jednom ljudskom biću, nije mu davala mira.

— Kako misliš, da mu jednostavno priđemo i da ga ustrelimo?

— Jednostavno tako. Ostavićemo konje ovde gde su. Ti pođi na jednu stranu, a ja ću na drugu. Kad mu priđemo sa dve strane, neće znati kuda da se okrene.

Mark je sumnjičavo odmahnuo glavom. — Ja nisam... ja nikada nisam nucao na čoveka, Luk. Ja nisam kao ti i Metju, vas dvojica ste oduvek bili čvršći i iskusniji od mene.

— Pa leno, brate, ako do sada to nisi činio, krajnje je vreme da počneš da učiš, i da naučiš. Samo pomisli šta je ta hulja učinila Metjuu i pomisli na sve silno zlato koje je prigrabio zajedno s onom ženom koja je umešana od početka. Moraš da znaš da se na ovom svetu ništa ne dobija na poklon. Gladnim očima si piljio u one žene u Glori Kriku i nemoj mi reći da ih nisi želeo. A za njih je potrebno dosta para, to valjda znaš. Da tata nije naišao, ko zna na kakvu bi ideju došao.

— I ti si mislio isto što i ja, Luk.

Luk se osmehnuo krajičkom usana, izvukao revolver i proverio da li je pun. I ne poričem da sam isto mislio, Mark. Ali, nije to važno, hoću da ti kažem nešto drugo. Pošto se dočepamo tog blaga i pošto zbrišemo od našeg tatice i iz ove proklete zemlje u kojoj sem njegovih grdnji nisam video ništa dobro, pro-

vešću svaki božji dan i svaku božju noć zabavljajući se sa ženama do besvesti... sa svim vrstama žena na koje naiđem, jesi li me čuo, Mark? Pobeći ću toliko daleko od tate da dok sam živ, ništa više neću čuti o njemu niti će on čuti o meni.

Mark je nabrao obrve i obrisao čelo maramom koja mu je visila o vratu. Uzdahnuo je duboko i nastavio, — O'kej, onda ti pođi prvi. Ali do vraga Luk, pazi šta radiš, gledaj da ga središ pre nego što dođe u situaciju da odvrati paljbom. Ako je tačno ono što sam čuo o Nejlu...

— Šta si ti čuo nije važno, ali, ono što će drugi čuti o njemu biće da je mrtav, jednom zauvek i za svagda mrtav.

Luk je sjahao s konja i nečujno kao zmija počeo da se šunja kroz žbunje. Prišavši na nekih dvadesetak metara daleko od vatre, ugledao je Ringo Nejla nagnutog nad vatru. Žena je sedela naslonjena na stablo jednog drveta, i polusklonjenih očiju gledala u krošnje drveća, ali se u jednom trenutku pomerila, i sjajnim očima pogledala Nejla. Luk je imao utisak da je njen pogled kriju duboku zabrinutost i strepnju, ali, en strepnju od neke neodređene spoljne opasnosti, već jasnu, nedvosmisleni strepnju od čoveka koji se nalazio pred njom.

Slab veter doneo je do Lukovih nozdrva miris kafe i kuvanog pasulja sa slaninom. On je čvršće stegnuo dršku revolvera i krenuo na levo prema guščem žbunju.

*

Zeb Regnel je obišao oko vatre i zaustavio se neposredno ispred En-

džele Grant. Stojeći pred njom, pružio joj je lonče sa kafom i rekao:

— Uzmi ovo lonče sa kafom i pij, ali pij sasvim bezbrižno, kao što obično radiš. Ostani da sediš tu gde si. Nemoj ništa govoriti i nemoj se mićati.

Endžela je uzela lonče sa kafom iz njegove ruke. Njenom radoznom pogledu nije promaklo da se ta ista njegova ruka spustila niže i neprijetno pomerila unazad kraj kaputa. Zapazila je da je prstima obuhvatio dršku revolvera, i ako joj još nije bio jasan razlog takvog njegovog ponašanja. No, sledećeg trenutka, zagonetka je razjašnjena, jer se Regnel munjevito okrenuo, potegao revolver i čučnuo. Pištolj je dva puta planuo osvetlivši proplanak crvenožutim bleskom revolverске munje, i Endžela je ugledala kako se od vazdušnog udara tanadi žbunje dva puta zaliuljalo. Zatim se Regnel ponovo okrenuo i njegov pištolj je još dva puta planuo. Endžela je začula kako je neko muklo zastenjao, a on da je jedan visok mršav čovek posrćući izronio iz gustog žbunja. Izbivši na čistinu, pao je na kolena, ispalio jedan hitac u zemlju, jer nije imao snage da digne pištolj, a onda se pružio napred i pao licem okrenut zemlji. Kako je pao, tako se više nije ni pomerio.

Zeb Regnel se ispravio očiju hladnih kao dve grudve leda, lica zategnutog u svirepu masku. Endžela je ispustila svoj lončić sa kafom i ustuknula nekoliko koraka od njega, a na njenom licu ogledao se izraz straha. Ne gledajući devojkicu, on je povikao:

— Hej ti tamo u žbunju! Ako nisi mrtav izlazi ovamo?

Niko nije odgovorio. Regnel je bacio pogled na Endželu i u njenim očima zapazio strah. Osmehnuo se dobroćudno, ali je njegov osmeh bio lažan.

— Pokušali su da nam se privuku, Endži, devojčice moja.

Rekavši to, pošao je prema žbunju sa naperenim revolverom u ruci. Kada je stigao do žbunja čizmom je razdvojio nekoliko grančica a on da se sagnuo i dohvativši nešto sa zemlje izvukao otuda nečije mlitavo telo. Povukao ga je nekoliko metara i pustio ga u blizini vatre. Endžela je prinela ruku usnama da bi prigušila krik užasa. Regnel je vratio čizme okrenuo telo na leđa i onda prišao i drugome. Pošto je pogledao i drugog poginulog, digao je glavu i mirno rekao. — Medijevi sinovi.

Endžela nije mogla oka da skine sa dvojice poginulih. Sećala ih se kao dvojice od tri nasilnika koji su joj pretili u Glori Kriku. Niz kičmu su joj počeli mletiti ledeni žmarci. Prvi put u svom životu videla je pravo lice nasilne smrti.

Regnel je zakoračio preko mrtvih tela i prišao do devojke. Endžela je ustuknula korak nazad izbezumljeno, odmahujući glavom, što je trebalo da znači da ne odobrava Regnelov postupak. No, Regnel je prišao i osmehujući se vratio revolver u futrolu.

— Ne! — Povikala je Endžela, a onda se okrenula i nagla u bekstvo.

Bila je sasvim blizu kola, kada je Regnel stigao. Dograbio je za ruku i zavitlao je na stranicu kola. Strah

koga se bila oslobodila sada se ponovo uvukao u njeno srce.

— Ne, molim te, nemoj! — vrisnula je.

On se samo nasmejao. — Madam, mislim da je vreme da naučiš nekoliko stvari o ovom, životu. Kao prvo, moraš da znaš ko je ovde gazda.

Endžela je zamahnula i lupila ga šakom po licu. Regnel je dograbio za zglavak ruke, odgurnuo je snažno nazad do kola, i nadlanicom je udario nekoliko puta po licu. Endžela je uplašeno kriknula, ali, on joj je opalio još nekoliko šamara ne obazirući se na njenu viku.

— Ti si ubica! — Kriknula je ona. — Nisi im pružio mogućnost da se brane. Pre svega, nisi znao ni šta hoće. Nisi ni sačekao da to proveriš, nego si odmah pripucao!

— Znam ja dobro šta su oni hteli, hteli su moje zlato, madam — rekao je Regnel, i kada ga je Endžela udarila vrhom cipele u kolenu, on joj je pljusnuo još četiri šamara.

Endželi se smračilo pred očima. — Ti nisi ništa drugo nego obična svinja! — zajecala je.

Regnelovo lice se izobličilo od besa, i jednim pokretom ruke on je zderao bluzu sa nje. Dve oble čvrste dojke zaigrale su pred njegovim očima kada je sa njih sleteo komad odeće kojih ih je sputavao. Endžela ga je braneći se nekoliko puta udarila pesnicama. a onda je, kada se on ustremio na nju, pokušavala da ga ugriže za lice, pri čemu ga je zubima zakačila po usnama. Sada već sasvim razjaren, osećajući u ustima ukus krvi, Regnel je zamahnuo i pesnicom je udario u vrh brade. Endžela je

pala na kolena, a on je surovo odgurnuo rukom i srušio na zemlju. Devojka se stropoštala na tlo i otkotrljala se, a haljina joj je lepršajući poletela uvis. Regnel je stao iznad nje, brišući rukavom krv sa usana. Odblesak vatre poigravao je na njenim obnaženim butinama i punim čvrstim dojčkama.

Stajao je tako izvesno vreme i gledao je sa visine, kao što gospodar gleda svog roba ili svoju žrtvu, zadovoljan onim što je video. Zatim se okrenuo i vratio vatri da bi ponovo napunio lonac za kuvanje kafe. Čekajući da voda za kafu provri, prešao je nekoliko metara od vatre do mesta gde su mrtvi ležali Luki Mark Medi. Njih dvojica su bili mrtvi i od njih mu nije pretila nikakva opasnost. Ali, da li su bili sami? To je morao proveriti, jer onaj ko je gonjen na Dalekom zapadu, ništa nije smeo prepustiti slučaju.

Sa usana mu je sletela ogorčena psovka i on je pošao njihovim tragom do mesta gde su stajali vezani njihovi konji. Izbrojao je samo dva konja što je donekle ublažilo njegovu brigu. Sem dvojice poginulih Medijevih sinova, dakle, na licu mesta nije bilo više nikoga.

Ali, kako je došlo do toga da ga stignu samo dvojica gonilaca? Šta je bilo s ostalima i najvažnije, šta je sa Dokom Holidejem? Prišao je konjima i pogladio ih rukom po sapima. Dlaka im je bila još vlažna od znoja, što je značilo da su terani žustrim tempom i da su, verovatno, ostali dosta zaostali iza njih. Regnel se popeo uz blagu padinu do vrha jednog niskog uzvišenja i upiljio u noćnu tamu. No, pred njim se kao

bedem videla samo tišina i prazan prostor.

Mahinalnim pokretima izbacio je prazne čaure i ponovo napunio svoj revolver. Zatim se vratio nazad do vatre, gde je nasuo sebi lončić kafe i ponovo se pažljivo zagledao u Endželu koja je još uvek razgolićena ležala sasvim izložen njegovom pohotljivom pogledu. Nezadovoljan nečim, Regnel je čizmom nabacao prašinu na poluugašenu vatru. Zatim je sa lončićem u ruci prišao kolima i naslonivši se leđima na stranicu zagledao se zamišljeno u daljinu.

VII

Isak Medi se probudio i poskočivši pogledao ljutito oko sebe. Nije imao neposrednog razloga za ljutnju, i takav njegov pogled poticao je verovatno iz podsvesti. Suviše je sve mirno i tiho, pomislio je. Pogledao je Džona koji je ležao savijen u klupko i Doka Holideja koji je opružen na zemlji još uvek spavao dubokim snom.

Isak je protegnuo ruke iznad glave da bi se razmrdao i odagnao sanjivost. Noćni odmor mu je u potpunosti vratio snagu i svežinu, a samim tim i spremnost za dalje gonjenje. Imao je osećaj da bi se sam samcit goloruk, smeo uhvatiti u koštac sa čitavom legijom đavola iz pakla.

Prišavši bliže Džonu, čušuo je vrhom čizme mladića u mršava rebra. Džon je bunovno poskočio na noge, mašući suludo rukama iznad glave, pre nego što se potpuno probudio i pribrao. Na Džonovo smešno ponašanje Isak je nezadovoljno šmrknuo. — Idi i pozovi braću da dođu ovamo. Do sada su se konji već

dovoljno odmorili. Krenućemo odmah, a možemo jesti uz put u toku jahanja.

Džon je nadlanicom protrljao oči da bi se sasvim rasanio i rukavom obrisao nos koji mu je neprekidno slinio. Zatim je šepajući i spotičući se potrčao uz brežuljak i stigavši do vrha otvorio usta sa namerom da vikne i dozove svoju braću. Ali, kada je otkrio da je čistina ispred njega prazna, i da su Mark i Luk, a s njima zajedno i njihovi konji nestali, on je zastao kao ukopan blesasto zinitih usta. Pošto se nekoliko puta zaprepasčeno okrenuo oko sebe, i pošto uprkos tome ipak nije zapazio ni traga od svoje braće, Džon je konačno potrčao nazad do svog oca.

— Tata... njih nema! Otišli su! Mark i Luk... nema ih tamo gde su bili.

Iz grla Isaka Mediia kao udaljena grmljavina zakotrljala se bujica reči. Kao nošen clujom, istrčao je uz padinu do vrha brežuljka da bi se uverio da li je istina ono što njegov sin govori, a taj isti sin Džon u stopu ga je pratio.

— Mora biti da su otišli da malo prošetaju konje — rekao je Džon.

Isak se okrenuo kao da ga je nešto ujelo. — Blesasti, glupavi idioti! — Rukom je grubo gurnuo Džona niz kosinu, a onda se sagnuo da ispita tragove koje su na tlu ostavili njegovi sinovi i njihovi konji. Uspravivši se, zavrtio je iznad glave pesnicom velikom kao naiteži malj.

— Prokleta đavolje seme! Izopače ne, podle, nevaljale hulje!

Džon je ustao sa zemlje i počeo da rukom otresa prašinu sa svojih zaprljanih pantalona. Jednom no-

gom stajao je na svom izgužvanom i deformisanom kaubojskom šeširu, a njegova duga retka kosa zaprašena od pada, neuredno je visila na njegovim uzanim ramenima. Sve vreme dok se čistio, posmatrao je pažljivo svog oca očekujući njegov sledeći nastup gneva.

Ali, Isak je brzo uspeo da se savlada i da ponovo kontroliše svoje osećanje i postupke, i odlučnim korakom uputio se ka mestu gde je Dok Holidej ležao pored oborenog stabla jednog drveta. — Ustajte — dreknuo je drmusajući ga za rame, a zatim je pošao do svog konja i na njegovu leđa bacio naipre čebe, a onda sedlo i potom pritegao kolan oko trbuha. Zatim je čuvši Holidejeve korake na tvrdom tlu koji su mu se bližili s leđa, rekao ne okrećući se:

— Dva moja sina začarani su sjajem đavoljeg zlata. Tako mi svega što je u meni ostalo dobro, uspeću da ih stignem i da učinim ono što mi je dužnost.

Dok je za to vreme trliao i istezao mišice dabi odstranio ukrućenost udova i kada je završio masiranje prišao je Migu i osedlao ga. Priželjkivao je u sebi da pride do Mediia i da ga svom snagom udari u njegovu granitno čvrstu bradu. Ali, bez oružja, nije vredelo da to pokušava i nije se moglo isplatiti da se hvata u koštac sa svojeglavim zanesenjakom.

Dok se Džon upinjao da baci sedlo na leđa svoje mršave kobile, Holidej se skoro nezainteresovanim glasom, rekao. — Hoću li dobiti moj revolver, Medi.

— Ne mister, nećete. — Isak je iz džepa izvadio svoju bibliju i digavši je do visine čela pokazao je Ho-

lideju. — Ovo je jedino oružje koje će nam trebati, vama i meni. Videćete uskoro kad uhvatim te nevaljalce, nateraću ih da puze i mile i da preklinju za milost. Nateraću ih da cvile i mole oproštaj klečeći na kolenima, sve dok im kolena ne popucaju. Isteraću zlo iz njih, makar me to koštalo života, mogeg i njihovog života!

— To međutim neće rešiti pitanje Ringo Nejla. Time što ćete naterati vaše sinove na pokajanje, nećete uhvatiti i savladati onog zlikovca Ringo Nejla — rekao je Dok. — Kako ja vidim naš položaj, vaš sin Džon je više nego potpuno beskoristan u slučaju nekog sukoba. Na taj način preostajete samo vi, jedan jedini čovek naspram dvojice sinova prevaranata ili u najmanju ruku kolebljivih saradnika, koji su pošli da se dočepaju zlata pre vas, a pored njih i još jednog opšte poznatog revolveraša, koji će vas skinuti iz sedla dok čovek trepne okom.

Isak je dugo vremena čuteći posmatrao Holideja, razmišljajući o odluci koju bi morao doneti, jer je uviđao da je Holidej u pravu. — Kad dođe vreme, vratiću vam vaš revolver Holideje. A dotle, zavežite jezik i jašite mirno bez razmišljanja o nekim glupostima. Nemam nameru da propustim da još neko stane na stranu đavola protiv mene. Nikome to neću dati!

Dotle je Džon konačno namestio sedlo i pritegao kolan i sada je sedeo na leđima svog konja. Obrisi nos rukavom priterao je konja do konja svog oca. Smešeći se bojažljivo na gorostasnog čoveka, on je

sa puno strpnje promućao. — Ja nisam otišao od tebe, tata, je li tako? Ostao sam s tobom.

Isak se mrgodno okrenuo prema njemu. — Pođi napred. Ako bilo ko ga vidiš, daj nam znak.

— Idem odmah tata, i naravno da ću vam javiti ako nešto primetim — kriknuo je Džon zadovoljno, uprkos očevom tmurnom licu i poterao svoju kobilu u bangav kas. Holidej je priterao svog konja do gorostasnog propovednika biblije.

— Medi, od prvog dana kada sam vas upoznao odmah sam stekao uverenje da je najveći deo onoga što govorite obično prazno blebetanje. Sada sam sasvim siguran da je tako, i da vaše priče nemaju nikakve veze sa vašim uverenjima.

Isak ga je besno posleđao ispod oka. — A ja vam opet kažem da vas niko nije pitao za mišljenje.

— Svejedno, ja vam ga ipak dajem. Sve vaše proklete besmislene priče su samo kulisa, fasada za ono što vi u stvari jeste, plašt i maska za ono što imate na umu i za čim jurite. Sve je to prašina koju bacate drugima u oči zbog zlata, Medi. Zlata!

— To nije istina, naprotiv, to je paklena laž, Holideje! Ja nemam nikakve sklonosti prema zlatu... ali, dobro znam šta mogu učiniti s njim i kakvo dobro svetlu mogu pružiti sa velikim bogatstvom. Sa zlatom mogu da izgradim crkvu i da u nju dovedem grešnike koje bih mogao da naučim koji je pravi i pošten put življenja. Mogao bih i svoje sinove da okupim oko sebe da služe meni i velikoj istini koju bih pro-

povedao. Ja bih se potrudio da proširim reči istine i pravde da sva četiri kuta ove pokrajine i kazna gospodnja stići će sve one glupake koji budu pokušali da me u mojoj misiji zaustave. A to znači i vas Holideje, ako se budete usudili da mi stanete na put.

— Nećete uspeti u tome, Medi.

Isakove duboko usađene oči skoro su iščezle pod nakostrešenim, smrknutim obrvama koje su se nadvile na očne dublje. — A ko će me to sprečiti, mister?

— Ja ću vas sprečiti.

Isak je nekoliko trenutaka žmirio usjaktelim očima, a onda se zavalio u sedlu i prasnuo u gromak smeh. Celo telo mu je podrhtavalo od gromoglasnog smeha, i zamalo su mu suze pošle na oči.

— Vi mister? Vi jedan običan skitnica i kockar sa glavom prepunom pogrešnih predstava o svetu, vi koji imate osećaj jedino za luksuz i udobnosti belosvetskog života? Zar vi Holideje, mislite da biste mogli zaustaviti jednog propovednika gospodnjeg?

Holidej je okrenuo svog konja uz padinu rekavši. — Postaje sve toplije i toplije, i put će biti sve teži i teži, Medi. Na vašem mestu ja bih prištedeo snagu koja će mi trebati.

Rekavši to, Dok Holidej je odjahao. Kada je stigao do vrha brežuljka ugledao je ispred sebe usamljenu odbačenu siluetu Džona Medija. Holidej je poterao Miga u lagan kas. jer je imao nameru da ga prištedi pošto je bio sasvim siguran da će uskoro naići u neprilike, gde mu, sem veštine baratanja revolverom, može zatrebati brz i odmoran konj.

Zeb Regnel je podigao Endželu Grant sa zemlje gde je ona u strahu od njega te noći ležala ščućurena kao uplašeno lane. U praskozorje pri bleđoj svetlosti prvih nagoveštaja dolazećeg dana, mogla je dosta jasno da vidi Regnelovo lice. Setila se kako je vešto i nepogrešivo ubio zmiju zvečarku a posle toga i obojicu braće Medi, po istom kratkom jednostavnom i nepogrešivom postupku. Konačno zaključila je, on nije rudar kopač zlata. — On je bio čovek koji je živeo sa revolverom i od revolvera, i što je još važnije bila je sigurna da mu te noći nije bilo prvi put da nekoga ubije i da je možda ubijao čak dosta često.

Regnel je grubo gurnuo prema kolima. Ona je prikupila suknju i pokušala da rukom pridrži pocepanu bluzu na svojim ogolelim grudima. Regnel je ostao korak dalje iza nje i gledao je smejući se krajičkom usana. Kada se uputio prema njoj sa namerom da joj pomogne da se popne na kola, ona je uplašeno ustuknula od njega.

— Ne dodiruj me.

Regnelov pogled je odjednom postao podrugljiv i otvoreno bezobrazan. Pogled mu je šetao od njenih bedara do tek upola sakrivenih grudi i Endžela je osetila da joj vatra stida udara u lice. Odjednom se u sećanju probudila ružna uspomena na neprilike od prošle večeri i kao da je neko porazno saznanje došlo do njene svesti, ona je kriknula i izgubila dah.

Glasom isprekidanim od očajanja, zavapila je. — Ti... nisi valjda! Nije moguće da si to učinio!

Regnel se tiho zacerekao. — Ne madam. Nije moj običaj da uzimam neku ženu onda kada ona ne zna šta se dešava s njom. Takvo uživanje je prazno i pravi sladokusac tako nešto ne dozvoljava sebi. A ja volim samo prava uživanja i zato budi mirna. Nisam te ni dotakao. Ali, imaću te Endži devojčice, kada za to dođe čas, i kada budem za to spreman. I onda se neće raditi o tome da te uzmem čega si se ti uplašila. Biće tu i davanja sa tvoje strane i te kakvog, više davanja nego što sada slutiš.

Endželina gornja usna se digla prkosno. — Radije ću se ubiti nego to!

— Kako ti se sviđa, madam. No, to je stvar budućnosti a sada penji se na to sedište i uzmi vođice u ruke. Vozi kola i pazi šta radiš. Noćas smo imali dvojicu posetilaca i bojim se da bi se moglo desiti da se danas pojave i drugi. Naravno, mi nećemo sedeti i čekati da dođu, jer i mi imamo konja za trku.

Endžela je primetila da mu se lice zgrčilo u prezrivu, svirepu grimasu i plima straha joj je ponovo sledila udove. Zakoračila je na kola i sela na vozaarsko sedište. Konji su već stajali upregnuti. Ona je uzela vođice u ruke i bacila pogled pozadi, gde je na podu kola ležala ceradom pokrivena gomila zlatnih poluga.

Regnel se digao na noge u uzengijama i rukom pokazao napred. — Pazi Endžela, pozadi u kolima imaš vrlo skupocen teret, zato pazi dobro kako voziš. Ako nešto zabrljaš, časti mi moje, upознаćeš me u takvoj boji da će ti se od užasa podići ko-

sa na glavi. Ja ponekad znam da budem užasan, i nemoj posle reći da te nisam upozorio. A sada vozi i pazi da mi svojom glupošću ne staneš na žulj, ili ćeš to skupo platiti.

Endžela je pljesnula vođicama konje po leđima i vredne životinje su nalegle na amove. Kada su se točkovi zakotrljali po neravnom tlu, kola su zaškrinjala pod težinom zlatnog tovara. Endžela je poterala konje sa malog proplanka i usmerila ih prema ravnoj pustari koja se prostirala miljama ispred njih. Sve dotle, dok joj je pogled dopirao, predeo u koji su zalazili bio je ravan kao dlan i bez ikakvog rastinja, i jedva da je bilo neke razlike između tog terena i onog pojasa pustinje preko koga su prešli jedan dan ranije. Ali, sada je bilo ipak nešto lakše, jer je vetar bio hladniji, a žega nije bila tako žestoka kao prethodnog dana.

Puna tri časa kretali su se ubrzanim tempom prema jugu, a tamni obrisi brda u daljini kao da im se nisu nimalo približili. Onda joj je Regnel dao znak da skrene nadesno.

— Tamo će biti lakše za vožnju, ali pazi dobro na stene. Ova kola koja si kupila mojim novcem nisu baš od onih najboljih koja se mogu kupiti za te pare. Video sam i boljih.

Endžela nije obratila pažnju na njegovu primedbu. On je izvesno vreme jahao ispred kola, pokazujući put i nekoliko stotina metara dalje, zastavio se između dve dosta velike stene koje su izgledale kao dva stuba postavljena za vratnice. Kada je Endžela prošla pored njega i nastavila da vozi, on je poterao svog konja do jednog uzvišenja i zagledao se

nazad u treptavom jarom zamagljenju daljinu. Nije bilo ni traga nekoj poteri.

Kada je teren postao neravniji, Endžela je usporila brzinu zaprege, ali ipak, zamalo što nije pala sa sedišta kada je desni prednji točak naišao na jedan visok kamen, odskočio i sa potmulim treskom udario na zemlju s druge strane. Teret na zadnjem delu kola poleteo je u vazduh i tresnuo o kola. Istovremeno je odjeknuo oštar prasak lomljenja drveta i mada dosta daleko, Regnel ga je čuo. Okrenuo se kao munjom ošinut i videvši šta se desilo dojurio je kao furija crven u licu od besa.

— Glupačo! Jesam li ti rekao da paziš!

— Pazila sam, ali šta vredi kad ne vidim sve. Ako si baš toliko zabrinut zašto onda ne uzmeš vođice i ne voziš sam?

Regnel je obuzdao ljutinu i rukom joj dao znak da nastavi vožnju. Kada su kola ponovo krenula, on je ostao da jaše pored njih zureći netremice u prednji točak sa svoje strane. U jednom momentu sa njegovih usana sletela je bujica pogrda i ružnih reči namenjenih onome ko je napravio kola, onome ko ih je doterao, i onome ko ih sada vozi. Dok je to govorio, poterao je konja u trk i stigavši ispred zaprege, dograbio vođice i grubim trzajem zaustavio konje. Zatim se okrenuo prema Endželi gledajući je pretećim pogledom.

— Silazi sa tog mesta vrag te odneo! Izgubila si osigurač za točak. Vidiš li da točak samo što nije pao.

Endžela ga je pogledala hladno. — To ne valja. — Rekla je tek da nešto kaže.

Regnel je pobledo od uzdržavanog gneva. Dohvatio je Endželu rukom za mišicu i svukao je sa sedišta. Kada je devojka stala nogom na tlo, on je sjahao iz sedla i grubo je odgurnuo prema konjima. — Drži ih čvrsto da ne krenu. To ćeš valjda umeti.

Endžela je prišla do ispred zaprege i stala pred konje praćena Regnelovim gnevnim pogledom. Pošto se uverio da zaprega neće krenuti, on se sagnuo, a onda kleknuo na kolena i razgledao štetu koju je Endželina neoprezna vožnja prouzrokovala. Kada se posle nekoliko trenutaka uspravio, pogledao je pažljivo nazad putem kojim su kola došla. Otisak točkova bio je vidljiv, duboko utisnut u nešto mekšu zemlju koje je bilo dosta na tom delu njihovog puta. Bez nekog vidljivog razloga, možda više po navici nego iz potrebe, Regnel je izvukao revolver iz futrole i vratio se nazad do velikog kamena na koji je točak nekoliko minuta ranije naleteo. Tu je stao i počeo da se osvrće oko sebe, sve vreme mrmljajući psovke i pogrde na račun devojčine nebrizljivosti, i tako je nastavio nekoliko minuta, sve dok nije našao čelični osigurač. Zadovoljnog izraza lica digao ga je sa zemlje i čisteći ga rukom od prašine, pošao nazad ka kolima koja su stajala. Dobacivši Endželi Grant pogled pun otrovne zlobe, stavio je osigurač nazad na točak i drškom revolvera ukucao ga na njegovo ležište. Pošto je završio s tim dohvatilo je točak rukama i nekoliko puta prodrmao ga svom snagom. Točak je nastavio da se klama i Regnel je ponovo opsovao.

Brišući znoj sa čela i obrva, Regnel je bacio pogled nazad u pravcu odakle su došli, i kao da je želeo da

samog sebe umiri, rekao dosta smirenim glasom. — Možda će izdržati. Sada se penji na kola i vozi, ali polako i pažljivo. Ako se još jednom desi da naletiš na nešto slično i ponovo pokraviš točak, časna reč zažalićeš dan kada si prvi put pročitala moje pismo.

— Ja sam to već zažalila — odgovorila je Endžela spremno. — Nikada u životu nisam zbog nečega više žalila nego zbog toga.

Regnel je razvukao usne u cinično keženje. — Madam — rekao je podsmejljivim tonom — još nisi ni počela da se kaješ u pravom smislu reči. Tek ćeš se kajati, to ti garantujem.

Endžela ga je pogledala širom otvorenim očima i uputila se na drugu stranu kola. Penjući se na vozarsko sedište proklinjala je svoju zlu sudbinu i dan i čas kada je uopšte naučila da čita. Uzevši u ruke vođice, pljesnula je konje po sapima kajasima i kola su pošla. Jašući na konju, Regnel je prešao na onu stranu kola na kojoj se nalazio oštećeni točak. Po čvrsto stisnutim usnama videlo se da je i dalje napetog raspoloženja, a sve vreme je ljutito usjahtelim očima gledao točak koji se jako klimao.

— Lakše, vrug te odneo, lakše kad kažem! Treba da pređemo još samo deset milja i prećićemo ih samo pod uslovom ako si jako obazriva.

Slušajući njegovo naređenje, Endžela je još usporila hod zaprege. Zagneta u misli, na svom sedištu, setila se dvojice koji su prošle noći pokušali da na prepad iznenade i uhvate Regnela. Kada ih je videla u gradu oni su bili u društvu njihovog brata. Prema tome, mogla se nadati da je

njihov brat bio u blizini, ili, ako ne on, onda neko drugi ko je bio dovoljno umešan i smeo da pođe za njima. Zadigla je rukom kosu na potiljak i pustila da joj jutarnji povetarac hladi vrat. Da nije bila sa Zebom Regnelom, ovakav topao dan bi joj se verovatno mnogo dopao. Sunce je blistalo, a pod naletima vetra, šumeli su bokori suve trave, što je pustari davalo romantičan, čak mističan izgled. Ali, bila je s njim i nije videla nikakvu realnu mogućnost da mu umakne. Čak i ako ih je neko pratio, uvek je bila prisutna opasnost od Regnelovog brzog i preciznog revolvera.

— Pogledaj tata! Pogledaj ovamo!

Džon Medi je zategao vođice svog konja i prstom pokazao otiske točkova i konjskih potkvice na mekanom zemljištu. Isak je priterao svog konja do njegovog i žmireći očima upiljio pogledom u otkriće svog sina. Još uvek vrebajući priliku da zaskoči svog gorostasnog čuvara, Dok Holidej je priterao svog konja za propovednikom. Isak se okrenuo i dobio Doku.

— Izgleda da su ga se dočepali.

— Nema sumnje da je tako — složio se Holidej. — Od ovog mesta pa dalje, tragovi točkova su mnogo dublji nego pre. Sada valjda znate šta ko ima i kuda se ko uputio. Pretpostavljam da ćete mi sada dati moj revolver? — rekao je Dok sa naivnim izrazom na licu.

— Kasnije mister, kad ocenim da je za to sazrelo vreme. — Rekao je Isak i natkrilio oči šakom, gledajući u daljinu. Horizont je poigravao u vreloj izmaglici, i dokle god je oko

dopiralo, nigde nije bilo traga od oblačića prašine koje su obično za sobom ostavljali konji ili kola. Ništa se nije micalo. — Još uvek ima vremena za to. — Dodao je posle nekoliko sekundi i okrenuo se Džonu. — Dečko poteraj konja do onog uzvišenja i pokušaj da osmotriš okolinu. Vidi ima li čega na vidiku i požuri.

Džon je mamuznuo konja i pojurio što je mogao brže, radostan što može udovoljiti želji svog oca. Za to kratko vreme od kako je bio sam s njim, otkrio je daje Isak Medi mnogo blaži prema njemu i da se mnogo uljudnije ponaša kada u blizini nisu Mark i Luk. Izbivši do vrha brežuljka, Džon je zakrilio oči šakama i zagledao se u daljinu. Ali, sem koprene ugrejanog vazduha koja je poigravala ispred horizonta, nije mogao da vidi ništa drugo. Zažmirio je još više i oči s mu se pretvorile u dva uzana zareza ne bi li video bolje. Verovatno da bi tako osmatrajući ostao na vrhu krut i nepomičan kao posađeno drvo, da ga posle kratkog vremena nije trgao žučan povik njegovog oca:

— Vrag te odneo, momče, jesi li otišao tamo gore da spavaš? Ima li čega ili nema?

— Nema ničega tata. Ništa ne vidim!

— Onda silazi ovamo!

Poslušno kao ovčica, Džon je poterao konja nizbrdo zbunjen naglim povratkom rđavog raspoloženja svog oca. Nikako mu nije bilo jasno šta je to loše učinio ovoga puta. Piterao je konja bliže Doku Holideju i zagledao se u njegovo jedva malo preplanulo lice. Taj Holidej činio mu se kao miran i tih čovek, baš ona-

kav čovek kakav je Džonu odgovarao.

Dok se Džon približavao, Isak se obratio Holideju. — Pa dobro, u svakom slučaju odsada ćemo moći lako da pratimo njihov trag. Natovarena kola usecaju linije duboko u zemlju, a sem toga, sa teretom neće moći tako brzo da se kreću. Koliko računate da su daleko ispred nas, Holideje.

Dok je pažljivo osmotrio trag. — Teško je reći tačno, ali mislim najviše dva časa.

Isak je žmirnuo očima. — Zar samo toliko? Sto mu muka, to znači da ćemo im skoro biti na leđima.

— Možda — rekao je Holidej zamišljeno. Sve vreme dok je razgovarao s Isakom, njegov pogled je šetao po otiscima utisnutim u zemlji, prateći tragove koji su vijugali oko kolskog traga prema maloj čistini koja je nastajala malo ispred njih. Pustio je Miga da sam odabere put kojim će poći do čistine, a stigavši do kraja žbunja koje je ivičilo mali proplanak, Dok je stao kao ukopan. Pod štedrim zracima sunca na zemlji su ležala tela dva mrtva mladića. Tanak sloj sivkaste prašine na njihovim licima bio je dokaz da se u tom položaju nalaze već dosta časova.

Kada je Isak Medi poterao konja na proplanak, Dok Holidej je već bio tamo. Kada je ugledao mrtve, starac je zaprepasćeno zinuo. Skočio je iz sedla i pustio svog konja da slobodno potrči. Kleknuvši na kolena digao je sa zemlje Markovu glavu. Na licu mu se ogledala neverica, a onda zgranutost, i iz njegovih obraza nestalo je poslednje kapi krvi. Zatrešao je sinovljevu glavu u očajničkoj

nadi da će u njemu zapaliti iskru života. Ali, Markove beživotne oči bilo su zurile u prazninu smrti. Život u njima bio je davno ugašen.

Isak je nežno spustio glavu svog sina na zemlju, a onda je pružio ruku da okrene Lukovo lice i očisti ga od prašine. Iz njegovih grudi oteo se dubok bolan uzdah. Do tada je Džon već bio dojahao, i sada je stajao pored svog oca pogleda usredsređenog na njega i njegov jad.

— Tata?

— Mrtvi su sinko, mrtvi, ubijeni od strane đavoljeg poklonika.

Džon je odmahnuo glavom sa dubokom nevericom, kao da do njegove svesti ne dopire činjenica da su mu braća mrtva. Dok Holidej je stajao nekoliko metara dalje i posmatrao, zapažujući na starčevom licu nagoveštaj pravog iskrenog bola. Prvi put od njihovog sadašnjeg susreta osetio je izvesnu simpatiju za starog propovednika. Džon je skočio sa svoga konja i prišao ocu koji je klečeći na zemlji gledao ukočenim pogledom u nebo. Niz njegove obraze slivale su se suze, ali se jecaj nije čuo. Isaka Mediја raskidao je nemi bol.

Dok Holidej je gipkim pokretom sjahao iz sedla, privezao Miga za jednu granu i opreznim korakom ušao u žbunje. Opreznost je ovde bila više stvar navike nego potrebe. jer je neprijatelj svakako bio već davno daleko. Više ga je interesovalo da sazna šta se odigralo, nego što je očekivao da će nekoga u žbunju zateći. To se i ostvarilo, jer je nekoliko metara dalje našao Markovu „vinčesterku”. Proverio je magacin i zaključio da iz nje nije pucano. Par metara dalje naišao je na mesto gde je Mar-

ka zadesila tragična smrt. Dok je primetio oprljene i polomljene grančice, komadić zemlje izgažen nogama i jedno parče košulje zakačeno na trnovitu granu. Po tragovima na zemlji došao je do zaključka da, bez obzira ko je ubio Marka i Luka, da ih je posle toga sa mesta pogibije izvukao na čistinu.

Isak je međutim, i dalje klečao pored svojih mrtvih sinova, gledao u zemlju i teško, duboko disao, bleđ skoro siv u licu. Džon je stajao pored njega i tupavo zurio u njegovo lice.

— Tata?

— Čuti, ne govori ništa, sine! — rekao je Isak, a glas mu je bio skoro blag.

Dok Holidej je napravio krug po malom proplanku u potrazi za mekšim terenom, gde bi se mogao iskopati grob za dvojicu gramzivih, ali nesrećnih mladića. Dvadesetak metara dalje, našao je komad pešćanog terena i u želji da pomogne starom propovedniku prišao je njegovom konju i skinuo mali ašovčić. Činio je izuzetak, jer je mrtve trebalo sahraniti, a Isak je bio ophrvan bolom i nemoćan za ozbiljan rad. Sem toga, činilo mu se korisnim da bude što dalje od gorostasnog oca čiji ga je dubok bol potresao.

Pošto je vrhom ašova obeležio prostor dovoljan da primi dva tela, Dok Holidej je počeo da kopa, i kada je već bio donekle odmakao, začuo je iza sebe nečije korake. Bio je Isak koji je ćutke prišao i kleknuo pored njega. Starac je spustio na zemlju svoju bibliju i počeo da kopa golim rukama. Holidej je primetio kako mu je nokat na jednom prstu izlomio, i kako je ispod njega počela da curi

krv, ali, starac je nastavio da radi bez jauka i bez reči žalbe, lica bez-izraznog, kao da je i sam mrtav. Kada je grob bio dovoljno dubok, Isak je ustao i uz Džonovu pomoć preneo Markovo telo i pažljivo, skoro nežno spustio ga na mesto gde će večito počivati. Zatim su obojica otišli da uzmu i Lukovo telo. Kada su obojica njegovih sinova ležali u grobu jedan pored drugog, Isak je digao bibliju sa zemlje i stojeći, počeo da lišta stranice sve dok nije došao do mesta koje je tražio. Digao je pogled još jednom prema nebu i ponovo su mu se suze zakotrljale niz tužno staračko lice.

Mnogo minuta Isakove usne su se bezglasno micale čitajući molitve ono me u koga je verovao, a onda je stisnuo usne i smirenim pokretom stavio bibliju u spojene ruke njegovih sinova. Zatim je rukama počeo da baca zemlju preko njih. Holidej mu je u tome pomogao ašovčićem, i Džon im se pridružio u punjenju groba zemljom koristeći svoj šljampavi stari šešir kao korpu. Kada je zemlja bila dobro nabijena i pokrivena teškim kamenjem, Isak Medi se vratio do svog konja i pre nego što je pojavio iz njegovih grudi oteo se dubok uzdah.

Stajao je tako zamišljen neko vreme, a onda se okrenuo Holideju i bez reči mu vratio njegov revolver. Kasnije, jašući preko ispucale sparušene pustare, Isak Medi je odlučio da će odsada živeti samo za osvetu. Njegov jedini cilj biće da nađe i kazni počlog ubicu svoje dece.

VIII

Glava Endžele Grant je s vremena na vreme mlitavo padala čas na

jedno čas na drugo rame, i mlada žena je svaki put sa dosta muke uspevala da je podigne. Vrućina joj je crpila poslednje ostatke snage. Celog jutra nisu zastali ni da predahnu, i Regnel je, kao neki gonič robova, neprekidno zasipao kišom pretnji i naređena, ne dajući joj nijedan momenta da stane. Ali, njene uši su već dosta dugo bile zatvorene za njegove grdnje, i sada je pokušavala i žudela samo za tim da ne misli na bol koji joj je sve više obuzimao telo.

Umorni zaprežni konji bez živosti su se probijali kroz guste oblake prašine. Pred njima su se u izmaglici crnela negostoljubiva brda. Od prašine i umora, Endžela nije mogla da pogledom prodre do njih. Ali, bila je uverena da Zeb Regnel zna šta radi.

Bilo je čas ili nešto više poslepodne, i vreo vazduh je mrtvo pritiskao zemlju, kada je Regnel mokar od znoja i zabrinutog lica izjahao do vrha jednog malog brdašca. Endžel je zategla vođice i mlitavo klonula, puštajući da joj vođice iskliznu iz ruku. Umorni konji su se zaustavili.

Regnel je sjahao iz sedla i pošao prema vrhu, pazeći da njegov konj ostane ispod linije brdskog prevoja. Kod jednog kamena pustio je uzde i na rukama i kolenima počeo da puzi ka samom vrhu, vodeći računa da mu u revolver koji je držao u ruci ne upada prašina. Izvirio je preko prevoja samo šeširom, čelom i očima i pažljivo osmotrio pustaru iza njih. Odjednom, plegao je po zemlji kao da je nešto opazio, najpre puzeći, a zatim u pognutom stavu vratio se do svog konja i jednim skokom našao mu se na leđima. Našavši

se u sedlu, okrenuo je glavu levo-desno i pogledom obuhvatio teren. Konačno se odlučio i pokazao rukom prema gustom žbunju udaljenom stotinu metara dalje.

— Tamo ćemo sakriti konje. Tako mi svega na svetu, ako pričiniš neki glasniji šum, ubiću te makar sto puta žena!

Endžela nije znala šta se događa s druge strane brda, a bila je i suviše umorna i izmučena vrelinom sunčevih zraka, da bi joj neke buntovne ideje pale na pamet. Pridržala je Regnelovog konja dok je on ispre-gao konje iz zaprege i odveo ih do žbunja. Pošto ih je privezao na skro-vitom mestu, vratio se nazad i do-grabivši iz njene ruke vodice svog konja, odveo ga i vezao pored dru-ga dva. Onda je zgrabio Endželu za ramena i gurnuo je prema kolima.

— Ulazi unutra i lezi na pod!

Primitivši u njegovom držanju strah, Endžela je kolebljivo zastala.

— U čemu je stvar? — zapitala je.

— Ne pitaj u čemu je stvar, vrag te odneo, nego polazi kad ti kažem! Dolaze ovamo.

Dolaze! Endžela je ustuknula od njega. Pomislila je da je to šansa koju je čekala, možda jedna šansa koja će joj se ukazati. Okrenula se s namerom da pokuša da pobegne, ali je Zeb Regnel bio suviše brz. Podi-gao je sa zemlje i prebacio preko stranice kola. Zatim se i sam uzve-rao i legao pored nje, a Endželi pri-tisnuo glavu na pod. Endžela je pod nogama osetila neke tvrde predmete. Zlatne poluge. Ležala je apsolutno ne pomično, zbunjena, uplašena, a ipak sa nadom u srcu.

Do Endželinih nozdava dopro je

miris Regnelovog znoja izazvanog strahom. Proračunala je da su nje-ne šanse za bekstvo sada minimalne, manje nego što su ikada bile. Ali, možda je ipak mogla da u njemu pro-budi neku iskru milosrđa.

— Zašto me ne pustiš? — zapi-tala ga je. — Ja ti nisam učinila nikakvo zlo... niti ću ti ikada uči-niti, veruj mi. Otišla bih daleko i nikome...

— Učinila si mi dovoljno zla sa-mim tim što si polomila točka na ko-lima. Da nije bilo toga, dosada bi-mo prošli kroz brda i bili bismo već blizu granice.

— To nije moja greška — uspro-tivila se Endžela, nadajući se da će ga protivljenjem iznervirati, možda izvesti iz takta i navesti ga da napra-vi grešku.

— Nije važno čija je greška u pi-tanju. Kažem ti da niko neće skle-pitati Ringo Nejla. Niko, jesi li me ču-la!?

— Ringo Nejla?

— To sam ja Endži, devojčice. Možda si videla to ime na poterni-cama ili u novinama?

— Ko je Zeb Regnel? — zabezeg-nuto je zapitala Endžel. — Jesi li ga ubio... ili opljačkao?

Ringo Nejl se nasmejao glasno. — Zeb Regnel nikada nije ni postojao, ženo. To je izmišljeno ime za koje sam mislio da će odgovarati jednom kopaču zlata. Prvi put kad sam te vi-deo u Čejenu s onim bogaljem od brata koji je šepao pored tebe, za-rekao sam se da ću te jednoga da-na imati. Posle sam se malo raspi-tao i saznao sam o tebi sve što me je interesovalo... da te je verenik na-pustio, da su ti roditelji pomrli i da

onaj tvoj šepavi brat nije sposoban za život, već zavisi od tebe. Ostalo je bilo lako. Bacio sam udicu, i ti si progutala mamac.

Endžela je zastenjala i stenjanje joj se otelo iz dubine duše. — Svinjo. Bio si u stanju da iskoristiš jednu ženu. . .

— Bio bih u stanju da iskoristim sve i svakoga, draga gospođice. Uvek sam bio u stanju i uvek ću biti. A sada zaveži jezik jer moram da se koncentrišem i da odlučim šta da radim. Moraću i neke ljude da zbrišem s ovog sveta, pretpostavljam da će to biti ona stara budala Isak Medi i njegov budalasti sin i onaj visoki čovek na zelenku, za koga su u Glori Kriku Isakovi sinovi pomislili da sam ja. Ipak, to je nepravilno. On je u tom idiotskom gradu preuzeo na svoja pleća dosta onoga što je meni bilo namenjeno, a ja sad moram da ga ubijem. Šteta, biće mi žao.

— Mister Holidej. . . — zapitala je Endžela gubeći dah. — Da li . . . i on dolazi?

— Čini mi se da dolazi. — Nejl je kratko pogledao i namršti se. — Šta je, u čemu je stvar? Izgleda kao da nisi ravnodušna prema njemu, je li? Kako se to desilo?

Endžela je odmahнула glavom. — Ne, ništa nema od toga što ti misliš. Jedva da ga poznajem, ali sam mu zahvalna, jer mi je pomogao. Zašto želiš da ga ubiješ, njega ili bilo koga drugog? Zar tvoj dželat-ski posao nikada neće prestati?

— Čoveku namaknu omču na vrat za jedno ubistvo isto kao i za pola tuceta ili tucе. A što se tiče toga, zašto ću ubiti Holideja i one ostale za

njim, odgovor na to pitanje je sasvim prost i lako ću ti ga dati. — Nejl je čušnuo nogom zlato iza sebe. — Razlog je ovo, mis Endžel Grant. Ovo zlato. Zbog čega misliš da su me Medijevi momci napali prošle noći ako ne zbog toga da svoje lopovske šape stave na moje zlato? To je bio razlog. A isto važi za tog Holideja. Isaka Medija i njegovog maloumnog sina. Ista sudbina čeka i njih.

Endžela je odjednom osetila hladnoću oko srca, uprkos vrelom suncu koje je peklo sa zenita, i ta hladnoća je počela da joj se širi ka glavi i udovima. Odjednom, više nije bila u stanju da razmišlja. Pritisnuta uz dno kola, jedva da je mogla da diše i sa svakim dahom u nos i grlo joj se uvlačila prašina sa daščanog poda. Zagrizla je donju usnu i prepustila se čekanju, uplašena i usamljena kao brodolomnik na okeanu, upinjući se da smisli način kako da pobegne iz ruku hladnokrvnog ubice.

*

Jahal i su preko jednog uzanog pojasa čistog, brisanog prostora kada se Medijev konj spotakao, i stari Isak ga je jedva zadržao da ne padne. Gorostas je opomenuo konja vodičama i potapšao ga po vratu, ali, konj se nije ni pomakao. Stajao je glave oborene nisko do zemlje i bokovi su mu se ubrzano dizali i spuštali od napornog disanja. Životinja je bila do krajnosti umorna. Isak je kliznuo iz sedla i stao pored konja. Dok Holidej i Džon Medi su usporili hod svojih konja, okrenuli se i vratili se do njega.

Isak je pomilovao živinče po gubici i skinuo sa sedla čuturicu sa

vodom. Bio je crven u licu kao pečen rak, a niz obraze i vrat slivali su mu se potoci znoja. Kaput od crnog satena bio je mestimično flekavo beo od sasušenog znoja.

— Otpisan je — rekao je obraćajući se Holideju. — Pretpostavljam da sam suviše težak za njega.

Holidej je pažljivo pogledao konja i klimnuo glavom u znak da se slaže. — Ne preostaje vam ništa drugo nego da pođete pešice, a njega da povedete.

— Nemamo vremena — rekao je Isak.

— Ili to ili ga moramo ostaviti.

Džon je sjahao pored svog oca i pružio mu vođice svoje kobile. — Uzmi je, tata. Ona naizgled nije ništa naročito, ali je bolja nego što izgleda. Ti nastavi, a ja ću se nekako snaći.

Oči Isaka Mediја zasenčio je oblak zamišljenosti. Izvesno vreme je netremice posmatrao Džona, a onda je pružio svoju masivnu ruku i pomilovao ga po glavi. — Ne, dečake, zadrži ti samo tvog konja. To je jedino što si u toku celog života imao samo za sebe. Ja ću nastaviti pešice, i neću zaostati mnogo iza vas. U stvari, mislim da neću morati još daleko da hodam. Predosećam da je naš cilj blizu.

Džon je okrenu svog konja i pošao pešice pored svog oca, vodeći oba konja za sobom. Sapeo se jednom, obrisao nos rukavom, a onda istim rukavom obrisao bradu, ostavljajući na vrhu brade mrlju prašine. Ali, Isak Medi nije obraćao pažnju na njega i nije zapažao šta radi.

Dok su otac i sin Medi hodali, Dok Holidej je poterao Miga u kas

brzo je prešao preko čistine. Zatim je doterao konja u hlad jednog granatog drveta i netremice se zagledao napred. Kada je ugledao kola na čistini iza brdskog prevoja, on se trgao u sedlu i obrve su mu se zamišljeno nabrale na čelu. Kola su stajala napuštena, a konja nije bilo. U blizini nije primećivao nikakav pokret, niti živo biće.

Holidej je dosta dugo sedeo u sedlu i osmatrao. Dosta dobro je poznavao tipove kao što je Ringo Nejl, i baš zato je bio zabrinut. Bez kola, Nejl nije mogao da ponese sve opljačkano zlato sa sobom, bar ga nije mogao odneti brzo i daleko. Morao ga je, dakle, negde ostaviti, a to se nije slagalo sa njegovom razbojničkom dušom. Zbog toga je sumnjao da je ubica odjahao. Ako se logički razmišlja morao je biti negde u blizini.

Okrenuo je konja i vratio se do Isaka Mediја. Zadržavajući hladnokrvnost, objasnio je Isaku Mediју šta se nalazi ispred njih. Isak se prenuo i zastao.

— Nema nikoga?

— To nisam rekao — izustio je Dok.

— Rekli ste da su kola tamo i...

— Rekao sam da nisam nikoga video. Možda se konjima nešto desilo, ali, to odavde ne možemo utvrditi. Moj vam je savet da izvesno vreme ostanete ovde pritajeni. Trčanje na rudu moglo bi da bude opasno.

Isak Medi ga je pogledao besno. — Malo ranije, smo pokopali moje sinove, moje meso i moju krv, Holideje! Možda oni nisu bili najbolji i najčasniji ljudi na ovoj zemljinoj

kugli, ali, mnogo gori nego što su oni bili, šetaju se u bankama i na ulicama, mnogo gori od njih sede u klupama za porotnike, verujte mi. To što srećemo u životu je samo obična maskarada. Moji sinovi su skrenuli sa pravoga puta i oglušili se o moje savete i naređenja, ali smem da tvrdim da su bili više dobri nego rđavi. Ja sam njihov otac dobro sam ih znao i tvrdim da je to istina.

— Možda je tako, Medi, ali nećemo ih vratiti iz mrtvih ako upadnemo u zasedu. Ako treba kazniti krivca za njihovu smrt, onda ne smemo ludo poginuti.

Isak je nešto promrmljao sebi u bradu, a Džon je na to spremno izjavio. — Tata, mogao bih ja da pođem i osmotrim umesto tebe. Ja umem da se šunjam. Smeo bih da se kladim da me niko neće primećiti. Ja neću...

— Ne! — Isak je odgurnuo Džona i pogledao Holideja. — Šta vi predlažete, Holideje?

— Predlažem da ja pojašem na konju do onog žbunja, pa ako tamo ima nekoga, taj će se oglasiti.

— A ako nema nikoga, šta će onda biti? U tom slučaju da se dočepate zlata i odmaglite? Mislite li da sam budala?

— Ako me ne budete poslušali, smatraću da vas je uhvatila groznica od pohlepe za zlatom, Medi. Zna te i sami da je Nejl ubica i da onu devojkicu drži u rukama. On je tip koji neće ništa rizikovati i ako zatreba, poslužiće se njom kao taocem. Treba biti razuman i oprezan.

— Rekli ste da su konji ispregnu-

ti i da ih nema. Zašto bi ih koga vraga isprezao ako ne da ih iskoristi za bekstvo. Čemu bi mu to inače trebalo?

— Da nas prevari. Po mojoj računici, do sada smo nadoknadili nekih čas i po od dva časa početne prednosti koju je imao. Prema tome, imao je još pola časa vremena da se pripremi da nas dočeka. To je dovoljno vremena da ispregne konje i da ih negde sakrije. Koliko poznajem tipove kao, što je on, to je svakako i učinio.

— Da ih sakrije? Gde, vrag vas odneo. Šta vi to imate na umu, mister?

— Ništa osobito. Vidite li ono žbunje — rekao je Dok i pokretom glave pokazao na gustiž iza koga su bili skriveni konji.

— Mislite na onaj šumarak stotinu metara daleko?

— Da. Taj šumarak je dovoljno veliki da se u njemu sakrije pola tuceta konja.

Isak Medi je nabrao nakostrešene obrve i razmaknuo noge. Zagledao se ozbiljno u šumarak, a onda u jasno plavo nebo bez oblaka. Mrmljao je nešto kao da razgovara sam sa sobom. Onda je glasno rekao:

— U redu Holideje, pođite napred. Ali upozoravam vas... ako pobegnete sa tim zlatom, goniću vas do kraja sveta i do kraja života, tako mi bog pomogao. Baciću prokletstvo na vas i moja kletva će vas pratiti svakog dana od kada otvorite oči do trenutka kada ih sklopите. Pratiće vas i u snu!

Holidej je bez razmišljanja odgovorio. — Gluposti, to mi ne pada na pamet. Pratite me na što bližem

rastojanju. Ako dođe do pucnjave, ležite po zemlji i ne mičite se.

Isak Medi nije odgovorio ništa. Čvrsto stisnutih usana poašo je ispred Džona, ostavljajući svom sinu da za sobom vuče dva umorna i bezvoljna konja. Dok je pustio uzde svom Migu i životinja je hodom pošla napred. Usmerio je ždrepcu pravo prema kolima, pazeći da mu sunce dolazi s leve strane, kada ga je iznenadan povik upozorenja nagnao da munjevito okrene svog konja. Vatreli zelenko je smesta odgovorio i mada je u okretanju skoro pao na sapi, istog trenutka je skočio i krupnim skokovima pojurio. Tane ispaljeno iz puške zviznulo je Doku pored glave, i on je plegao po konjskom vratu nastojeći da stigne do žbunja, pre nego što strelac iz zasede ispalio drugi metak.

Prepoznavši među trojicom gonilaca Doka Holideja na njegovom velikom zelenku, Endžela Grant je namumila da sačeka da pride na stotinak metara daleko od kola. Kada se ovaj dovoljno približio ona se odjednom pridigla na kolena i iz sveg glasa povikala:

— Ne prilazite, mister Holideje, ne prilazite!

Ringo Nejl je dograbio Endželu za ruku i oborio je na pod kola. Kada je počela da se otima da bi se ponovo podigla, on je tresnuo dlanom po potiljku. Od snažnog udarca Endžela je udarila bradom u dno kola i eksplozija bola razlila joj se glavom. Zastenjala je i pručila se po daskama, ostavši dalje da leži u tami polusvesti i nemoći.

Ringo Nejl je princeo kundak puš

ke ramenu i nanišavši na Holideja ispalio jedan hitac. Ali, do tada je Holidej već bio okrenuo svog zelenka koji je krupnim skokovima grabio prema šumici žbunja. Nejl je upiljio pogled kroz drhtavu izmaglicu jare koja se između njega i Holideja dizala sa ispucale zemlje, a onda je nešto drugo privuklo njegovu pažnju.

Mašući rukama kao da je izbezumljen, ka njemu je trčeći dolazio Isak Medi. Krajevi njegovog kišnog ogrtača lepršali su oko njegovog gorostasnog tela.

Odmah iza Medija, trčao je njegov sin Džon, saplićući se, padajući, dižući se i ponovo se saplićući, sve vreme dozivajući svog oca da ga sačeka. Ali Isak Medi nije ništa video ni čuo, imao je oči samo za kola koja su se nalazila ispred njega, i za čoveka koji je klečao u njima sa puškom koja se još dimila u ruci.

Sa dugačkom belom kosom koja mu je lepršala oko glave i peneći usnama, Isak je trčao vičući koliko ga je grlo nosilo. — Ti si đavo, Nejl, izmet zemljinog izmeta, prokletost seme satane.

Ringo Nejl je pažljivo nanišanje i ispalio još jedan hitac. Isak Medi je zastao u mestu i klonulo pustio ruke niz telo. Oborio je glavu i pogledao je svoju košulju na kojoj se sa leve strane širila crvena mrlja od krvi. Sa njegovih usana sletela je grozna kletva.

Džon mu je pritrčao i videvši mrlju na prsima izbezumljeno iskolačio oči. — Tata... tata, ti si ranjen!!

Isak ga je grubo odgurnuo u stranu, i Džon je pao na zemlju gde je ostao da leži nogu savijenih ispod

zgrčenog žgoljavog tela. Širom otvorenim i uplašenim očima buljio je u svog oca. Čudio ga je, zbunjivao i plašio neljudski izraz lica njegovog oca izraz koji je podsećao na grč davljenika, bol, mržnju i očajanje. Škripeći zubima da bi prigušio stenjanje i zaboravio bol od rane na prstima, Isak Medi je ponovo pošao napred. Uspelo mu je da upola digne ruke i da ponovo ospe grdnjama Ringo Nejla. Ali, ni glas ni mahanje rukama nisu imali živosti kao trenutak ranije.

— Ne možeš zaustaviti vojnika svevišnjeg tvorca, Nejle! Gospod me je odredio da budem izvršilac njegove volje, da svet spasem od svih grešnika, da očistim prljavštinu i iz sve sti izopačenih, da sperem gadost zla i zlobe iz duša onih koji ruže sliku ovog sveta.

Nejl je nešto opsovao i po drugi put digao pušku. Misleći da je njegov poslednji hiltac promašio starog propovednika, nanišanio je mnogo pažljivije i sasvim lagano je pritisnuo okidač. Puška je grunula i Isak Medi je zastao i zaljuljao se kao da su mu se noge zalepile u tlo. Raširio je nego da bi povratio ravnotežu, a prsa su mu se nadimala s naporom, uz muklo, krkljavo šištanje. Iz velike rane na prsima sasvim blizu one prve, lopio je mlaz krvi i kvasio mu košulju.

Džon je puzio za njim držeći glavu što bliže uz zemlju, usplašen da će i sam biti pogođen, ali nemoćan da spreči sebe da ide za svojim ocem. Za Džona Medija na svetu je postojao samo jedan čovek, samo jedan ljubav.

Isak je pritisnuo šaku na prsa i

ruka mu se za čas obojila crvenom bojom od krvi, koja mu se slivala između prstiju. Lice mu je bilo bledo od bola, i disao je duboko kao da mu nedostaje vazduha. — Nedokučivi su putevi gospodnji — rekao je pevajući glasom, — i teško ih je razumeti.

Kao da su mu te reči dale dodatnu snagu, on se isprsiio i u punoj veličini pošao lagano napred. Sada je obe šake držao na prsima, a sa usana mu je dopirao šapat poslednje molitve. Nalazio se na nekih dvadesetak metara daleko od kola, i sa te udaljenosti, mogao je jasno da vidi zlokobno zgrčeno lice i oči koje su piljile u njega. Isak je pljunuo krv i prkosno digao glavu.

— Huljo! — zakričao je krkljajući. — Proklet si u rođenju, odgajen u prljavštini i poroku. Budi izgnan i zaboravljen od svih živih stvorenja ovog sveta!

Nejl je žurno repetirao pušku i obrisao znoj sa čela. Sada je jasno video gorostasovu košulju koja se na suncu presijavala od vlažne krvi. Kako je taj čovek uspevao da se održi na nogama za njega je bila tajna. Ponovo je digao pušku do ramena, ali je morao još jednom da obriše znoj sa obrva i protrlja oči da bi jasno sagledao gorostalnog starca.

— Neka vrag nosi đavolje zlato! — Ggrmnuo je Isak Medi poslednjim snagama.

— Neka vrag nosi tebe, Medi! — Povikao je Nejl, i ispalio treći metak na gorostalnog starca. Udar tanaleta oborio je Isaka Medija na kolena, ali, starac je odbio da padne na lice. Klečeći na kolenima ljuljao

se na jednu i drugu stranu, lica zgrčenog od divljačkog bola koji mu je raskidao telo. Jauk je ostao sleđen u njegovom grlu i na njegovim usnama.

Nejl je ustao i ponovo pripucao na Isaka Medijsa koji je s naporom uspeo da se upola digna na noge. Nekoliko hitaca je pogodilo Medijsa, i on se od siline udara nekoliko puta okrenuo oko sebe. Zatim se zateurao u stranu, povratio ravnotežu i ukrućeno se isprsiio, a onda zakoraćio još korak napred i srušio se na zemlju.

Ležeći na zemlji iza Isaka, Džon je jecao kao malo dete. Suze su se kotrljale niz njegove mršave obraze, i sve što je od suza mogao da vidi, bilo je telo njegovog oca koje se ljuljalo i podrhtavalo.

Isak je počeo da se vuče po zemlji prema kolima koja su pred njegovim očima podrhtavala u samrtničkoj izmaglici. Ispružio je obe ruke da bi zgrabio zemlju, i krv iz rana je šiknula i poprskala tlo ispod njega. Bio je na nekih desetak metara daleko od kola kada ga je snaga izdala. Zaljuljao se na kolenima i tresnuo na zemlju uz potmulu tresak, ali uspeo je da i posle toga digna glavu. Oči su mu bile zamagljene od bola kada je hrapavim, izmućenim glasom povikao:

— Nemoj im oprostiti, preklinjem te svemogući, jer, oni ipak znaju šta rade!

Zapenušeni Nejl je ponovo digao pušku i njegov poslednji hitac probio je Isakovu lobanju. Propovednik je pao i zakopao noktima zemlju. Za njega više nije bilo spasa.

IX

Dok Holidej je vešto kliznuo iz sedla i skočio u zaklon iza jedne stene. Čuvši pucanj puške očekivao je da će čuti i zvižduk kuršuma kroz vazduh ili šuškanje kroz granje i lišće obližnjeg žbunjaka. Pošto se to nije desilo digao je glavu i ugleđao Isaka Medijsa koji je prkosnim hodom koraćao prema kolima mašući rukama i prizivajući gospoda boga da mu pomogne.

Nije video više nikakvu mogućnost da mu pomogne, i ostao je da čuti šćućuren iza stene, van trenutne opasnosti, ali bespomoćan, suviše zabrinut za Endželu Grant da bi se usudio da rizikuje i ispašiti hitac, mada je bio dovoljno blizu Nejlja da upotrebi revolver. Video je Nejlja kako izviruje iz kola i puca, i kako se tanad zarivaju u Isakovo telo, video ga je kako posrće, i kako na kraju, posle uporne borbe pada pod težinom zadobijenih rana. Gledao je sve to, grezio se i donekle ljutio na sebe zbog svoje nemoći. Ali je njegovo poštovanje Isakove hrabrosti prerastalo u divljenje. Dok je video smrt mnogih ljudi, neli su umirali hrabro a neki kukavički, ali nikada u svom životu nije video čoveka tako bezumne hrabrosti kao što je bio Isak Medi.

Medi je nastavio da hoda, zatim da posrće i najzad da mili, sve dalje i dalje, sve bliže svom cilju. Izgledao je neuništiv kao planina od kamena, a onda je kraj došao naglo, surovo. Dok je dohvatio Misa za vodice i poveo ga u krug sa ciljem da zaobiđe oko žbunja i da se na taj način postavi između konja i planine. Ako bi mu to uspelo, došao bi

u poziciju da dočepa Nejl, da ga uhvati bilo živog bilo mrtvog. Kretao se tiho, osluškujući kako u podnevnoj tišini u brdima zamire odjek pušćanih hitaca.

*

Endžela Grant je obrisala krv sa rumenih, trešnjastih usana i besno pogledala Ringo Neila. U njegovim očima videla je želju za ubijanjem koja se više nije mogla prikriti, jer je Nejl nije bio ni svestan, a na drugoj strani, pak, svaki ispaljeni hitac odjekivao joj u ušima kao grmljavina od koje se intenzivno trzala. Ali, nešto je ipak koliko iznenadilo toliko i obradovalo: na njegovom licu videla je izraz straha, i njen strah od tog čoveka odjednom je nestao, a samim tim u njoj je planula želja za otporom, za suprostavljanjem zlu i nasilju. Pružila je ruku i dograbila pušku koju je držao, ali je Neil istrgao „vinčesterku“ iz njenih ruku i zamahnuvši na nju, udario je po potiljku iza uha. Endžela se pručila preko zlata i ostala ne pomično da leži.

Neil je jastrebovskim pogledom osmotrio čistinu i žbunjak iza koga je nestao Holidej. Isak Medi je potpuno upropastio njegovu dobro zamišljenu i postavljenu zasedu. Da devojka nije iznenada povikala i opomenula Holideja, verovatno da bi ga sa malo više sreće likvidirao i skinuo sa dnevnog reda, a onda bi Isak Medi bio lak plen. Sve bi išlo glatko i lako, kada bi Holidej bio uklonjen. Šta bi Džon Medi uradio i preduzeo nije razmišljao niti ga je bilo briga. S njim bi mu bilo najlakše. Jedan hitac bi ga skratio za gla-

ovako, sve je bilo mnogo komplikovanije. Holidej nije bio običan revolveraš i s njim je uvek postojala opasnost pogrešnog proračuna. Odlučio je da je bolje da se u ovom trenutku ne sukobljava s njim. Motreći četvorim očima prema šumarku, prebacio se preko stranice kola i iz sve snage potrčao prema proplanku na kome, su nervozno kopajući nogom, stajali njihovi konji. Nejl je dograbio zaprežne konje i brzo ih upregao s jedne i druge strane rude. Zatim je potrčao nazad, uzeo svog konja za vodice i vezao ga za kola. Endžela Grant je još bila u ne svestici, a iza uha na potiljku isticala joj se velika modrica. Nejl je pružio ruku i opipao joj puls, pa pošto je zaključao da joj srce i dalje kuca, mada usporeno, odlučio je da je povede sa sobom. Može biti da će mu u nekom trenutku zatrebati.

Tek što se popeo na sedište i zamahnuo da bičem ošine konje i potera ih u trk, sa zemlje je skočio Džon Medi i mašući rukama hramljućim, čopavim trkom potrčao za kolima. Koščat i žilav, oštih idiotskih crta lica, podsećao je na prikazu iz ružnog sna.

Pošto je dopuzao do svog oca, Džon je kao zanemao ostao da leži pored njega, nespesoban da shvati da je njegov otac zaista mrtav. Od kako je znao za sebe, on je postojao i usmeravao svaki njegov pokret i svaki postupak. Sada je odjednom ostao bez tog apsolutnog regulatora njegovog bitisanja, bez orijentacione tačke bez koje su sve njegove misli i želje izgledale lišene svakog osnova. Primeo je svoje usne starčevom licu i poljubio sasušene suze i

krv na njegovim obrazima. Na to je Isak otvorio oči. Dograbilvi koščatim prstima Džona za rame, starac ga je privukao sebi i prošautao.

— Dečko, osveti mu se! On je đavolji namesnik i zakužiće svet ako ga ostaviš da živi. Ubij ga umesto mene, učini to za tvog oca!

Sada je i Džon počeo da liše suze jada niz mršave obraze. Od suza jedva da je mogao da razazna iska sapljeno telo svog oca, a od jecaja skoro da nije čuo šištao, samrtničko disanje iz njegovih gorostasnih grudi. Ali, ipak je dobro video kako se jedan čovek penje na vozarsko se dište kola i kako uzima bič u ruke.

Džon je potrčao što je mogao brže. Noge mu više nisu kleciale niti se u trčanju saplitaio i spoticaio. Držao je revolver u ruci, ali, nije mogao naterati sebe da opali. On nikada nije opalio metak iz pištolja, čak ni da bi se vežbao, kao što su Metju, Mark i Luk često činili. Njima je to išlo lako kao što im je mnogo šta drugo išlo lako i od ruke. Bilo je toliko mnogo stvari koje nije znao i umeo, da je morao za sebe zaključiti da je glup.

Brzo se približavao kolima i kada je stigao na dvadesetak metara daleko, Nejl se okrenuo i digao revolver. Iskonski instinkt samoodbrane odjednom se probudio u njemu, i on je digao revolver i opalio, a onda se s očajničkom nadom zagledao u Nejl, očekujući efekat. Lice mu je radosno zasijalo kada je video da se Nejl naginje na stranu i pada iz kola. Poskočio je trijumfalno i prepun radosti počeo da se busa u prsa.

To ga je bolelo, jer je u ruci držao revolver, ali mu je bilo svejedno.

Ubio je Ringo Nejl. On, Džon Medi, najmlađi sin Isaka Medija ubio je najbržeg revolveraša u pokrajini.

Džon je konačno prestao da skače. Okrenuo se i potrčao nazad ka svom ocu. Bio je već sasvim blizu njega kada je Nejl ustao sa zemlje, prineo pušku ramenu i nanižanio u mlađiceva leđa. Džon je i dalje trčao, ne sluteći šta dolazi. Delić sekunde kasnije Nejl je ispalio hitac.

Džon je osetio udar taneta. Nešto vrelo kao da ga je grunulo u sredinu leđa i razlilo se oko kičme. Udar ga je poneo kroz vazduh nekoliko stopa pre nego što ga je bacio na zemlju. Ne shvatajući šta se desilo, ostao je da leži izvesno vreme pored svog oca, skoro nedohvat njegove ispružene ruke. Uhvatio je njegov ukočen pogled u kome se gasio život, i video da se njegove krvave usne bezglasno miču kao da je hteo nešto da kaže. Gorostasni starac nije se predavao smrti.

— Ubio sam ga, tata — promućao je krkljajući — ubio sam ga!

Izraz očiju Isaka Medija je postao blaži, kao da je shvatio značaj sinovlievih reči i zgrčeni prsti njegove ispružene ruke su se pomerili. Džon je pružio ruku da prihvati prste, ali nije mogao dostići do njih. S naporom se pridigao na lakat i privukao svoje koštunjavo, mršavo telo još par stopa bliže do svog oca. Niz njegovo ružno zgrčeno lice slivale su se suze pomešane sa znojem, a namučeno telo raskidao je neizdr-

živi bol. Morao je da se do krajnosti napregne da bi izgovorio još nekoliko isprekidanih reči.

— Uspeo sam... tata! Ubio... sam ga! — ponovio je još jednom.

Isak Medi je klimnuo glavom da ga je čuo. Džon je dograbio ruku svog oca i pošao prstima uz šaku do košćatog maljavog zglavka. Kao da je toliki napor bio preveliki za nje-ga, klonuo je na zemlju i ostao da leži ubrzano dišući, osećajući da bol u njegovom telu postepeno prolazi i da ga istovremeno obuzima osećanje lagodnosti i telesne lakoće. Sva tegoba, umor i bol iščezli su iz njegovog tela kao da se ništa nije desilo još od trenutka kada je ležao u bezbednom naručju svoje majke. Znao je da to nije stvarno, da to nije moguće, ali ipak se osećao baš tako lako i blaženo kao da će poleteti. Nije to razumeo. U životu uopšte shvatao je vrlo malo a isto tako nije shvatao ni dolazak smrti.

Isak Medi je stisnuo ruku svog sina i promrljao. — Sine, dokazao si da si najbolji od mojih sinova. Najbolji... od svih sinova na svetu.

Džonovo lice se malo pridiglo i oči su mu radosno zasijale. A onda su starčevi prsti mlitavo klonuli i njegova gromadna prsa su se poslednji put šumno napunila vazduhom. Džon je ostao dignute glave, gledajući svog oca, i odjednom mu se učinilo da brzo dolazi sumrak, a odmah zatim tama. Začudio se što je noć došla tako brzo i iznenada. Još koliko maločas bio je dan.

Držao je čvrsto očevu ruku, ali postepeno su njegovi prsti gubili snagu... ali za čudo izgledalo je kao da mu ta snaga više neće ni biti.

potrebna, jer su ga u prijatnoj tami okružili spokoj i tišina.

*

Dok Holidej je zauzeo položaj između brda i kola, smatrajući da je to mesto koje mu obezbeđuje najviše prednosti. Nalazio se samo nekih pedesetak metara daleko od Nejla kada ga je video kako iz kola pada na zemlju. Sa negodovanjem i brigom posmatrao je kako je posle toga Džon Medi pojurio nazad ka mestu gde je ležao njegov otac, da bi samo posle nekoliko koraka dobio metak u leđa iz Nejlove puške.

Holidej je sjahao sa Miga i svezao ga za granu gustog žbunja. Zatim se popeo do vrha jedne stene i stavivši ruke oko usta u vidu trube povikao.

— Nejle, čuješ li me?

Ringo Nejl se sagnuo u zaklon iza kola. Mada su ga donekle štitila, kola nisu bila nikakav savršen zaklon, i Dok je imao dosta šansi da ga na toj udaljenosti pogodi. Ali, ipak je bio zabrinut za Endželu Grant i nije hteo da je izloži ni najmanjem procentu rizika. Gde li se ona nalazila?

— Tada li to... — začuo se Nejlav glas, trenutak kasnije.

— Ja sam Nejle. Presekao sam ti put i dalje ne možeš. Ne možeš ni nazad, jer su tamo šerif Lasting i potera iz Glori Krika. Kao što vidiš, pao si u klopku.

— Vraga sam pao u klopku, Holideje. U mojim rukama su zlato i devojka. Izvući ću se.

— Neće ti uspeti, mister.

— Ko će me zaustaviti? — doviknuo je Nejl besno, ali glas mu više nije zvučao sigurno. — A sad slušaj šta ću ti reći. Ukloni se odatle ili

časne mi reči, ova žena će pasti kao žrtva tvoje gluposti.

Saznavši da je Edžela živa, Dok je osetio veliko olakšanje. Ali, na drugoj strani, Isak Medi je najverovatnije bio mrtav. Isto tako bio je mrtav i Džon Medi. To je značilo da su sada u igri ostali samo on, Endžela Grant i Ringo Nejl, a Ringo Nejl je držao sve adute u rukama.

— Ostavi zlato i devojkicu — rekao je Dok Holidej. — Učini to i pustiću te da odeš. Idi dok još imaš mogućnosti, jer ako učiniš još veće zlo povratka više neće biti.

— Sa moje tačke gledanja razvoj događaja nije rđav i nema nikakvog razloga da se sada zaustavim, Holideje. Priđeš li mi bliže, devojkica će dobiti metak... a onda i ti. Mogu ja tebe lako da sredim, mister, kao što mogu da pljunem. Udesio sam one druge, pa ću srediti i tebe, ne brinem za to, nije mi prvi put da gledam nekoga preko nišana, ali mi je prvi put da gledam za ovoliku lovu.

— Udesio si ih, tačno, ali udesio si ljude koji su išli grlom u jagode, Nejle. I balavo derle je moglo da uradi isto. Ali, ja sam nešto drugo, videćeš i sam.

Nejl je ljutito dunuo kroz nos i puzeći zašao pod kola. Zatim je izašao na drugu stranu i naslonivši se na obojene drvene stranice pogledao zlatne poluge na podu. Liznuo je jezikom suve usne. Stigao je nadomak ostvarenja svojih želja, nedostajao mu je samo još jedan korak, još jedna prepreka. Ta prepreka bio je Dok Holidej.

— Holideje, čuj me dobro — doviknuo mu je — ja odlazim. Neću da gubim vreme da te ubeđujem, po-

gotovu što su šerif i potera za nama. Ti, mister, ostani gde si, i budi miran kao bubica. Ako se mrdneš odatle ili slučajno pripucaš na mene, mis Grant će dobiti ono što sam rekao, metak!

Holidej je razmišljao kakve bi mu bile šanse za uspeh ako bi sada napao Nejla. Šanse su postojale, ali je odlučio da ništa ne pokušava, jer bi Nejl mogao da izvrši svoju pretnju i da ubije devojkicu.

— Čuješ li me Holideje? Ako pođeš za mnom, devojkica će biti mrtva. Ako želiš da ostane u životu, beži što dalje od mene. Kada budem prešao planine, ostaviću je vezanu za drvo, pa ćeš je lako naći.

Pošto nije dobio nikakav odgovor, Ringo Nejl se popeo u kola. Digao je onesvešćenu Endželu i stavio je na sedišta pored sebe, a da ne bi pala, morao je da je pridržava rukom oko ramena. Onda je drugom rukom uzeo vođice i poterao konje u umeren kas. Izveo je kola sa čistine i poterao ih najkraćim putem prema brdima.

Iza njega, ostao je Holidej zabrinut i oznojen, brišući lice čistom svi lenom maramicom. Mig je mirno stajao pored njega i šibajući repom terao dosadne muve. Možda prvi put u svom životu, Dok Holidej nije znao šta da preduzme. Nije znao zbog toga što se rizik nije odnosio na njega, već i na drugu osobu.

Konačno se odlučio i poveo Miga do mesta gde su pre desetak minuta stajala kola. Zatim je prišao do mrtvih tela Isaka Medija i njegovog sina Džona. Na osnovu letimičnog pogleda znao je da za njih ne može ništa da učini. Ipak, preneo ih je u hlad

drveta i naslonio ih na deblo. Šerif i potera će ih tako svakako videti.

Zatim se vinuo Migu na leđa. Pošto je Nejl udao deset minuta prednosti, pošao je u poteru za njim, čvrsto rešen da ga kao uporan lovački pas goni do na kraj sveta. Dugovao je to Endželi Grant i porodici Medi koja više nije postojala.

*

Šerif Kerli Lasting je pogledao široko, sveže zatrpan grob i duboka bora urezala mu se između obrva. Pre toga njegovi ljudi su pretražili šumarak i proplanak okružen žbunjem i otkrili tragove dvoprežnih karuca i jednog konja, a zatim tragove još dva konja.

Lasting je izvesno vreme čutao, a kada su se učesnici potere okupili oko njega očekujući dalja uputstva rekao je. — Izgleda da je ovde bilo dvoje, a troje ih je otišlo za kolima. Ranije smo pratili trag petorice konjanika.

Niko od članova potere nije ništa odgovorio. Ceo dan jahanja na nepodnošljivoj žegi oduzeo im je snagu i volju za razgovor. Pogureni u sedlima ostavljali su utisak umornih i zlovoljnih ljudi.

Kerli Lasting je bacio pogled na žegom ispečenu preriju. Pošto su pustaru ostavili iza sebe, prvobitno je nameravao da se ulogori i ljudima da toliko neophodan odmor. Predah je bio potreban i konjima koji su stajali glava oborenih ka zemlji. Ali, kada je otkrio nepobitan dokaz da su čak i na ovoj pustoj zemlji dva čoveka ubijena, umor ga je napustio kao. — Okej, smanjili smo rastojanje kao da mu je dao krila, i on je rekao. — Okej, smanjili smo rastojanje i ne bismo smeli to da prokockamo.

Ja nastavljam dalje, a vi kako hoćete. Ako nastavite za mnom brzinu regulišite prema vašim mogućnostima. Odmorite se kad nađete da vam je odmor potreban, a onda nastavite. Ali bih vas molio da pazite šta radite. Naš cilj je da vratimo vlasniku četrdeset hiljada dolara u zlatu, i da jednog ubicu otpravimo na vešala.

Lasting je mamuzama podbo konja u trk i usmerio ga tragom koji su ostavila kola. Kada se posle nekoliko minuta osvrnuo nije bio iznenađen kad je video da ga građani prate. Odabrao je dobru grupu, pomislio je zadovoljno.

Jahao je za vreme najstrašnije podnevne žege i gugo popodne. Došavši do čistine gde je Ringo Nejl logorovao i gde se odigrao okršaj između njega i poslednje dvojice iz porodice Isaka Medi, Lasting se zaustavio neposredno ispred drveća na koja su bila naslonjeni Isak i Džon.

Odmah je prepoznao Isaka Medi i njegovog sina Džona, i umorno uzdahnuvši sjahao s konja. Stisnutih usana promatrao je propovednika i njegovog sina i u njegovoj glavi kovitlale su se najneobičnije misli. Ali, i ako je došao do nekih zaključaka, odlučio je da ih zadrži za sebe. Naredio je dvojici svojih ljudi da sahrane mrtve a ostalima je dao kratak odmor za predah. Ali, on sam nije mogao da se odmori, jer ga je mučilo mnogo uznemirujućih misli.

Kao broj jedan tu su bila kola natovarena polugama. Dublji trag točkova je to dokazivao. Drugo, jedan točak se krivio i pretio je da će se slomiti. To je značilo da se Nejl i Grantova ne mogu kretati tako brzo kao ranije. Ako bi ipak požurili, iz-

vesno bi zapali u još veću nevolju, jer točak to ne bi mogao da izdrži. Zaključio je sem toga, da je Nejl se-
deo na vozarskom sedištu, jer je nje-
gov konj, vezan za kola, kaskao sit-
nim koracima, što je sasvim izvesno
značilo da je povodnik kratko vezan.
Jedini trag sem tragova kola i veza-
nog konja bio je trag konja koji je
kao krupnim skokovima.

Da li je to bio Holidej? Da, Kerli
Lasting je računao da je to morao
biti on. Holidej je i dalje pratio Nejl-
a, sada sasvim sam. Međutim, pošto
su Isak Medi i njegovi sinovi bili
mrtvi, Lasting nije mogao da doku-
či šta Holidej ima na umu. Da li se
on već ranije odvojio od njih, ili tek
posle njihove smrti? Verovatno po-
sle, jer, ko bi, inače, Isaka Medija i
njegovog sina naslonio na stabla.
Da li je, možda, prišao Neilu, ili su
oboje, shvativši da je sukob suviše
opasan za obojicu, zaključili da je
bolje da se udruže i podelje zlato, a
možda još nešto. Što je više razmiš-
ljao o tome, misli su mu postojale
sve zbrkanije, i čim se vratio grupi
koja je sahranila Isaka Medija i nje-
govog sina, on je potražio svog ko-
nja. Četvorica njegovih pratilaca ose-
dlali su konje i svrstali su se pored
njega, ali ostali se nisu pomerili. Le-
žali su na zemlji i čekali.

— Ja nastavljam dalje — rekao
je Lasting. — Ako ste osmotrili tra-
gove kola videli ste da je Nejl nato-
vario zlato na njih. Prema tome,
odavde pa nadalje nije mogao da se
kreće velikom brzinom i verujem da
ćemo ga ugledati pre večeri. Oni ko-
ji žele da idu i dalje i da eventual-
no učestvuju u Nejllovom hvatanju,
mogu da pođu sa mnom. Ali da se

razumemo, niko nikoga ne tera. Nejl
će se boriti na život i smrt i u ovom
poduhvatu lako može da zaigra gla-
va. Kako hoćete. Neki od vas nisu
više mladi i možda je u vama presa-
hlo oduševljenje koje ste pokaziva-
li u gradu. I to razumem, to nije
ništa novo.

Lasting je okrenuo konja i pošao
tragom. Ali, kada je stigao do ivice
proplanka, osmeh je zaigrao na nje-
govim usnama. Začuo je škripanje
sedala i zveckanje mamuza. Njegove
reči došle su do ušiju volinih da ču-
ju i poslušaju. Posle nekoliko minu-
ta u koloni iza njega jahala je cela
potera Zadovolian svojom uverlji-
vošću Lasting nije rekao ništa dok
je jahao kroz vrelu ravnicu.

X

Dok Holidej je jahao lagano, mo-
treći ispred sebe budnim okom, vo-
deći računa o tome da ne sme biti
primećen. Oko njega, teren se pru-
žao pust skoro mrtav, okupan žare-
ćim bleskom usijanog sunca. Ništa
se nije micalo, a nije bilo ni daška
vetra. Razmišljao je o Isaku Mediju
i četvorici njegovih sinova. Svi su
mrtvi, a samo pre nekoliko dana još
su hodali zemljom. Razmišljao je i
o životu uopšte o njegovim čudnim
i neizvesnim obrtima, o slučajnosti-
ma koje mogu imati nepredvidive po-
sledice, kao što je njegov susret sa
Isakom Medijom koji se odigrao pre
nekoliko meseci i doprineo da se
njegov sukob sa Markom, Lukom i
Džonom završi srećno.

U oblasti Glori Krik, došao je zbog
toga što nikada ranije nije bio u tom
kraju, i što je podlegao trenutnom
impulsu da pustolovine potraži tamo
gde je bilo verovatno da će ih naći.

Oblast Glori Krik bila je dosta za-
bačena i slabo povezana komunika-
cijama, a to je obećavalo veću nepo-
srednost života. Naravno, u ovo žar-
ko letnje doba nedostatak komfora
ga je dosta mučio, tako da je neko-
liko puta pomislio da se vrati na Mi-
sisipi gde je život imao uhodane ob-
like. Ali, bio mu je dosadio isti, mo-
notoni šum, brodskih mašina i po-
gled na ista, svakog dana ista lica.
Jednom na putu za Zapad nije više
hteo da se vraća.

Dok je izvadio svoju srebrnu ta-
bakeru. To ga je podsetilo na dane
mladosti. Izvadio je jednu cigaru i
stavio je u usta, ne da bi pušio, već
da bi uživao u mirisu finog duvana.
Nikada, ni u najkritičnijim časovima
nije dopuštao da ostane bez svojih
omiljenih cigara koje su ga podsećale
na njegov dom u Džordžiji gde je
takve cigare pušio njegov otac. Ali,
to je bilo davno, mnogo pre njego-
vog susreta s Isakom Medijem i
Endželom Grant.

Misli su mu se vezale za Endželu
Grant, pitomu naivku u kandžama
bezobzirnog ubice. Setio se kako je
izgledala patetična kada je s njom
razgovarao u predvorju pansiona.
Oživeo je ponovo pred svojim očima
sliku žene spremne da se žrtvuje za
svog bespomoćnog brata. Divio se toj
njenoj osobini, divo se tolikoj ne-
sebičnosti u svetu sebičnih egoistič-
nih ljudi, ali, sećao se, sem toga, na-
čina kako ga je gledala svojim izra-
zitim, bademastim očima koje su u
njemu tražile čoveka muškarca. Pri
pomisli na to, nešto hladno ga je
dirnulo u srce. Zapitao se da li je i
druge ljude gledala tako kao njega.

Začesljao je prstima kosu na za-
liscima, i odbacio od sebe pomisao

na njen odnos prema drugim ljudi-
ma. Morao je da misli na druge važ-
nije stvari. Zadatak mu je bio da
stigne Nejla i da ga uhvati ili ubije.
Naravno, više je voleo da ga uhvati
živog i preda ga u ruke pravde, ali,
nije mogao da bira. Ako bude druk-
čije, Nejl će biti sam kriv.

Oprezno je izbio na vrh jednog
brežuljka i izvirivši preko prevoja
ugledao je pred sobom kola, nedale-
ko od podnožja brežuljka. I dalje su
se kretala laganim tempom. Daleko
napred, brda su se na jednom mestu
spuštala u okomiti prolom, u uzan
zamračen prolaz koji je, koliko je
znao, vodio u graničnu oblast i da-
lje preko granice. Samo ako mu po-
đe za rukom da prođe kroz taj pro-
laz, Nejl će se naći na teritoriji gde
bi za novac mogao da kupi pomoć
plaćenika i nevaljalaca kao što je i
sam.

Holidej je puštao Miga da kaska
umerenim, ujednačenim kasom, ali je
snažni belac na kome se nisu videle
posledice dugog putovanja preko vre-
le pustare, vukao uzde glavom kao
da je znao da će se njegove muke i
napori završiti tek kada Dok Holi-
dej stigne karuce. Naravno, nije
znao razlog zašto ga njegov gospo-
dar usporava, jer nije razumeo pret-
nju koju je Nejl izgovorio kada je
poterao kola sa mesta zasede. Prati-
li su kola još neke dve milje, i ma-
da se držao na pristojnoj udaljeno-
sti da ne bi bio primećen, Holidej
je jasno video Nejla na vozaarskom
sedištu sa puškom oslonjenom na
kuk, i Endželu koja je sedela okre-
nuta leđima vozaču.

Holidej je jahao i pažljivo osma-
trao teren pred sobom. Nije se pla-
šio sudara sa Ringo Nejlom, jer je

i dosada imao prilika da se sukobi sa ljudima njegovog kova. Problem mu je bila devojka za koju nije znao da nađe rešenje. Sve dok bude sedela pored Nejla, neće smeti da puca, iz straha da slučajno pogodi i ubije nju. Prema tome, morao je da ih prati u nadi da će pasti mrak pre nego što Nejl stigne do tačke bezbednosti. Pod okriljem noći. Dok se nadao da će mu se ukazati povoljnija šansa za prepad.

Oko jednu milju dalje, kola su skrenula prema ulazu u klanac. Dok Holidej se nalazio jedva nekih pet stotina metara iza kola i u nozdrvama mu se lepila prašina koja se dizala ispod konita zaprege i točkova kola. Progundao je nešto nezadovoljno kada je video da kola povećavaju brzinu, i da Nejl šiba umorne konje da bi ih nagnao da izdrže još malo.

Više nije bilo vremena za čekanje. Ako zađe u prolaz Nejl će mu postati nedostižan i ceo trud i muke biće uzaludni.

Holidei je petama dirnuo Miga u slabine i izvukao revolver. U tom trenutku, kao da je i ona shvatila Dokovu strepnju. Endžela je iznenađeno skočila sa kola i potrčala, lepršajući dugom kosom i suknjom koja joj se plela oko nogu. Dok se ispravio u sedlu. Bila je to šansa koju je čekao. i on je poterao Miga u trk. No, i Nejl nije sedeo skrštenih ruku, već je u oštrom luku okrenuo kola i dao se u poteru za Endželom, nameštajući u trku pušku ispod desne mišice.

Dok se međutim, nije osvrtao na to. Jurnuo je napred i kada se nalazio na nekih pedesetak metara daleko od kola, otvorio je vatru. Puc-

nji iz njegovog revolvera privukli su Nejlovu pažnju i prinudili ga da odustane od gonjenja. Holidej je i dalje jurišao i jedan metak iz njegovog revolvera otkinuo je komad drveta sa stranice kola. Nejl je okrenuo kola prema napadaču i zaustavio ih u oblaku prašine. Još kola nisu sasvim stala, a on je skočio u zadnji deo, i Dok je video da se cev puške pruža prema njemu. Poterao je Miga levo desno i verna životinja, kao da je shvatila šta se od nje traži, nastavila je da ševrda. U trku je napunio isprežnjen revolver novim mecima iz opasača. Dok je punio revolver, Miga ga je nosio čas levo čas desno, i Holidei je čuo Nejlove kletve unučene koliko njemu toliko i životinji.

Kada se našao na samo desetak metara daleko od kola. Nejl se uspravio na kolena nišaneći puškom čvrstom oslonjenom na rame. Holidej se sagnuo i skočio iz sedla puštajući Miga da sam odjuri dalje. Pao je na zemlju ramenom i otkotrljao se nekoliko metara. Poskočio je u trenutku kada se tane iz puške zarilo na mesto gde je on ležao delić sekunde pre toga. Nejl je stajao u kolima gledajući ga sa visine, očima usjaktelim od mržnje.

Dokov revolver je planuo. Tane je pogodilo Nejla u rame i on se zaturao do druge stranice kola. Noga se zapleo na zlatne poluge prekrivene cirađom, posrnuo i pao preko ograde na zemlju. Dok je opalio ispod kola i mada nije nišanio, hitac je precizno pogodio cilj i izbio Nejlu pušku iz ruke. Nejl je zaurao, uhvatio se drugom rukom za povređeni zaglavak na ruci i izbezumljeno se počeo osvrutati oko sebe, a on-

da se okrenuo i nagao u bekstvo. Holidej je ustao, pritrčao do kola i ispalio još dva hica. Prvi metak je promašio, ali se uplašeni Nejl bacio napred da bi se što pre dočepao zaklona. Drugi metak ga je pogodio ispod kolena. Nejl se srušio blizu jedne stene i okrenuvši se na leđa, potegao revolver. Da bi ga preduhitrio, Dok je u magnovenju nanišao i pritisnuo okidač. Prazno metalno škljocanje zaglušio je prasak Nejlvog revolvra, i tane je prozviždalo Holideju kroz sako. Dok se bacio u stranu, a Nejl je vukući se rukama po zemlji zamakao u zaklon.

Dok Holidej je ubacio nove metke u cilindrični magacin njegovog „kolta“. Endžela Grant je stajala pored jedne stene i nije skidala oka sa Holideja. Dok joj je rukom dao znak da se skloni iza stene i da ne izviruje. Kada se ona sagnula, Dok je krenuo napred prema Nejllovom zaklonu.

Njegovo nastupanje izazvalo je Nejlovu reakciju, i iza stene je planuo revolver. Dok je odgovorio i tanad iz njegovog revolvra odbila su komadiće stene iza koje se Nejl skrivao. Trčeći poguren Dok je ispraznio revolver, a onda je priskočio iza jednog debela da bi ga napunio. Okršaj je uzeo maha, okršaj koji on nije želeo, ali, desilo se tako kao što se desilo, i sada više nije bilo uzmićanja.

Zaklonjen iza drveta, Dok je izvadio maramicu i obrisao oznojeno čelo. Trčanje i skakanje podstakli su znojenje na ionako vrelom danu. A glavno je tek predstojalo, i trebalo je nešto preduzeti. Dok je razmišljao, Mig se zaustavio na ivici čistine i okrenuvši glavu posmatrao ga

krupnim očima. Neodlučan da li da ide ili da se vrati nazad, tupkao je nogama o tlo.

Holidej mu je mahnio rukom da se udalji.

Zatim se okrenuo prema steni iza koje se skrivao Nejl i doviknuo. — Ti si ranjen, Nejl. Nesposoban si za borbu. Odbaci oružje!

Nejlov odgovor bio je hitac iz pištolja, i olovno tane je otkinulo komadić kore od drveta. Dok je uzdahnuo. Moraće, znači, da se bori do kraja, na život i smrt. Popodneвно sunce palilo ga je po licu i doprinosilo još više nervozi i napetosti trenutka. Ali, u dubini duše, Dok Holidej je bio potpuno pribran i hladnokrvan. Nejl je bio otpisan i više mu nije značio ništa.

Išunjao se iz zaklona drveta i uputio se oko stene, držeći revolver na gotovs u visini kuka. Druga ruka mu je bila stisnuta u pesnicu. Koraćao je lagano napred, pazeći kako gazi, pogleda okrenutog prema tlu da bi izbegao lomljenje grančica ili prozrokovanje nekog drugog izdajničkog šuma.

Iza stene je izvirilo Nejlovo uho, zatim obrva i nazjad dva široka razograćena iznenaćena oka. Nije mogao da veruje ono što vidi, još manje u svoju neizmernu sreću. Dok Holidej je stajao pred njim, kao meta na strelištu, a još uz to nije gledao u pravcu opasnosti, već u svoje noge. Verovatno da je Dok mislio da je on mrtav.

Proturio je ruku pored stene i njegov revolver je planuo. Ali, delić sekunde pre nego što je pritisnuo okidač, olovna kugla ga je pogodila taćno između očiju i trijumfalan poklić mu je zamro u grlu. Metak iz

njegovog revolvera odleteo je daleko od cilja.

Holidejeva rizična igra se isplatila.

Nejl je pao po steni, i prsti su mu kao kandže zagrebali hrapavu površinu. Revolver mu je ispao iz prstiju, i on je glavački kliznuo niz kamen da bi negde pri zemlji obrazom naišao na nevidljiv oštar vrh koji mu je rasparao obraz. Ali. Nejl svega toga više nije bio svestan.

Holidej mu je prišao i pošto se uverio da je Nejl mrtav, vratio je revolver u futrolu. Odjednom, osetio je da je jako umoran.

*

Endžela Grant je ćutke posmatrala Doka Holideja, tog visokog hrabrog neznanca koji je u njoj budio divljenje. Po drugi put je uhvatila sebe da tog čoveka gleda sa neskrivenim obožavanjem. Nikada nijedan čovek nije za nju učinio ništa ni približno tome što je učinio Holidej. Od prvog trenutka, od samog početka njihovog poznanstva, on joj je pomogao. Oterao je braću Medi, pratio je kroz grad do pansiona, saslušao je njenu istoriju i dao joj savet koji se pokazao kao tačan.

Čvrsto je stisnula zube. Da li je to učinila od straha ili zbog osećanja praznine koje je obuzelo, nije tog trenutka bila svesna. Nejl je bio mrtav, u to više nije bilo nikakve sumnje. Holidej ga je ustrelio i jednom za svagda joj skinuo bedu sa vrata. Nije osećala ništa određeno sem olakšanja pomešanog sa neizvešnošću. Ispostavilo se da je Nejl bandit, ali, i takav kakav je bio, sa nekim eventualnim korekcijama, predstavljao je neko rešenje. U Čejenu je ostavila bolesnog brata i

očekivala je da joj se javi pismom. Donela je odluku da prekine sa starim životom i da se da nekom nepoznatom čoveku sa ciljem da novac tog čoveka iskoristi i bratu spasе život. Ali sada je sve to palo u vodu, jer je Nejl mrtav.

Nije bilo Zeba Regnela, a to je značilo da nema ni njegovog novca, u najmanju ruku ne za nju.

Endžela se odjednom odlučno ispravila. Posmatrala je kako je Dok vrhom cipele okrenuo Nejla na leđa i zagledao se u okruglu rupu na njegovom čelu. Kola s upregnutom zapregom stajala su na ivici proplanka van domašaja kuršuma, i konji su mirovali kao da su i oni osećali da je opasnost prošla. Prolaz kroz brdo do granice i dalje do slobode bio je otvoren pred njom, i trebalo je samo uskočiti u kola i poterati ih punom brzinom. Holidejev konj je mirno pasao nekoliko stotina metara dalje od svog gospodara.

Endželi je zastao dah pri pomisli da je izlaz iz ćorsokaka tako jednostavan i na domaku ruke. Sledećeg trenutka već je trčala prema kolima onoliko brzo koliko su je noge nosile. Uzverala se preko točka na vozarevo sedište bacivši samo jedan usputan pogled na zlatne poluge koje su se sijale na blistavom popodnevnom suncu. Osetila je da od oduševljenja gubi dah, da se skoro guši. Dohvatila je vođice i pljesnula njima po konjskim leđima. Životinje su poslušno pogle na amove, Endžela je okrenula kola u širokom krugu i nastavljajući da ih bodri kajasma poterala ih najvećom mogućom brzinom prema prilazu ■

brdima. U toku vožnje, primetila je da je Dok Holidej digao pogled sa mrtvog Nejla, i mahinalno uperio revolver prema njoj. Nanišanio je, ali nije opalio, i nijednog trenutka ona nije ni posumnjala da će opaliti. Znala je da je Holidej suviše častan da bi nekome pucao u leđa, i suviše džentlmen da bi pucao na jednu ženu.

Odmah posle, našla se u levkastom proširenju koje je vodilo u klisuru i vozila je kroz suton koji je plašio. Ispred nje se pružao dugačak, uzan koridor koji je vodio prema slobodi, tačnije rečeno, prema slobodi u kojoj bi nesmetano mogla da uživa blagodeti ukradenog bogatstva.

*

Čuvši klopavanje kola, Dok Holidej je digao glavu i usne su mu se bezglasno pomerile i prećutale nameravanu pogrdu. Zviznuo je Migu i životinja je poslušno dokaskala do njega. Ne čekajući da zelenko stane, Dok se lako vinuo na njegovu leđa i blagim zatezanjem vođica usmerio ga u željenom pravcu. Snažni ždrebac je jurnuo u trk i za tren oka se našao u levku iz koga se ulazilo u prolaz preko granice.

Skoro jednu milju Dok je jurio za kolima, jer je Endžela neštediteljala zapregu, bez obzira na točak koji je svakog momenta mogao izdati. Ali, na kocki je bio veliki ulog, i tu logičnom razmišljanju nije bilo mesta. Tek posle duže jurnjave izbio je ispred zaprege i dograbivši vođice, zaustavio bezumni trk. Endžela Grant je pružila ruku da uhvati bič, ali, kola su stala, i Dok je priterao Miga do vozaarskog sedišta.

Sa lakoćom joj je istrgao bič iz ruke kada je ona zamahnula da ga udari. Odbacivši bič, ljutito se obratio devojci.

— Izgleda mi da vam je šibanje ušlo u naviku, madam. Treba biti uzdržaniji s tom vrstom oružja, naročito kad su u pitanju prijatelji.

Endžela ga je pogledala širom otvorenim očima, a onda su njene oči dobile molećiv izraz. — Preklinjem vas mister, Holideje, pustite me da odem. Zlato mi je neophodno potrebno.

— Uzmite ga i završićete život u zatvoru — rekao je Dok. — Zbog tog zlata je ubijeno suviše mnogo ljudi, a zakonitim vlasnicima je sasvim svejedno da li je lopov muškarac ili žena. U svakom slučaju će krivac dobiti zasluženu kaznu, a pošto ste pripadnik slabijeg pola, to će biti doživotna robija. Ne znam da li smrt nije bolja od toga.

— Niko ne zna ko su zakoniti vlasnici, zar ne? Zlato je zlato, ničije ime nije utisnuto na njemu.

— To su zlatne poluge, izlivenе u specijalnim kalupima. A zakoniti vlasnik je kompanija „Vels Fargo“, jedna moćna grupacija koja iznad svega ceni čiste račune i neće se libiti da lopove goni na kraj sveta, samo da bi se dočepala onoga što je njeno. Nećete uspeti da pobegnute, Endžela, čak i ako bih vas pustio.

Ona ga je nekoliko trenutaka zainteresovano gledala u oči. — Zar biste stvarno pucali na mene ako bih vam pobegla sa zlatom?

Dok je slegnuo ramenima i blede se osmehnulo. — Ne verujem da bih to učinio, madam. Što se mene tiče, zlato je najmanji razlog zbog koga bi neko smeo uzeti nečiji život.

— Onda pođite sa mnom. Možemo ga podeliti, možemo se čak venčati ako želite... i nastaniti se negde na nekom dalekom mestu. Niko nikada ne bi saznao.

— Ja bih znao, a to je dovoljno.

Na to je izraz njenih očiju postao oštar, a usne su joj se stisnule. Ponovo je uzela uzde u ruke. — Onda ću poći sama. Ako vi nećete da ga podelimo, uzeću ga ja. Imam pravo na to, dovoljno sam prepatila, i ako ga uzmem, to će biti pravična naknada za preživljene muke. Zahvalna sam vam za sve što ste za mene učinili, ali sada više ne mogu da odustanem. Hoćete li poslati šerifa za mnom?

Holidej je pokazao prstom duboke otiske koji su ostajali iza točkova kola. — Neće biti potrebno. Ne verujem da je u ovom trenutku daleko, a na mene nije ostavio utisak čoveka koji će prema lopovu imati simpatije bilo da je lopov muškarac ili žena. Šerif Lasting je čovek starog kova, od glave do pete privržen časti, poštenju i pravilima igre, ali i oštar kao sablja ako zatreba. Nje ga nećete dirnuti vašim pričama. Kad vas dočepa, biće nemilosrdan kao da je u pitanju okoreli zločinac.

Endžela je čežnjivo pogledala prema slobodi udaljenoj samo nekoliko milja. Holidej je priterao bliže svog Miga.

— Zbog tog zlata šest ljudi je izgubilo život i meni ono nije potrebno, ni jedan jedini gram — rekao je Dok. — Ali, ako ga vi toliko želite, zašto ga onda ne zaradite na zakonski način?

Endžela je nabrala obrve. — Kako?

— Okrenite kola nazad i vratite zlato vlastima. Vaša priča će biti primljena kao istinita, i vi ćete dobiti uobičajenu nagradu.

— Nagradu? — U njenim plavim očima je kresnula varnica oduševljenja.

— „Vels Fargo” kompanija uvek daje nagradu u visini od deset procenata od ukradene vrednosti. To je način da poštene ljude privole i zainteresuju da sarađuju s njima u iskorenjavanju zločina. Tako će učiniti i sada, ne vidim razloga zašto bi ovaj slučaj bio izuzetak.

— Sigurno?

— Kao što su jedan i jedan dva. I sam sam nekoliko puta sarađivao s njima u hvatanju pljačkaša. Nagrada nikada nije izostala.

— I koliko bi to bilo? — zapitala je Endžela sa strepnjom u glasu.

— Računajte sami. Deset procenata od četrdeset hiljada dolara je četiri hiljade, Endžela. To bi bilo dovoljno da se vaš brat obezbedi i da još nešto preostane i za vas.

— Četiri hiljade dolara! — izustila je devojkica bez daha.

Dok Holidej je klimnuo glavom i dopustio Migu da se okrene nazad u pravcu odakle je došao, ali, nije skidao pogled sa devojkice. — Da li vi to stvarno želite? Mislim, da li stvarno želite da pomognete vašem bratu.

Na Endželinom licu ukazao se izraz ljutine. — Naravno da samo to želim! — prasnula je. — Kako se usuđujete da me sumnjičite za neku drugu nameru?

Dok joj se osmehnuo lukavo. Pokazao je pokretom ruke prema gomili zlata u kolima. — To je velika količina novca, pravo bogatstvo. Do-

voljno da čovek do kraja života živi kao kralj. Primamljivo, zar ne?

Posle tih reči kojima je zaključio razgovor, Dok je poterao Miga kroz prolaz između brda vulkanskih stena. Ali, dok je jahao, pažljivo je osluškivao da li će ponovo čuti klopavanje kola. Kada je kotrljanje točkova odjeknulo u uzanom klancu, nije se okrenuo, ali je napregao pažnju da bi procenio da li se šum udaljava ili približava. Kada je šum postao razgovetniji on se osmehnuo.

Izašavši iz klanca izbio je na svetlost dana i zaustavio konja u blizini tela Ringo Nejla. Endžela je priterala kola do njega.

— Šta da radimo s njim? — zapitala je. — Ja... ne mogu da gledam leševe.

— Ponećemo ga sa sobom — rekao je Dok. — Za njegovu glavu raspisana je nagrada.

Endžela ga je pogledala ozbiljno. I on je kao svi ostali, pomislila je. Sa njegove visine i podosta dostojanstva, spustio se konačno na pitanje novca. Pratila ga je pogledom dok je sa zemlje dizao Nejlovo telo i spustio ga na zadnji deo kola. Uzdrhtala je, i talas jeze prostrujao joj je telom pri pomisli da se leš nalazi tako blizu nje. Zatim je Dok ponovo uzjahao konja i pojahao ispred kola kroz otvorenu preriju. Endžela je pustila zapregu da hoda brzinom koja joj odgovara.

Negde jedan čas pre večeri u daljini se pojavila potera sa šerifom Lastingom na čelu. Endžela i Dok Holidej su zaustavili konje i Lasting je u galopu dojurio na konju donjih. Ostali članovi potere su se zaustavili na pristojnom rastojanju iza njega. Prošlo je još nepoliko minuta

u muklom ćutanju, pre nego što je Lasting priterao svog konja do kola i podozriivo žmireći pogledao Doka i Endželu.

— Zlato je pozadi u kolima, šerife — rekao je Dok.

Pri pogledu na gomilu zlatnih poluga koje su izvirivale ispod cirađe i tela Ringo Nejla, na licu šerifa Lastinga ukazao se izraz iznenađenja. Njegov pogled se ponovo vratio do Holideja.

— Kako se to desilo?

Holidej je pokretom glave pokazao prema Endželi. — Mis Grant je navela Nejla u bezizlazan položaj, a onda me je upozorila i omogućila mi da ga ustrelim. Jedina joj je želja bila da zlato otme iz njegovih ruku i da ga vrati njegovim zakonskim vlasnicima.

Lasting je upitno nabrao obrve. — Je li to tačno mis Grant? Ako je tako, onda vam dugujemo izvinjenje. Ja lično sam mislio da ste do grla uvaljeni u ovu pljačku. Izgleda da sam pogrešio, i časná reč moram da kažem da mi je drago što je tako.

Lasting se nije trudio da sakrije olakšanje i zadovoljstvo. Što se tiče Endžele, ona se stidljivo osmehnula, pitajući se kakav je on čovek. U svakom slučaju, nije bio tako surov kao što je ona zamišljala. U fizičkom smislu bio je prilično zgodan čovek i dosta lepo građen. I gledao je pogledom koji je nagoveštavao da mu se dopada.

— Mister Holidej mi je nešto pomenuo da se za vraćeno zlato daje nagrada — rekla je. — Je li to istina?

— Sušta istina. I ja ću se postarati da je dobijete, mis Grant sve do poslednje parice. — Ponovo je nje-

gov pogled prešao na Holideja. — Vi tražite nagradu za Nejlovu glavu, Holideje? Pretpostavljam da ste ga vi ubili?

Holidej je odrečno odmahnuo glavom. — Preživljuju i bez te nagrade, Lasting. Želite li još nešto od mene?

— Samo da mi ispričate šta se desilo, mister. Od kako smo pošli iz Glori Krika nailazili smo samo na sveže grobove ili na leševe. Ukupno pet, računajući i Nejla koji leži ovde.

Holidej je skinuo šešir i začesljao kosu prstima, a onda ponovo vratio šešir na glavu. — Mis Grant vam može reći isto toliko koliko i ja, šerife, čak možda više i tačnije nego ja, jer je sve vreme bila bliže događajima. Stoga, ako nemate ništa protiv, ja bih se udaljio svojim putem. Je li u redu?

Endžela se okrenula Holideju. — Zar se vi ne vraćate u Glori Krik, mister Holideje?

— Ne. Taj grad mi ne znači mnogo, i više me nimalo ne zanima, madam. Možda bih u nekim drugim okolnostima mislio drukčije, ali sada je ovako.

Endžela je ustala sa vozarskog sedišta i rukom zagladila suknju što je Lasting propratio zainteresovanim pogledom punim odobravanja i zadovoljstva. Ne primećujući njegov pogled, rekla je. — Ako nemate ništa protiv, šerife, htela bih da razgovaram sa mister Holidejem... nasamo.

Lasting je sa razumevanjem klimnuo glavom. — Kako god želite mis Grant. Posle ovoga što ste učinili, mislim da nemam nikakvog razloga da vam govorim šta da radite a šta da ne radite.

Endžela se osmehnula. Zaključila je da sa šerifom neće biti teško razgovarati. Sačekala je dok su se Lasting i potera udaljili na pristojno rastojanje i onda se obratila Holideju. Pogledala ga je pravo u oči i rekla tiho. — Zar baš morate da odete, Holideje? Sa novcem koji ćemo dobiti, mogli bismo sasvim lepo da živimo. Zar vam je toliko stalo do lutanja i avantura? Zar vam nikada nije palo na pamet da se negde skrasite?

Holidej je odmahnuo glavom. — Mi smo na različitim životnim putevima, Endžela. Vi od života tražite jedno i ja opet drugo. To je, nažalost, tako.

— A šta vi to tražite? — zapitala je.

Dokovo lice je zamračio oblak nezadovoljstva i sete, a oko usana urezala mu se bora gorčine. Obuhvatio je pogledom njeno raskošno zaobljeno jedro telo i Endželi taj pogled nije bio neprijatan. Primila je to tako kao da Holidej ima pravo da je gleda onako kako mu se to dopada. Nagnula se napred, stavila mu ruke na ramena i privukla ga sebi. Naslonila je usne na njegove i ulila u njih svu svoju zahvalnost. No, sem zahvalnosti, u taj poljubac Endžela je unela i nešto drugo, izvesnu radost zbog fizičkog dodira i želju da ga uzme sebi i zadrži ga zauvek pored sebe. On joj je odgovorio poljupcem i njegov odgovor je probudio u njoj iskru vatre, izazvao u njenom telu žudnju za muškarcem koji do tada nikada nije osetila. Ali, kada ga je pustila i odmakla se, njegovo lice je bezizrazno gledalo.

— Volite li neku drugu, Holideje? — zapitala je nežno.

Dok je pogledao u oči. — Ne, Endžela, ali, nije jednostavno naći osobu koja u svemu odgovara. Vi ste lepi i pametni, i to što predlažete laskavo je za mene. Ali, vi biste brzo videli da ja ne odgovaram vašem idealu. Razočarali biste se, zato mislim da je bolje da ostanemo samo prijatelji.

Endžela ga je gledala širom otvorenim suznim očima. Nije mogla da mu kaže da je i ovakvim ishodom razočarana. Da li je bolje što je to razočarenje došlo odmah na početku to nije znala.

— Zbogom Endžela.

Dok je okrenuo konja i udaljio se od kola. Veliki zelenko je nervozno poigravao pod njim. Gospodar ga je stisnuo kolenima i poterao ga u trk. Endžela se umorno spustila na sedišta i bezvoljno uzela vođice u ruke. Kada joj se Kerli Lasting približio ona je rekla:

— Vrlo sam iscrpena, šerife. Ne verujem da ću biti u stanju da vozim više ni jednu milju. Da li bi neko od vaših ljudi mogao da sedne ovde i da vozi umesto mene?

Lasting je zbunjen liznuo usne i oči su mu zasijale. — Pa, kako da ne, mogao sam toga i sam da se setim. Oprostite. Sali — silazeći sa konja pozvao je jednog od članova potere. Jedan konjanik se izdvojio iz stroja i priterao konja do kola. — Odvedi ljude do grada, Sali. Ja ću se postarati za mis Grant. Nemojte nas čekati, jer ćemo voziti lagano.

Sali Mičener je radoznalo pogledao Lastinga koji je vezao konja za kola i popeo se na karuce sedišta, a onda je okrenuo svog ždrepcu i doviknuo ostalima da krenu prema gradu.

Endžela se pomerila u stranu da bi

Lastingu napravila mesta. Kada se ovaj namestio pored nje, ona se okrenula i pogledala sićušnu figuru Doka Holideja gordo uspravljenu na snažnom zelenku koja se sve više udaljavala i gubila u magličastoj divljini. Mogla je s njim doživeti lep život. U svakom slučaju, s njim u blizini osećala bi se bezbednom i spokojnom, a to joj se u ovom trenutku činilo najvažnije. Izraz tuge zamračio je kao koprena njene sjajne oči, a onda je duboko uzdahnula i s naporom se osmehnula Lastingu.

— Kakav je život u Glori Kriku, šerife?

Lasting je neodređeno slegnuo ramenima. — Teško je reći. Za one koji imaju porodične obaveze sređen i malo dosadan. Za nas ostale kao i svuda na Zapadu. Obavljamo svoje poslove preko dana, a uveče se nalazimo u salunu. Što se tiče žena... Lasting je nastavio da govori, ali ga Endžela više nije slušala.

Neoženjen je, pomislila je i njene misli su pošle svojim tokom. Lasting je bio snažan i dopadljiv čovek, ne tako lep i muževan niti tako neprekosnoveno samostalan i nedokučiv kao Dok Holidej, ali ipak muškarac vredan pažnje i pouzdan u sebe. Istina, njegove oči nisu imale onaj inteligentan, iskričav sivoplavi sjaj kao Holidejeve, ali, šerif je gledao kao neko ko nije bez srca i duše. Obratila je ponovo pažnju na njega i njegov monolog joj je ponovo postao razgovetan.

— ... Šta mogu kad sam takav. Mislim da nisam od onih ljudi koji se vezuju za ženu suknju. Meni treba prostora za kretanje, slobodno vreme i mogućnost da sam za sebe donesem odluke. Ne sviđa mi se da

mi se neko veša o ruku i da mi govori šta da radim a šta ne.

— Tako sam umorna — rekla je Endžela i uhvativši ga ispod ruke primakla se bliže uz njega. — Vožite sasvim lagano, molim vas, šerife. Jedva se držim na sedištu.

— Naravno, naravno — rekao je Lasting i oči su mu zasijale. — Voziću sasvim lagano.

Endžela se ugnjezdila pored njega i misao joj je ponovo poletela do Doka Holideja koji je sada bio već daleko. Takvog čoveka neće više nika-

da sresti, niti će ga dobiti za sebe. Ali, možda život nije samo radost i uživanje, nikome se ne ostvare sve želje koje iznedri poletna, mladalačka duša. Morala je uzeti ono što joj život pruža, jer, ko zna, možda to što joj pruža jeste najbolje za nju.

Izbrisala je iz svesti sliku Holidejevog lica i usredsredila se na Kerli Lastinga, solidnog neženju i čoveka sa rizičnim ali odgovornim zanimanjem.

. Od njega može postati dobar muž, zaključila je.

K R A J

čitajte sledeći broj DOKA HOLIDEJA

BROJ 127

izlazi 7. jula 1982.

IZDAJE I ŠTAMPA NIŠRO FORUM OOUR MARKETPRINT, 21000 NOVI SAD V. MIŠIĆA 1.
